

គ្រឿងអំពាសក អូបាស៊កា ហ៊វត្ថមេា-យើន បទសាមណ៍ពិធី នៃតាសាស្ត្រិ ប្រជាធិបតេយ្យ

ជប៉បុរហមួយនាទី ២៦០០ បី នៅក្នុងការត្រែស្សែ
តាមរបៀបជប៉បសាន្តមើកខលរាម
ដើម្បី
អនុគមន៍អំពាសក អូបាស៊កា

คำนำ

สืบเนื่องจาก ๒ หนังสือสอดมนต์ดังเดิมของสำนักสวนโมกข์พ拉ราม คือ คู่มืออุบาสกอุบาสิกา และ สอดมนต์แปลบทพิเศษต่าง ๆ ที่พิมพ์มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๔๑ และ ๒๕๑๗ ได้รับการเลือกใช้ขยายวงอย่างต่อเนื่องแพร่หลายมานาน โดยในวาระแห่งการเฉลิมฉลองพุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ พุทธศักราช ๒๕๕๕ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ได้ริเริ่มจัดทำ “บหสอดมนต์ ๙ พระสูตรปฐมโพธิ์กາລ ที่พระพุทธองค์ทรงแสดงเมื่อ ๒๖๐๐ ปีที่แล้ว” โดยแสดงที่มหาพร้อม เรียบเรียงแสดงความเป็นมาอย่างสังเขปและคำแปลของแต่ละพระสูตรเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อและประกอบการเจริญจิตตภาวนा ได้รับความชื่นชอบก่อเกิดกุศลจันทะ มีการจัดพิมพ์เผยแพร่และเลือกใช้ถึงขณะนี้เกือบ ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม พร้อมกับข้อเสนอแนะให้พิจารณาทำหนังสือสอดมนต์ในลักษณะเดียวกันนี้อ ก มาก

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ จึงได้นำบหสอดมนต์จากทั้ง ๒ เล่มของสำนักสวนโมกข์พลารามมาร้อยเรียงในลักษณะการรักษาต้นฉบับเดิม และรวมให้เป็นเล่มเดียวกัน โดยแทรกแสดงที่มาและความเป็นมาอย่างสังเขปไว้ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลว่าด้วยบทสอดมนต์ การสอดมนต์ ตามแบบอย่างที่พุทธทาสภิกขุบุกเบิกการทำวัตรสอดมนต์เปลี่ยนไปแล้ว การอ้างอิงที่มาจากพระไตรปิฎกตามที่พุทธทาสภิกขุระบุไว้ในบทสอดมนต์ทั้งสองเล่ม มีความแตกต่างในเรื่องข้อและหน้า ด้วยพระไตรปิฎกมีการพิมพ์หลายครั้งหลายชุด ซึ่งฉบับที่หอจดหมายเหตุพุทธทาสฯ ใช้อ้างอิงคือ “พระไตรปิฎกภาษาบาลีและภาษาไทย ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานเฉลิมสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๙” มหาเถรสมาคมสอบทานแก้ไขล่าสุด มีการเพิ่มเติมบางบทที่ควรต่อการสอดเพื่อการเจริญจิตตภาวนा และลดthonบางบทที่มีการใช้น้อย พร้อมกับเติมภาคศาสสนพิธีที่มีการใช้อยู่เนื่องๆ โดยได้เพิ่มบทนำ “ฟ้าสางทางการสอดมนต์” ที่พุทธทาสภิกขุแสดงในวาระครบรอบ ๕๐ ปีสวนโมกข์ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม

พุทธศักราช ๒๕๖๖ และมีคำอธิบายศัพท์ประกอบท้ายเล่มไว้ด้วย เพื่อความสมบูรณ์ พร้อมต่อการเป็นคู่มือส่วนตัวที่สมบูรณ์แบบของพุทธบริษัท

เนื่องจาก คู่มือส่วนตัวทั้ง ๒ เล่ม ของสำนักสวนโมกพาราม มีการจัดพิมพ์ แพร่หลาย และยังคงใช้งานอยู่โดยทั่วไปเป็นจำนวนมาก ใน การจัดพิมพ์ ฉบับพุทธชัยันตี ๒๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ ที่รวมให้เป็นเล่มเดียวกันพร้อมบทสวดเพิ่มเติมต่าง ๆ จึงจัดให้ระบุเล่มและเลขหน้าไว้ให้สอดคล้องตรงกันกับ ๒ เล่มเดิมเพื่อให้สามารถใช้ ส่วนตัวร่วมกันได้ โดยในส่วนที่แทรกเพิ่มได้มีการออกแบบให้เห็นได้ง่าย ซึ่งได้จัด เลขหน้าของคู่มือส่วนตัวฉบับนี้เป็นเลขอารบิก กำกับด้วยเลขไทยอยู่ในวงเล็บแสดง ถึงเลขหน้าเดิมของฉบับสวนโมกพาราม คือ

วงเล็บกลมจากคู่มืออุบาสกอุบาสิกา ตัวอย่าง คำบูชาพระรัตนตรัย ๓ (๑) เลข ๓ คือเลขหน้าของฉบับที่ใช้อยู่นี้ และ (๑) คือเลขหน้าที่อ้างอิงจากหนังสือ คู่มืออุบาสกอุบาสิกา

วงเล็บเหลี่ยมจากส่วนตัวฉบับที่เปลบทพิเศษต่าง ๆ ตัวอย่าง อัมมจักกปปวัตตน-สุตตปาฐะ ๑๑๕ [๑] เลข ๑๑๕ คือเลขหน้าของฉบับที่ใช้อยู่นี้ [๑] คือเลขหน้าที่ อ้างอิงจากหนังสือส่วนตัวฉบับทพิเศษต่าง ๆ

การจัดทำคู่มือส่วนตัวฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เพราะได้รับความกรุณา จากผู้รู้ โดยเฉพาะอาจารย์จากวัดสร้อยทอง พระอาจารย์หลวง กรุงเทพฯ, พระ อาจารย์จากวัดฉลาดธรรมาราม นครพนม และธรรมทานมูลนิธิ ช่วยให้คำชี้แนะ ตรวจทาน ตรวจแก้อย่างดียิ่ง

หอจดหมายเหตุพุทธศาสนา เชื่อว่า การทำวัตรส่วนตัวที่ประกอบด้วยธรรม อย่างสมบูรณ์พร้อม ทั้งคือลิกขา สามอิจิตตลิกขา และ ปัญญาลิกขา คือหนทาง สำคัญหนึ่งในการชำระล้างและปรับปรุงพัฒนาชีวิต จิต และ ปัญญา และขออนุโมทนา ในกุศลกิจนี้ของทุกท่านสืบไป.

หอจดหมายเหตุพุทธศาสนา อินทปัญโญ

พุทธศักราช ๒๕๖๗

คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่าน การสอดมโนแบบสวนโมกขพลาราม*

เกี่ยวกับการสาด : ถ้าถือตามระเบียบที่ใช้อยู่ในสวนโมกขพลาราม ใชยา ก็ว่าคำบาลี ด้วยเสียงสูงแหลม, ว่าคำแปลไทย ด้วยเสียงทุ่มต่ำ สลับกันไป, ซึ่งทำให้ฟังง่ายและไฟเราะกว่าที่จะทำเสียงเสมอ กัน. การหยุดนั้นหยุดตามที่มีจุด เช่นจุดจุลภาค (,) เป็นต้น, หยุดให้เสียงขาดตอน ; ส่วนที่ได้เพียงแต่เว้นวรรคไว้ ไม่มีจุดเช่นนั้นสาดให้เป็นแต่เพียง “ยัง” คือเอื่องเสียงยาว จนจนจะหยุด, ไม่ถึงกับหยุดเงียบ, และว่าวาระที่ถัดต่อไปได้เลย, จนกว่าจะถึงที่มีจุด จึงจะหยุด อย่างเรียกว่าขาดเสียง. ถ้าจะสาดให้ไฟเราะเต็มที่ ต้องฝึกการสาดจากบุคคล หรือจากเทปบันทึกเสียง โดยตรง.

เกี่ยวกับการอ่าน : อ่านตามหลักการอ่านภาษาไทยทั่วไป. ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับไม้ยามักการ (‘), ให้ถือตามหลักการอ่านภาษาบาลี ซึ่งโดยสรุปก็คือ ถ้าไม่มีตัวอักษรโดยอยู่ข้างหน้าตัวที่มีymักการ ให้อ่านตัวที่มีymักการนั้น กล้าหรือควบกันไปกับอักษรตัวหลัง, เช่น ស์วากขาโต อ่าน ส กับ ว ควบเข้าด้วยกัน. ส่วนในกรณีที่มีตัวอักษรอยู่ข้างหน้าตัวที่มีymักการ ก็ให้อ่านอย่างกะว่า ตัวที่มีymักการนั้น ได้สะกดตัวที่อยู่ข้างหน้าของมันเสียครึ่งหนึ่ง, อีกครึ่งหนึ่ง เอามาควบหรือกล้ากับตัวอักษรตัวหลัง ; ตัวอย่าง เช่น กัลยานัง, ตัว ล นั้น สะกด ก เสียครึ่งหนึ่ง, เอามาควบ ยา เสียครึ่งหนึ่ง ดังนี้เป็นต้น.

การอ่านคำบาลีถือคำหนึ่งที่มักอ่านผิดกัน คือ คำที่สะกดด้วย เ-ย เวลาอ่านออกเสียงเป็นไม้มลายทุกคำ เช่น อาทุเนยโย อ่านว่า อาทุไนโย, วัทฒายัง อ่านว่า วัทไฒยัง, เมยยะ อ่านว่า ไมยะ, เชยยัง อ่านว่า ไชยยัง สมรเมมาตราเบา ๓ ตัว คือ อ อุ อุ ชื่อรัลลະ เพราะมีเสียงสั้น เช่น อติ ครุ ส่วนกระอา อี อู เอ โอ ชื่อ ทีอะ เพราะมีเสียงยาว เช่น ภาดี เสโซ เฉพะ เอ โอ ถ้ามีพยัญชนะสองโภคช้อนอยู่เบื้องหลังจัดเป็นรัลลະ เช่น เสยโย โสตุติ เป็นต้น.

* ตัดตอนจากคำชี้แจงสำหรับการพิมพ์ ครั้งที่ ๔ ของธรรมทานมูลนิธิ และเพิ่มวิธีอ่าน เ-ย

พิสาทางทางไห้วพระสวัตมනต๊^๑

เอ้า, ที่นี่ข้อต่อไปเรียกว่า พิสาทางทางไห้วพระสวัตมනต์, พิสาทางการไห้วพระสวัตมනต์ ไห้วพระสวัตมันตนีก็รู้กันอยู่แล้ว, บางพวก บางสำนัก ไม่ไห้วพระไม่สวัตมනต์, หัวว่าเป็นเรื่องครีคระ อะไรก็ไม่รู้ ไม่มีการไห้วพระสวัตมනต์, เขาว่าเขากวน เคร่งจนไม่ไห้วพระสวัตมනต์; แต่ที่จริงการไห้วพระสวัตมනต์นี้เป็นของจำเป็น จำเป็นคือสำคัญหรือ มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่กิษุ แก่กิษุผู้จะไห้วพระสวัตมනต์. หรือแก่อุบาสก อุบลิกาก็ได้ที่จะไห้วพระสวัตมනต์ มันจำเป็นที่จะต้องมี. มันพิสูจน์ความมีประโยชน์มาแล้วอย่างมากมายแต่หนหลัง จึงจัดให้มีเป็นพิธีกรรม ; พิธีกรรม คือการทำให้ถูกวิธี เป็นประจำตลอดมา, อย่างที่เราเรียกว่า ไห้วพระสวัตมනต์ จัดเป็นกิจวัตรอันหนึ่ง ซึ่งจะขาด เสียไม่ได้ ; อย่างที่เราเรียก กันอีกชื่อหนึ่ง ก็ว่าทำวัตรเข้าทำวัตรเย็น. ไห้วพระสวัตมනต์คือ ทำวัตรเข้าทำวัตรเย็น ถ้ายังไม่เข้าใจว่าคืออะไร ขอให้ทุกคนเข้าใจกันเสียเดียวันนี้ก็ได้, แล้ว มันจะได้ดีขึ้น ตือมันจะ sang ขึ้น ๆ, จะนั่นขอให้ช่วยฟังให้ดี ว่าไห้วพระสวัตมනต์นั้นมันคือ อะไร :- ? มีอานิสงส์ ๖ คือ :-

๑. เอกัน ชั้นสูงสุด ก็ว่า ไห้วพระสวัตมනต์เข้าเย็น, ทำวัตรเข้าทำวัตรเย็นคือ การไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทั้งเข้าทั้งเย็น. ถ้าคนไห้วพระสวัตมනต์จริง ทำถูกต้องจริงด้วยจิตใจ จะมีจิตใจเข้าถึงพระพุทธเจ้า ในลักษณะที่เป็นธรรมกาย ได้ทุกครั้งที่ทำวัตรเข้าเย็นอยู่นั่นแหละ.

พระพุทธเจ้ายังอยู่โดยธรรมกาย ไม่สูญหายไปไหน, เราทำในใจให้เห็นธรรมะ นั้น โดยเฉพาะที่เรียกว่า อิทปปัจจยา : ความทุกข์เกิดขึ้นอย่างไร, ความทุกข์ดับลงไป อย่างไร. นี้เรียกว่า อิทปปัจจยา ทำความแจ่มแจ้งในข้อนี้ไว้เมื่อไห้วพระสวัตมනต์ ซึ่ง มันก็เป็นบทเหล่านี้ บทที่แสดงเรื่องเหล่านี้ทั้นนั้นแหละ มันก็มาปรากฏแจ่มแจ้งแก่จิตใจ ของเรารา, มันเท่ากับมีพระพุทธเจ้า มาแจ่มแจ้งปรากฏอยู่ในจิตใจของเรา. เราทำวัตรเข้า

^๑ ธรรมโอชาณของพุทธกาล พิสาทางระหว่าง ๕๐ ปีที่มีส่วนไม่ก็ (ตอน ๒). ธรรมทานมูลนิธิ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ๒๕๔๔.

เราทำวัตระยืน ก็เหมือนกับว่าเราไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทุกเช้าทุกเย็น ; เมื่อเราไปเฝ้าทั้งวันไม่ได้ เรา ก็อาจจะไปเฝ้าได้ตอนเช้าครั้งหนึ่ง ตอนเย็นครั้งหนึ่ง, ก็ด้วยการทำวัตระ จะมานั่งทำวัตตรรวมกันในที่ประชุมนี้ก็ได้, หรือว่าจะนั่งทำวัตระในห้องส่วนตัวของตนคนเดียวก็ได้ เหมือนกันแหลก. เมื่อมีการทำวัตโดยถูกต้องแท้จริงแล้ว จะมีจิตใจที่เข้าถึงพระพุทธเจ้าในเวลานั้น ; ดังนั้นมันก็เท่ากับปลีกตัวไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทั้งเช้าทั้งเย็นไม่ได้ หรือ ? ทำไมจะมาหาว่าเสียเวลาครีครองหมายเล่า.

๒. ที่นี่ มองอีกทางหนึ่ง ก็มองเห็นได้ว่า การทำวัตราชัยนั้นเป็นการทำสามาธิ สามาธิหมู่ก็ได้, ถ้าเรามานั่งรวมกันมาก ๆ ทำวัตราชัย มันก็เป็นการทำสามาธิหมู่ ; ถ้า นั่งทำวัตรอยู่คุณเดียวในห้องส่วนตัว ก็เป็นการทำสามาธิเดียว.

สามาธิอย่างไร ? ถ้าคนมานำทำวัตจริง ไม่ใช่คนโน้สักว่าทำ, ทำวัตจริง จิตใจของเขากล่าวแต่เมื่อยในเสียงที่สาวดทำวัตระ เลยได้เสียงเป็นอารมณ์แห่งสามาธิ หรือมันต้องมีการกำหนด กำหนดที่เสียง. การกำหนดที่เสียงนั้นแหลมมันเป็นสามาธิ, หรือแม้แต่จะว่าการกำหนดเรื่อง กำหนดความหมาย มันก็เป็นสามาธิ ; เหมือนจะนั่งฟังปาฏิโมกข์ก็ได้ นั่งฟังเทคโนโลยี นั่งทำวัตรนี้ก็ได้ ถ้าว่ามันทำจริงแล้วใจไม่โลຍ มันก็ไม่นั่งหลับดอก ไม่ไปนั่งหลับดอก หรือไม่นั่งว่าเพ้อ ๆ ไปตามที่ปากมันว่าด้วยความเคยชิน มันจะกำหนดทุกอักษรทุกพยัญชนะ ก็ว่าได้. เราสาวดทำวัตระนี้ จิตกำหนดทุก ๆ คำ ทุกคำที่เปล่งเสียงออกมานะ, ทุกพยางค์ที่เปล่งเสียงออกมานะ แล้วมันก็จะถูกต้องที่สุดแหลก เสียงที่เปล่งออกมานะถูกต้องทุก ๆ พยางค์เลย.

เดียวนี่ไม่ทำอย่างนั้น มันว่าผิด ๆ ทั้งที่ตัวหนังสือมันถูก กว่าให้ผิด ๆ ไปเสีย. การทำวัตตนั้นแหลก มีอยู่หลาย ๆ คำ ขอให้ฟังดูเถอะ แม้พระวัดนี้ก็เหมือนกันแหลก ยังมีออกเสียงไม่ถูกอยู่บางคำ ; เพราะว่าไม่ได้ทำด้วยจิตที่เป็นสามาธินี่, นี้ถ้าว่ามันเป็นสามาธิแท้ มนจะไม่ว่าผิดแม้แต่สักว่าพยัญชนะหรือสระสักตัวหนึ่ง; นั่นแหลกคือความเป็นสามาธิ เมื่อทำวัตราชัยน.

๓. ที่นี่ มองดูอีกทีหนึ่ง มันเป็นการศึกษาธรรมะ โดยความหมายของธรรมะ ; นี้หมายถึงสอดมนต์รู้เรื่อง คือทำวัตระแปล หรือว่าแม้ไม่สอดแปลแต่เขารู้เรื่อง. อาทมา

พยายามจะรู้เรื่องมาตั้งแต่ก่อนมีทำวัตรแปลล, อาทماจะเรียนสอดมนต์นี้ จะเรียนคำแปลก่อนแล้วจึงเรียนคำบาลีที่หลัง ; เพราะฉะนั้นจึงรู้คำแปลของคำบาลีที่สวด ก็เป็นอันว่ารู้ความหมายแหลก. ถ้าทำวัตรหรือสอดมนต์ก็ตามรู้ความหมาย เรายกศึกษาธรรมจากความหมายของคำที่สวด, มั่นกล้ายเป็นว่า เมื่อมาทำวัตรสอดมนต์นั้นแหลก เป็นการศึกษาธรรมะ ธรรมโดยความหมาย โดยธรรมะ ทำ sama ด้วยพยัญชนะ รู้ความหมายหรือปัญญาโดยธรรมะ. ฉะนั้นนั่งศึกษาคำนึงความหมายของธรรมะที่กำลังสอดอยู่ตลอดเวลา ; นี้ก็เป็นการเรียนธรรมะโดยความหมายอยู่ตลอดเวลา ในการทำวัตรเข้าเย็น.

อ้อ, นี้จะบอกเลียก่อนว่า ไม่ใช่ทำคราวเดียว ทุกอย่างได้นะ, ที่เล่าให้ฟังมาหลาย ๆ อย่างนี้ ไม่ใช่ทำคราวเดียวหมดทุกอย่างได้. มันทำได้เพียงอย่างสองอย่างเท่านั้น แต่เราอาจจะได้ว่า วันนี้เราทำวิธีนี้ พรุ่งนี้เราทำวิธีอื่น ; แต่ที่ว่าจะให้เป็นเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทั้งเข้าทั้งเย็น ทำได้ทุกวันเลย.

๔. ที่นี้ดูความหมายต่อไปอีกว่า ทำวัตรเข้าเย็นนั้น เป็นการเตือนตนเองโดยทางธรรม. หลักปฏิบัติของกิกขุสามเณร ว่าให้เตือนตนเองอยู่ตลอดเวลา : เดียวนี้เราเป็นอะไรแล้ว เราต้องทำอย่างไร เตือนตนเองอยู่ตลอดเวลา ว่าศีลดีหรือหรือไม่, ทิฏฐิถูกต้องหรือไม่ เตือนตนเองอยู่ตลอดเวลา. ในขณะที่ทำวัตรสอดมนต์เข้าเย็นอยู่นั้นแหลก เป็นเวลาที่ตักเตือนตนเองอยู่ หรือจะเรียกว่าสอบไถ่ตนเองอยู่ก็ได้ สอบสวนตนเองอยู่ก็ได้ ตักเตือนตนเองอยู่ ; นี้ก็เป็นประโยชน์ในการที่ทำวัตรเข้าเย็น ว่าเป็นการเตือนตนเองอยู่ในทางธรรม.

๕. เอ้า, ที่นี้ดูต่อไปอีก ว่ามันจะเป็นอะไรได้อีก คือมันเป็นการทำจำรักษาสิ่งที่ควรท่องจำ. บทธรรมะหลักธรรมะซึ่งควรท่องจำ ควรจะจำแม่นยำ เราเอามาสวดในทำวัตรสอดมนต์อยู่ทุก ๆ วันมันก็คือท่องจำฯ ท่องจำ ไม่ให้ลืมได้. บทที่ต้องท่องจำไว้สอนตัวเอง ก็ได้ ไว้สอนคนอื่นก็ได้, เอาไปเทศน์ก็ได้ เอาไปทำอะไรก็ได้ ; อะไรที่จะต้องท่องจำแล้วกำหนดให้แม่นยำ, อาย่ามานั่งใจโลยกว่าเพ้อ ๆ ไป. เห็นได้ว่าสวดท่องไม่ถูกอักขระพยัญชนะของบทบาลีนั้นๆ อย่างนั้นเรียกว่าใจโลย มันก็ท่องจำอย่างแม่นยำ แล้วก็แม่นยำฯ ยิ่งแม่นยำยิ่งไม่มีทางจะลืมจนตาย ; นี้มีประโยชน์มาก จะจำแม่นในสิ่งที่ควรจำ มันก็มีประโยชน์เหลือหลาย.

แล้วเป็นการฝึกสติแห่งความจำ สติเพื่อความจำ อญ্তุกวันๆ นี้จะมีผลถึงกับว่า เมื่ออายุมากเข้า อายุตั้ง ๕๐ ตั้ง ๑๐๐ มันจะตายอยู่แล้ว มันจะไม่ฟื้นฟื้นของความจำ, จะไม่เกิดความจำที่เลอะเลือนเมื่ออายุแก่เฒ่าชรา เพราะมันซ้อมความจำอยู่เสมอ นั้นซ้อมความจำอยู่เสมอ. ถ้าใครท่องสวดมนต์ หรือท่องปฎิโมกข์อยู่ตลอดเวลา呢 ความจำมันจะเป็นระเบียบเรียบร้อยหนักแน่น, แล้วมันจะไม่เลือน จะไม่มีสติเลือนฟื้นเมื่ออายุมากเข้า ก็ทำได้ ; ฉะนั้นการทำวัตรสวดมนต์นี้มันเป็นการรักษาความจำ ลิ่งที่ต้องจำ แล้วฝึกสติกิจกรรมที่จะจำเป็นสำหรับมนุษย์ที่จะต้องมี ใจกระทั้งตาย. นี่มาฝึกกันเสียได้ เมื่อเวลาทำวัตรเช้าเย็นนั้นแหละ.

๖. ที่นี้ขอพูดอีกอย่างหนึ่ง อันสุดท้าย เอาเปรียบหน่อยก็ได้ คือจะพูดว่ามันเป็นการบริหารสุขภาพ, ทำวัตรเช้าเย็นนี้บริหารสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพของมั่นสมอง. การบริหารหรือที่เรียกว่า exercise มันจำเป็นสำหรับลิงมีชีวิต มันจะต้องบริหารให้มันยังอยู่อย่างเข้มแข็งและถูกต้อง. ถ้าเราสวดมนต์ด้วยสติสัมปชัญญะ, ทำวัตรสวดมนต์ ด้วยสติสัมปชัญญะ มันจะบริหารสุขภาพของสมอง, สมองของคนนี้จะได้รับการบริหารหรือฝึกซ้อมอย่างดีที่สุดทุกวันๆ. ฉะนั้นจึงมีประโยชน์ จะเป็นผู้ที่มีมั่นสมองที่เข้มแข็งและว่องไว คือมีสมรรถภาพสมบูรณ์นั้นแหละ.

เห็นจะพอแล้วจะมั่นว่าประโยชน์ของการทำวัตรเช้าเย็นนั้น มันจะเหมือนกับว่าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทั้งเช้าทั้งเย็น, จะเป็นการทำสมาธิอยู่ทั้งเช้าทั้งเย็น, จะเป็นการศึกษาธรรมะนั้นๆ อยู่ทั้งเช้าทั้งเย็น, จะเป็นการเตือนตนอยู่ทั้งเช้าทั้งเย็น, จะเป็นการทำจำลิงที่ควรท่องจำอยู่ทั้งเช้าทั้งเย็น, จะเป็นการบริหารสุขภาพของมั่นสมองให้ดีที่สุดอยู่เสมอ นี่เรียกว่าประโยชน์หรืออานิสงส์ของการทำวัตรเช้าเย็น.

ที่นี้ทำไม่ฟ้าสางเล่า ? ฟ้าสางก็หมายความว่า ที่แล้วมายังไม่ทำอย่างนี้นี่, ทำอย่างง่าย ทำอย่างเคลื่มๆ ไม่ได้ทำด้วยจิตใจทั้งหมด และไม่ได้อานิสงส์ครบถ้วนอย่างนี้นี่ เรียกว่ามันยังต่ำ ยังไม่ถึงขนาด. ฉะนั้นขอให้ปรับปรุงเรื่องการทำวัตรสวดมนต์ให้ถึงขนาดให้ดีที่สุด ให้ได้รับประโยชน์ที่สุด, อย่างน้อยก็ให้ได้รับอานิสงส์ ๖ ประการ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นเอง. นี่เรียกว่าฟ้าสางทางการทำวัตรสวดมนต์.

ที่นี่จะพูดต่อไปอีกนิดหนึ่งถึงเรื่องสอดမนต์แปล ก่อนนี้ไม่มีสอดมනต์แปล ; เดียวนี้เราอยากรู้ว่ามีสอดมනต์แปล แล้วเป็นอย่างกิจจะลักษณะด้วย. พอกเสนอขึ้นมาก็ถูกคัดค้านแหลก, บางแห่งเข้าห้าม บางวัดเข้าห้าม ไม่ยอมให้สอดมනต์แปล, เจ้าอาวาสเองไม่ยอมให้สอดมනต์แปล. นี่ก็มีมาก แต่ค่อยๆ หายไป ค่อยๆ หายไป, คือค่อยๆ ยอมให้สอดมනต์แปลกันมากขึ้นๆ. เขาเข้าใจผิด ตามธรรมเนียมเขาพูดกันว่า ถ้าเอามาแปลเสียแล้วมันหมดความศักดิ์สิทธิ์, ถ้าแปลเสียแล้วมันหมดความศักดิ์สิทธิ์. แต่เราบอกว่า ถ้ายิ่งรู้คำแปลนั้นแหลกยิ่งศักดิ์สิทธิ์, และคนสวดจะได้ไม่เงิน เพราะไม่รู้ว่าอะไร มันช่วยให้เราได้รับประโยชน์จากความรู้ที่เรารู้ว่ามันว่าอะไร เอามาประพฤติปฏิบัติได้. ครั้งพุทธกาลไม่มีสอดมනต์แปล หรือแม้แต่สอดมනต์ไม่แปลก็ไม่มี จริงจะเพระมันสอนกันอยู่โดยตรง ; แต่เดียวนี้ยุคใหม่ถึงสมัยนี้การทำวัตรสอดมනต์นี้มันจำเป็นแล้ว เพราะไม่ได้มีพระพุทธเจ้าเป็นหลักอยู่เหมือนเมื่อครั้งพุทธกาล. ฉะนั้นเราต้องสร้างขึ้นมา, สร้างองค์พระพุทธเจ้าขึ้นมา ในขณะที่มีการทำวัตรสอดมනต์นั้นเอง.

ที่นี่มองดูอย่างเรื่องหยุมหยมหน่อยก็ว่า คล้ายกับเรียนบาลี คล้ายกับเปิดโรงเรียนบาลีอยู่ทุกวัน ; ถ้าใครสอดมනต์แปลมันเท่ากับเข้าโรงเรียนบาลีอยู่วันละนิดๆ วันละนิดทุกวัน, จะจำเพิ่มขึ้นวันละคำสองคำ วันละประโยคสองประโยค, รู้ภาษาบาลีเพิ่มขึ้น มันก็เหมือนกับเปิดโรงเรียนบาลีสำหรับชาวบ้านขึ้น ทุกหนทุกแห่งที่สอดมනต์แปลนั้น จึงดีกว่าไม่แปล. แล้วมันจะรู้สึกชวนสอด มันไฟเราะหรือมันชวนสอด. ฉะนั้นขอให้ถือว่า การสอดมනต์นี้มันเป็นการร้องเพลงของพุทธบริษัทก็ได้ เพราะเรื่องการร้องเพลงนี้มันเป็นสัญชาตญาณอันหนึ่ง ซึ่งมันจะมีของมันเอง ; แม้แต่สัตว์มันก็ร้องเพลง เพราะว่าเมื่อมันร้องเพลงแล้ว มันสบาย คนก็ร้องเพลงมันสบาย. แต่ว่าเราจะร้องเพลงอย่างชาวบ้านนั้นไม่ได้ อุบลาก อุบาลีก็ร้องเพลงอย่างชาววัด คือสอดมනต์แปล ถ้าจะให้มันเป็นเพลงก็ต้องสวดให้ถูกสวดให้ถูกจังหวะ แล้วมันจะไฟเราะ เพราะเขาแต่งเป็นบทเพลงทั้งนั้นแหลก. คำสวดที่เอามาสอดมනต์นี้ ส่วนหนึ่งหรือส่วนมากเป็นบทคำฉบับที่ ถ้าว่าให้ถูกค่าฉบับที่แล้วจะมีความไฟเราะเหมือนกับเพลง แต่มันไม่ได้ยังกิเลสอะไร : พุทธโธ สุสุทธโธ กรุณามหณุณโว นั้นแหลก

นี้ตัวอย่างเป็นคำฉันท์ คือมันเป็นเหมือนกับบทเพลง. ถ้าว่าให้ดี ว่าให้ถูกจังหวะพร้อมๆ กันแล้ว มันเหมือนกับฟังเพลง.

เพื่อให้พุทธบริษัทเรา ก็มีเพลง ที่เป็นเครื่องพักผ่อนหย่อนใจ. อาทิตย์จึงจัดธรรมเนียมขึ้นมาว่า ในระหว่างที่พระฉัน ขอให้ชาวบ้านช่วยกันสวามนต์แปลเถอะ, สาวให้ดีที่สุดที่จะดีได้ ก็เหมือนกับร้องเพลงให้ฟัง, ร้องเพลงของชาวพุทธที่แท้จริงให้พระฟังเมื่อกำลังฉัน อย่างนี้เป็นต้น. มันเป็นการขับกล่อมที่ไม่มีโทสะ, ขับกล่อมที่มีประโยชน์ ไม่มีโทษ.

การขับกล่อมนี้มันเป็นปัจจัยอันหนึ่งเหมือนกัน ; แต่ไม่ใช่ปัจจัยใหญ่โตเหมือนปัจจัยสี่ แต่เหมือนปัจจัยอันหนึ่งเหมือนกัน ที่ ๕ ที่ ๖ ไปตามเรื่องแหล่ง เพราะมันช่วยส่งเสริมให้เกิดกำลัง หรือเกิดประโยชน์อะไรบางอย่าง. เมื่อได้รับการขับกล่อมที่ถูกทางเป็นการขับกล่อมที่ไม่ส่งเสริมกิเลส ; ชาวบ้านเข้าขับกล่อมชนิดที่ส่งเสริมกิเลส เอามาใช้ไม่ได้ดอก ; จะนั่นเพลงอย่างชาวบ้านนั้นนำมาใช้ไม่ได้. แต่เพลงที่เป็นอย่างของชาววัด เป็นของภาษาบาลีนี้มันใช้ได้นี่ จะนั่นสวามนต์แปลให้ถูกจังหวะเถอะ มันก็จะรู้สึกเหมือนกับว่าฟังเพลง.

เออละ, พี่จะ sang อย่างไร ? ก็ทำให้มันดีขึ้นสิ สวามนต์ทำวัตรให้ดีขึ้น ให้ได้รับประโยชน์ ประการนั้น, แล้วก็แปลให้รู้เรื่อง เเต้มที่ แล้วก็สาวให้ไฟเรา สาวให้ไฟเราอย่าสักว่าสาวๆ. บางคนสักว่าสาวๆ ไม่ได้ระวังให้ถูกต้อง ไม่ได้ระวังว่ามันจะไฟเราอย่างไร เพราะไม่รู้จักความไฟเรา บางคนโน้ต ต้องขออภัยนะ พูดหมายฯ ตรงๆ ว่า บางคนโน้ตไม่รู้จักความไฟเราของพระบาลีที่สาว.

ผู้สาวของเราหลายๆ คนนี้ บางคนยังโน้ตไม่รู้ความไฟเราของบทบาลีที่สาว เขาเลยสาวไม่พร้อมเพื่อน ไม่สาวให้ลงจังหวะให้มันไฟเรา. บางคนกิเลสหนาอยากจะสาว คาดคนว่าจำได้ ไม่สาวพร้อมเพื่อน จะสาวก่อนเพื่อน เพื่อจะแสดงว่าถูกเก่งกว่า ถูกจำได้กว่าอย่างนี้ก็มี. คนกิเลสหนาจะทำอย่างนั้น ไม่ระวังสาวให้พร้อมเพื่อน, กลัวว่าจะไม่เด่น จะไม่เก่ง จะต้องสาวออกมาก่อน. นี้แสดงว่าเขาอยากจะอวด นี้กิเลสมันหนา นั้นจะไม่ได้รับ

ประโยชน์อย่างที่ว่า, มันกลุ่มอยู่ด้วยกิเลสที่จะปวดคนนี้ แล้วมันจะได้อธรรมะอย่างไรเล่า.

ฉันการที่รับมัดระวังให้พร้อมพรึบเหมือนกับสาวเดี๋ยวนี้ ให้ถูกจังหวะ
ให้ถูกอะไร แล้วมันจะไฟเรา มันจะได้ประโยชน์อย่างที่ว่า.

นี่เรียกว่าฟ้าสาทางการให้วัพระสวัสดิ์ ขอให้ช่วยทำกันให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปกว่า
ที่แล้วมา ให้เรียกว่าฟ้าสาหิงให้จันได้.

ສາරບັນ

ໜ້າ

ຕຳນິກາ

ກ

ຄະແນະນຳເກື່ອງກັບກາຮ່ານ ກາຮ່າມນັ້ນແບບສວນໂນກພລາຮາມ

ຄ

ຟ້າສາງທາງໄຫວ້ພຣະສາດມນຕໍ

ຂ

ກາຄ ១ ຄຳທຳວັດຮ ເຊົ້າ ແລະ ເຢັ້ນ

ຄຳປູຈາພຣະຮັດນຕຣຍ

3 (៣)

ຄຳທຳວັດຮເຊົ້າ

ປຸພພກາຄນມກາຮ

7 (២)

១. ພຸທອາກົງຖຸຕີ

7 (២)

២. ອັ້ນມາກົງຖຸຕີ

10 (៥)

៣. ສັ້ນກົງຖຸຕີ

11 (៥)

៤. ຮຕນຕຕຍັ້ນປ່ານມາຄາຄາ

13 (១-៣)

៥. ສັ້ນເວັບປະກິດຕົນປາກູະ

15 (៥)

ຄຳທຳວັດຮເຢັ້ນ

១. ພຸທອານຸສສົມ

22 (១២)

២. ພຸທອາກົງຄືຕີ

23 (១២-១៣)

៣. ອັ້ນມານຸສສົມ

26 (១៥)

អង់គ្លេស

៤. ចំណាំភីតិ	27 (១៦)
៥. សំណាន់សតិ	30 (១៨)
៦. សំណាន់ភីតិ	32 (១៩)

រាជការ ២ ស្ថាគមនត់ពិគោលបានបញ្ចប់

១. ប្រព័ន្ធប្រកាសការ	34 (២១)
២. សរណគមនប្រាស់	36 (២១-២២)
៣. អ៊ូរូនុសិកខាប់ប្រាស់	38 (២២-២៣)
៤. ទំនើតចិនសាការប្រាស់	40 (២៣)
៥. ខ្លួនសរណីភិកគាត់	44 (២៤)
៦. វិរិយធម៌គាត់	47 (២៥)
៧. ពិតិកម្មាពិកគាត់	50 (២៥-២៦)
៨. ការសុំតតគាត់	52 (២៧)
៩. ភាពពេករ៉ែតគាត់	54 (២៨)
១០. ចំណាំរាយពិកគាត់	58 (២៩)
១១. ទៀតប្រាស់ពិកគាត់	62 (៣០-៣១)
១២. ប្រជុំដុំរាយពិកគាត់	65 (៣២)
១៣. ប៉ែនិមិត្តទៀតប្រាស់	67 (៣៣)
១៤. បាបិជារណាស់ខាង	69 (៣៤)

រាជការណាមុខ

១. សំណើភីតិពិភាក្សាធាល់គាត់	72 (៣៦)
២. ប្រជុំរាយពិភាក្សាធាល់គាត់	74 (៣៧-៣៨)
៣. អុទិសសនាផិភាក្សាធាល់គាត់	77 (៤០)

หน้า

๔. คำสา ธุการเมื่อพระเทคโนโลยี	81 (๔๓-๔๔)
๕. อธิบั�ก์มีองค์แปด	85 (๔๖)
๖. ปัจจัยของคือโภสاثศีล	95 (๕๑)
๗. ปฏิจสมุปบาท	105
๘. กรณีเมตตาสูตร	110
๙. ธรรมจักรปัปปวัตตนสูตร	115 [๑]
๑๐. อิทปัปจยตาปวิจสมุปบาท	122 [๑๑]
๑๑. ธาตุปัจจัยของปางรูป	127 [๓๙]
๑๒. ตั้งขณะปัจจัยของปางรูป	130 [๔๑]
๑๓. มงคลสูตร	133

ภาคศาสสนพิธี

คำบูชาพระรัตนตรัยก่อนอารามนาศีล	137 (๕๘)
คำอารามนาศีล ๕	139
คำกล่าวไตรสรณาคม	140
คำสماทานศีล ๕	141 (๕๗)
คำอารามนาศีล ๕ และศีล ๕ คราวเดียวกัน	141 (๕๗)
คำอารามนาศีล ๕	142 (๕๗)
คำสماทานศีล ๕	142 (๕๗)
คำอารามนาธรรม	143
คำอารามนาพรประวิตร	144
คำถวายภัตตาหาร แด่พระสงฆ์	145 (๕๙)
คำถวายสังฆทาน (แบบทั่วไป)	146

หน้า

บทพระไห้พร	146
คำอธิษฐานเข้าพรรษา (สำหรับชาววас)	148
บทແຜ່ເມຕຕາ	148
ອົງບາຍຄັພທຶນສວດມນຕີ	149

คำทำวัตร เช้า และ เย็น

รูปแบบการทำวัตรสวดมนต์มีมาแต่โบราณแล้วแต่ยังไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน พระภิกขุสามเณรแต่ละสำนักต่างเลือกบทสวดกันตามอัธยาศัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ สมัยที่ทรงพนาชนะเป็นพระภิกขุในฉายา วชิรญาณ-ภิกขุ ทรงพิจารณาในข้อนี้ จึงทรงคัดเลือกคำสอนในพระสูตรต่าง ๆ จากพระไตรปิฎก ในส่วนบททำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น ทรงเลือกบทหลัก และยังปรากฏในพระสูตรอื่น ๆ อีก แล้วทรงพระราชนิพนธ์ประกอบเพิ่มเติม บทสวดมนต์นี้มีปรากฏในสวดมนต์ฉบับหลวงที่สมเด็จพระอธิราชศักดิ์มหาจารย์ ทรงเรียบเรียงขึ้นตามคำอธิบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๗๔

พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ
พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๕ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๓
สังยุตตนิกาย ศคาดาวรรค
[๑๑. สักการสังขุต] ๑. ปฐมวรรค
๓. চচ্ছকসূত্র ข้อ ๒๔๘
ว่าด้วยอานุภาพแห่งการระลึกพระรัตนตรัย

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระเขตวันมหาวิหาร เขตพระนคร สาวตถิพระองค์ได้ตรัสเล่าเรื่องสุกรรมะห่วงเหวอกับอสูร เมื่อเหวอกาเกิดความกลัวขึ้น หัวสักกะจึงบอกให้หมู่เทพหงษ์หลายมองดูยอดธงหรือชายธงของพระองค์ หรือว่าของเทพชั้นรองลงมาตามลำดับความกลัวก็จะหายไปได้หรือไม่ได้บ้าง เพราะเทพผู้เป็นใหญ่เหล่านั้นยังเป็นผู้ไม่ปราศจากราคะ โทสะ และโมหะ ส่วนพระผู้มีพระภาคเจ้าได้

ตรัสรสอนภิกษุทั้งหลายว่า เมื่อเวลาเข้าไปอยู่ในป่า เกิดความกลัวขึ้น ก็ให้ระลึกถึงพระองค์ ซึ่งเป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ในบทว่า อิติปิโส... ภาคตะวາติ. หรือระลึกถึงพระธรรมในบทว่า สัจกขาโต... วิญญาหีติ. หรือระลึกถึงพระสงฆ์ในบทว่า สุปฏิบัณโน... โภกสัตติ. เมื่อเรอทั้งหลายระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์อยู่ ความกลัวทั้งหลายก็จะไม่มีเลย.

.....

ກາມ ๑

ຄໍາທໍາວັດຮ ເຊົາ ແລະ ເຢັນ

(ຄໍາບູນພະຮັດນຕຣີ)

ຕາມແບບເກົ່າໃນສາດມານຕໍ່ຈຳບັບຫລວງ

(ນໍາ) ອະຮະໜັງ (ຮັບ) ສັນມາສັນພຸຖໂຣ ກະຄະວາ,
ພຣະຜູ້ມືພຣະກາຄເຈົ້າ, ເປັນພຣະອຣහັນດີ, ດັບເພີ້ງກີເລສເພີ້ງທຸກຂໍ້ເລື່ອນເຊິ່ງ,
ຕຣລົງຮູ້ອັບໄດ້ໂດຍພຣະອົງຄ່ອງ ;
ພຸຖອັງ ກະຄະວັນຕັ້ງ ອະກິວາເທີມ.
ຂ້າພເຈົ້າອກວິວາທພຣະຜູ້ມືພຣະກາຄເຈົ້າ, ຜູ້ຮູ້ ຜູ້ຕິ່ນ ຜູ້ເບີກບານ.

(ກຣາບ)

(ນໍາ) ສ້າງກາໂຕ (ຮັບ) ກະຄະວະຕາ ທິມໂນ,
ພຣະອຣມ ເປັນອຣມທີ່ພຣະຜູ້ມືພຣະກາຄເຈົ້າ, ຕຣັສໄວ້ດີແລ້ວ ;
ທິມນັ້ງ ນະມັສສາມີ.
ຂ້າພເຈົ້ານມັສກາຣພຣະອຣມ.

(ກຣາບ)

(ນໍາ) ສູປະກິບັນໂນ (ຮັບ) ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂນ,
ພຣະສົງໝໍສາວກຂອງພຣະຜູ້ມືພຣະກາຄເຈົ້າ, ປົກປົກທີ່ແລ້ວ ;
ສັງໝັ້ງ ນະມາມີ.
ຂ້າພເຈົ້ານອບນ້ອມພຣະສົງໝໍ.

(ກຣາບ)

.....

คำทำวัตรเช้า

(ปุพพากานมกการ)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๒ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๔
มัชณิมนิกราย มูลปัณณสาก [๓. โขปัมมารรค]
๓. จุฬหัตถีปโภปมสูตร ข้อที่ ๒๘๙ – ๒๙๙
ว่าด้วยอุปมาด้วยรอยเท้าช้าง สูตรเล็ก

พระมหาณ์ชาณุสโโนอกจากพระนราสาวัตถีด้วยรถใหญ่เที่ยมด้วยลา มีเครื่องประดับขาวทุกอย่าง ในเวลาเที่ยงวัน พระมหาณ์ชาณุสโโนได้พบกับปีโลติกปริพ-พากซึ่งเดินมาแต่ไกล และได้หยุดสนทนากันเกี่ยวกับปัญญาของพระพุทธเจ้า โดยกล่าวถึงบุคคลเหล่านี้คือ บรรดา กษัตริย์ พระมหาณ์ คุทหนดี และสมณะ ผู้เป็นบันทิต เตรียมปัญหาจะไปตัววะกับพระพุทธเจ้า พ่อได้สนทนาร่วมกับพระพุทธองค์ ทรงแสดงให้เห็นแจ้ง สมทาน อาจหาญในธรรมกถาแล้วก็ไม่ถูกปัญหานั้นเลย กลับทูลขอบรรพชา กับพระพุทธเจ้า เมื่อบรรพชาแล้วก็หลีกออกจากหมู่ไปบำเพ็ญเพียรจนบรรลุอรหัตผล พระมหาณ์ชาณุสโโนได้ฟังแล้วเกิดความเลื่อมใส ลงจากรถ ทำผ้าห่ม เคลียงบ่า ประนมมือไปทางทิศที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ แล้วกล่าวว่าຈาສາມครั้งว่า “ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้”

หลังจากนั้นพระมหาณ์ชาณุสโโนไปเฝ้าพระพุทธเจ้าถึงที่ประทับ ณ พระวิหาร เชตวัน อารามของท่านอนาคตปิณฑิกเศรษฐี กราบทูลข้อสนทนากับตนกับปริพพาก ทุกประการ พระพุทธเจ้าจึงทรงแสดงข้อเปรียบเทียบด้วยรอยเท้าช้างโดยพิสดาร

และ

คำทำวัตรเข้า

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๕ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๗/

สังยุตตนิกาย ศคาดารรค [๗. พระมหาลังยุตต์] ๑. อรหันตธรรมรรค

๑. ဓนัญชานีสูตร ข้อ ๑๙๗/

ว่าด้วยผลแห่งการกำจัดความโกรธได้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระเวพสุวรรณมหาวิหาร เขตพระนคร ราชคฤห์ มีพระมหาณ์สามีคู่หนึ่งนับถือศรัทธาต่างกัน ภารதาวาชพระมหาณ์สามีนับถืออัลกิ พระมหาณ์ นางพระมหาณีนัญชานีนับถือพระรัตนตรัย คราวหนึ่งพระมหาณ์สามีจะทำบุญ แก่พากพระมหาณ์ นางนัญชานีพระมหาณีกำลังนำอาหารเข้าไปต้อนรับ ขณะเดินก้าวเท้า พลาด จึงเปล่งอุทาน ๓ ครั้งว่า “ขออนบัน沫แต่พระผู้มีพระภาคอรหันต์สัมมาสัม-พุทธเจ้าพระองค์นั้น”

เมื่อนางนัญชานีพระมหาณีกล่าวอย่างนี้แล้ว พระมหาณ์ภารதาวาชเกิดความไม่พอใจ ด้านางพระมหาณีต่างๆ นานา แล้วไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ในวัดพระเวพสุวรรณมหาวิหาร ได้กราบทูลว่า “บุคคลผ่าอะไรหนอจึงอยู่เป็นสุข ผ่าอะไรหนอจึงไม่เคร้าโศก ข้าแต่พระโคดม พระองค์ชอบใจจากธรรมอะไรซึ่งเป็นธรรมอันเอก”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “บุคคลผ่าความโกรธได้จึงอยู่เป็นสุข ผ่าความโกรธได้จึงไม่เคร้าโศก ดูก่อนพระมหาณ์ พระอริยเจ้าทั้งหลาย ย่อมสรรเสริญการผ่าความโกรธ ซึ่งมีผลเป็นทุกข์ เพลิดเพลินถึงที่สุดก็ຈงคลาย เพราบุคคลผ่าความโกรธนั้นได้แล้ว ย่อมไม่เคร้าโศก”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบเช่นนี้ ภารதาวาชพระมหาณ์ก็คลายความโกรธลง เกิดความเลื่อมใสแล้วทูลขอบรพชา.

อีกแห่งหนึ่ง

คำทำวัตรเข้า

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๒

อังคุตตรนิกาย ทุกนิบາต [๑. ปฐมปัณณاسก]

๔. สมจิตตวรรค ข้อ ๖๙

สมัยหนึ่ง ท่านพระมหากัจจานะ (หรือกัจจายนะ) ได้พำนักอยู่ที่ฝั่งแม่น้ำกัทท-
มಥะ ใกล้พระนครวรวรณะ พระมหาณ์อารามทันทะได้เข้าไปปราศรัยกับท่านพระมา-
กัจจานะถึงที่อยู่ แล้วได้ถามปัญหากับท่านว่า “อะไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้กษัตริย์กับ
กษัตริย์ พระมหาณ์กับพระมหาณ์ คุณဟดีกับคุณဟดี วิวาทกัน”

ท่านมหากัจจานะตอบว่า “ดูก่อนพระมหาณ์ เพราะเหตุเวียนเข้าไปทำการ-
ราคะ ตกอยู่ในอำนาจการราคะ กำหนดดินดีในการราคะ ถูกการราคะกล้มรุม และ
ถูกการราคะท่วมทับ แมกษัตริย์กับกษัตริย์ พระมหาณ์กับพระมหาณ์ คุณဟดีกับ
คุณဟดี วิวาทกัน” พระมหาณ์ได้ถามปัญหานี้อีก เมื่อท่านพระมหากัจจานะตอบจน
เป็นที่พอใจแก่พระมหาณ์แล้ว

พระมหาณ์อารามทันทะถูกจากที่นั่ง หงายผ้าเสื่อลงบนหัว หงายหนึ่งแล้ว คุกเข้าข้างขวา
ลงบนแผ่นดิน ประนมอัญชลีไปทางทิศที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่แล้วเปล่ง
อุทาน ๓ ครั้งว่า “ขออนบอนน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์
นั้น” พร้อมประกาศนับถือพระรัตนตรัยเป็นสรณะตลอดชีวิต.

นอกจากนี้ยังปรากฏในที่อื่นอีก ฯลฯ

.....

คำทำวัตรเช้า

(บุพพากาคนมการ)

[(นำ) หันทะ มะยัง พุทธอสสะ ภะคะວะໂຕ ปุพພະກາຄະນະມະກາຮັງ ກະໂຮມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังไง จงเริ่มต้นสวดน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าເດີດ.

นะໂມ ຕັສສະ ภະคะວະໂຕ,
ขอນອນນ้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ພຣະອອນຄົນໜີ້ນ;

ອະຮະຫະໂຕ,

ຊື່ເປັນຜູ້ໄກລຈາກກີເລສ ;
ສັມມາສັມພຸທອັສສະ.

ຕຣະສູ້ຂອບໄດ້ໂດຍພຣະອອນຄ່ອງ.

(๓ ຄວິງ)

.....

(๑. ພຸທທາກິຄຸຕິ)

ພຣະຣາຊນິພນ້ອງຈິ່ງ ຂອງຈິ່ງ ພຸທທາກິຄຸຕິ (ພຣະບາທສມເດືອນພຣະມະກາລັງ ອົງກາລທີ ๔) ສມຍື່ຖຽງພනວະ

ເລພາະກາຍາບາລີ່ຈາກສວດມນຕໍ່ລັບບໍລວງ

[(นำ) หันทะ มะຍັງ ພຸທທາກິຄຸຕິ ກະໂຮມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังไง จงສວດສຣເລີຍພຣະພຸທທາກິຄຸຕິ.

ໂຍ ໂສ ຕະຖາຄະໂຕ,

ພຣະຕາຄຕເຈົ້ານີ້ ພຣະອອນຄ່ິດ ;

ອະຮະຫັງ,

ເປັນຜູ້ໄກລຈາກກີເລສ ;

คำทำวัตรเช้า

สัมมาสัมพุทธो,

เป็นผู้ตรัสรู้ขอบได้โดยพระองค์เอง ;

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชา (ความรู้แจ้ง) และจรณะ (ความประพฤติ) ;

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;

อะนุตตะโร ปริสะทัมมะสาระถि,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อาย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;

สัตตตา เทwareะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ;

พุทธो,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;

ภะคะวา,

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกรรมสั่งสอนสัตว์ ;

โย อิมัง โลกัง สะเทwareะกัง สะมาระกัง สะพrhัมมะกัง, สัสสะมะณะพราห์มะ-
ณิ ปะชัง สะเทwareะນุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจ尼克ตัว ปะเวเตสี,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ได, ไดทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วยพระ
ปัญญาอันยิ่งเงยแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา มาร พระหม, และหมู่
สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม ;

คำทำวัตรเข้า

ໂຍ ອັນນັງ ເທເສສີ,

พระຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົ້າພຣະອົງຄືໄດ, ທຽບແສດງອຣມແລ້ວ ;
ອາທິກລົງຢາຜັງ,

ໄພເຮັດໃນເບື້ອງຕັນ,
ມັ້ຊເຄມກລົງຢາຜັງ

ໄພເຮັດໃນທ່ານກລາງ,
ປະລິໂຍສານະກລົງຢາຜັງ

ໄພເຮັດໃນທີ່ສຸດ,
ສາດຄັ້ງ ສະພົບຢູ່ຈະນັງ ແກະລະປະວິປຸນຜັນ ປະວິສຸຫຼັງ ພຣ໌ມະຈະຮີຍັງ ປະກາເສສີ,
ທຽບປະກາສພຣມຈຣຍ໌ ຄື່ອແບບແທ່ງກາຣປົງປົກຕົວນປະເລີງ ບຣິສຸທົ່ງ
ບຣິບູຮຣັນ ສິ້ນເຊີງ, ພຣ້ອມທີ່ອຣຣະ (ດຳອີບາຍ) ພຣ້ອມທີ່ພຍູ່ຈະນະ (ຫັວຂ້ອ) ;
ຕະມະຫັ້ງ ກະຄະວັນຕັ້ງ ອະກົງປະຍາມີ,
ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຈາອຍ່າງຍິ່ງ ເຊີມພຣະຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົ້າ ພຣະອົງຄືນັ້ນ ;
ຕະມະຫັ້ງ ກະຄະວັນຕັ້ງ ສີຮະສາ ນະມາມີ.
ຂ້າພເຈົ້ານອນນົມພຣະຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົ້າ ພຣະອົງຄືນັ້ນ ດ້ວຍເຕີຍເກລ້າ.

(ກຣາບຮະລຶກພຣະພຸທອຄຸນ)

.....

คำทำวัตรเช้า

(๒. ចົ້ມມາກິດຸຕີ)

พระราชนิพนธ์ของชิรญาณกิจชุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕) สมัยที่ทรงผนวช
ເລພາະກາບາລືຈາກສວດມນต໌ฉบับທລວງ

[(ນໍາ) ພັນທະ ມະຍັງ ຜົ້ມມາກິດຸຕີ ກະໂຮມະ ເສ.]
ຂອເຊີ່ມ ເຮົ້າທັງຫລາຍ ຈົງສວດສຣເສົ່ມພຣັພຸທອເຈົ້າເຄີດ.

ໂຢ ໂສ ສໍວາກຫາໂຕ ກະຄະວະຕາ ອັ້ມໂມ,
ພຣະຮຣມນັ້ນໄດ, ເປັນລຶ່ງທີ່ພຣັຜູມພຣະກາຄເຈົ້າ ໄດ້ຕຣສໄວ້ດີແລ້ວ ;
ສັນທິກູງຈິໂກ,
ເປັນລຶ່ງທີ່ຜູ້ຕຶກຫາແລະປົງບັດ ພົງເຫັນໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ ;
ອະກາລີໂກ,
ເປັນລຶ່ງທີ່ປົງບັດໄດ້ ແລະໄໝຜລໄດ້ ໄນຈຳກັດກາລ ;
ເອທີປໍສລືໂກ,
ເປັນລຶ່ງທີ່ຄວຽກລ່າວກະຜູ້ອື່ນວ່າ ທ່ານຈົງມາດູເຄີດ ;
ໂອປະນະຍີໂກ,
ເປັນລຶ່ງທີ່ຄວຽນນົມເຂົມາໄສ່ຕ້ວ ;
ປັຈັດຕັ້ງ ເວທີຕັພໂພ ວິຫຼຸງຫຼູ,
ເປັນລຶ່ງທີ່ຜູ້ຮົກຮູໃດໆເລພາະຕົນ ;
ຕະມະຫັ້ງ ອັ້ມມັງ ອະກິປູ່ຈະຍາມີ,
ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຫາອຍ່າງຍິ່ງ ເລພາະພຣະຮຣມນັ້ນ ;
ຕະມະຫັ້ງ ອັ້ມມັງ ສີຮະສາ ນະມາມີ.
ຂ້າພເຈົ້ານອນນົມພຣະຮຣມນັ້ນ ດ້ວຍເຄີຍເກລ້າ.

(ກຣາບຮະລືກພຣະຮຣມຄູນ)

คำทำวัตรเข้า

(๓. สังฆาภิถติ)

พระราชนิพนธ์ของชิรญาณภิกขุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕) สมัยที่ทรงผนวช
เฉพาะภาษาบาลีจากสวดมนต์ฉบับหลวง

[(นำ) พันทะ มะยัง สังฆาภิถติ กะโรมะ เส.]
ขอเชิญ เราทั้งหลาย จงสวดสรรเสริญพระพุทธเจ้าเกิด.

โย โล สุปะภิปันโน ภะคะວะໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,
ສົງສາວກຂອງพระຜູ້ມີພະກາດເຈົ້ານັ້ນ ມູ່ໄດ, ປັບປຸດແລ້ວ ;
ອຸ່ຊຸປະພິບັນໂນ ภະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,
ສົງສາວກຂອງพระຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າ ມູ່ໄດ, ປັບປຸດຕຽງແລ້ວ ;
ຄູຍະປະພິບັນໂນ ภະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,
ສົງສາວກຂອງพระຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າ ມູ່ໄດ, ປັບປຸດເພື່ອຮູ້ຮຽມເປັນເຄື່ອງ
ອອກຈາກຖຸກໜີແລ້ວ ;
ສາມືຈີປະພິບັນໂນ ภະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,
ສົງສາວກຂອງพระຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າ ມູ່ໄດ, ປັບປຸດສົມຄວແລ້ວ ;
ຍະທິທັງ,
ໄດ້ແກ່ບຸດຄລເຫຼຳນີ້ຄືວ່າ :
ຈັດຕາຣີ ປຸ່ຮັສະຢຸຄານີ ອັກສະ ປຸ່ຮັສປຸຄຄະລາ,
ຄູ່ແຫ່ງບຸຮູ່ຊ ດ ຄູ່, ນັບເຮີຍຕົວບຸຮູ່ຊ ໄດ້ ດ ບຸຮູ່ຊ*
ເອສະ ภະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,
ນັ້ນແລະ ສົງສາວກຂອງพระຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າ ;
ອາຫຸແນຍໂຍ, **
ເປັນສົງສົງຄວຮແກ່ສັກກະຣະທີ່ເຂົານໍາມາບູ້ຈາ ;

* ສັງເກົນ ໂສດາປັດຕິມຽຣັດ ໂສດາປັດຕິຜລ, ສົກົາຄາມີມຽຣັດ ສົກົາຄາມີຜລ, ອານາຄາມີມຽຣັດ ອານາຄາມີຜລ, ອຣທັດຕິມຽຣັດ ອຣທັດຕິຜລ.

** ອາຫຸແນຍໂຍ ອ່ານວ່າ ອາ-ຫຸ-ໄນຍ-ໂຍ

คำทำวัตรเช้า

ปากุเนยໂโย,

ເປັນສົງໝໍຄວາແກ່ສັກກະຣະທີ່ເຂົາຈັດໄວ້ຕ້ອນຮັບ ;

ທັກຂີເແນຍໂຍ,

ເປັນຜູ້ຄວາຮັບທັກມືພາຫານ ;

ອັນຈະລິກະຮະໝີໂຍ,

ເປັນຜູ້ທີ່ບຸຄຄລ່ວ່າໄປຄວາທຳອັນຈລື ;

ອະນຸຕະຕະວັງ ປຸ້ມູ້ຢັກເຂົຕຕັ້ງ ໂລກສສະ,

ເປັນເນື້ອນາບຸ້ມູຂອງໂລກ, ໄນມີນາບຸ້ມູອື່ນຍຶ່ງກວ່າ ;

ຕະມະໜັງ ສັງໜັງ ອະກີປູ້ຈະຍາມີ,

ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຈາຍ່າຍິ່ງ, ເວພາພະສົງໝໍ່ໜູ້ນັ້ນ ;

ຕະມະໜັງ ສັງໜັງ ສີຮະສາ ນະມາມີ.

ຂ້າພເຈົ້ານອນນ້ອມພະສົງໝໍ່ໜູ້ນັ້ນ ດ້ວຍເຕີຍເກລົາ.

(กราบระลຶກພະສົງໝໍ່ຄຸณ)

.....

คำทำวัตรเข้า

(๔. รตนัตตะยัปปนาਮคาถา)

พระราชนิพนธ์ของชิรญาณภิกขุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕) สมัยที่ทรงผนวช
เฉพาะภาษาบาลีจากสวดมนต์ฉบับหลวง

[(นำ) พันทะ มะยัง รตนัตตะยัปปนาમคาถาย เจาะ
สังเวคะประกิตตะนะปาร្វัญจะ ภะណามะ เส.]

ขอเชิญ เราทั้งหลาย จงสวดคาถาอนบัน沫พระรัตนตรัย และบาลีที่แสดงถึงความสั่งเวชเติด.

พุทธ อสุสุทธิ ภรรญาณะหันณะโว,
พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห่วงมหรรณพ ;
โยจันตะสุทธอพพระญาณะโลจะโน,
พระองค์ได มีตาคีอญาณอันประเสริฐมดจดถึงที่สุด ;
โลกสสະ ปากุปักษิกเลสะชาตะโก,
เป็นผู้ฝ่าเสียชื่งบาง และอุปกิเลส^๑ ของโลก ;
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนະ ตัง,
ข้าพเจ้าให้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคราะพเอื้อเพื่อ.
อัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสະ สัตถุโน,
พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเบรียบดวงประทีป ;
โย มัคคะปากามะตะเกทะกินนะโก,
จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนได ;
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตตะทีปะโน,
ซึ่งเป็นตัวโลกุตตะโร^๒, และส่วนไดที่ซึ่งแนวแห่งโลกุตตะรนั้น ;
วันทามิ อัมมัง อะหะมาทะเรนະ ตัง,
ข้าพเจ้าให้พระธรรมนั้น โดยใจเคราะพเอื้อเพื่อ.

คำทำวัตรเช้า

สังโน สุขेतตาภัยะติเขตตะสัญญิโต,
 พระองค์เป็นนานบุญอันยิ่งใหญ่กว่านานบุญอันดีทั้งหลาย ;
 โย ทิภูจฉะสันโต สุคະตานุโพธะโก,
 เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่ใด ;
 โลลปะพหโน อะริโย สุเมธะโส,
 เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี ;
 วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนະ ตัง,
 ข้าพเจ้าให้พระองค์มุ่นั้น โดยใจควรพเอื้อเพื่อ.
 อิจเจาะเมกันตะกิปุชชะเนยยะกัง,*
 วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,
 บุญลั้ง มะยา ยัง มะมะ สพพุปททะวา,
 นา โนนตุ เว ตัสสะ ປະภาวดีธิยา.
 บุญได ที่ข้าพเจ้าผู้ให้วอญชี้งวัตถุสาม, คือ พระรัตนตรัย อันควรบูชาอย่าง
 โดยส่วนเดียว, ได้กราทำแล้วเป็นอย่างยิ่ง เช่นนี้นี้ , ขออุปบทava (ความชั่ว)
 ทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จ อันเกิดจาก
 บุญนั้น.

.....

* เนยยะกัง อ่านว่า ไนยะกัง

คำทำวัตรเข้า

(๔. สังเวคปริกิตตนป้าฐะ)

พระราชนิพนธ์ของชิรญาณภิกขุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔) สมัยที่ทรงผนวช
เฉพาะภาษาบาลีจากสวดมนต์ฉบับหลวง

อิชา ตะถาคโค โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้ ;

อะระหัง สัมมาสัมพุทธो,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

อัมโม จะ เทสิโต นิยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องอุกจากทุกข์ ;

อุปะสะมิโก ประนินพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน ;

สัมโพะคามี สุคตปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประภาศ ;

มะยันตัง อัมมัง สุต្រวา เอวัง ชานามะ :-

พวกราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า :-

ชาติป ทุกขา,

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์ ;

ชະราป ทุกขา,

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์ ;

มะระณมป ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์ ;

คำทำวัตรเข้า

ໂສກະປະຣີເທວະຖຸກຂະໂທມະນັສສຸປາຍາສາປີ ທຸກຂາ,
 ແມ່ຄວາມໂສກ ຄວາມຮ່າໄຮຮ່າພັນ ຄວາມໄມ່ສາຍກາຍ ຄວາມໄມ່ສາຍໃຈ
 ຄວາມຕັບແດ້ນໃຈ ກີ່ເປັນທຸກໆ ;
 ອັບປິເຍທີ ສັນປະໂຍໂຄ ທຸກໂຂ,
 ຄວາມປະສົບກັບສິ່ງໄມ່ເປັນທີ່ຮັກທີ່ພອໃຈ ກີ່ເປັນທຸກໆ ;
 ປິເຍທີ ວິປະໂຍໂຄ ທຸກໂຂ,
 ຄວາມພລັດພຽງຈາກສິ່ງເປັນທີ່ຮັກທີ່ພອໃຈ ກີ່ເປັນທຸກໆ ;
 ຍັມປິຈັສັງ ນະ ລະກະຕີ ຕັມປີ ທຸກໜັງ,
 ມີຄວາມປະຮານາສິ່ງໄດ້ ໄມໄດ້ສິ່ງນັ້ນ ນັ້ນກີ່ເປັນທຸກໆ ;
 ສັງຂີຕເຕະນະ ປັບປຸງປາຫານກັບຂັ້ນຮາ ທຸກຂາ,
 ວ່າໂດຍຍ່ອ ອຸປາຫານຂັ້ນທີ່ໜຶ່ງ ແລ້ວ ເປັນຕົວທຸກໆ ;
 ເສຍຍະຄືທັງ,
 ໄດ້ແກ່ສິ່ງແລ່ນີ້ ຄື່ອ :-
 ຮູບປາຫານກັບຂັ້ນໂຣ,
 ຂັ້ນນີ້ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແຫ່ງຄວາມຍືດມັນ ຄື່ອຮູບ ;
 ເວທະນູປາຫານກັບຂັ້ນໂຣ,
 ຂັ້ນນີ້ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແຫ່ງຄວາມຍືດມັນ ຄື່ອເວທນາ ;
 ສັບປຸງປາຫານກັບຂັ້ນໂຣ,
 ຂັ້ນນີ້ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແຫ່ງຄວາມຍືດມັນ ຄື່ອສັບປາ ;
 ສັງຂຽງປາຫານກັບຂັ້ນໂຣ,
 ຂັ້ນນີ້ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແຫ່ງຄວາມຍືດມັນ ຄື່ອສັງຂາර ;
 ວິຈູ້ງປາຫານກັບຂັ້ນໂຣ,
 ຂັ້ນນີ້ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແຫ່ງຄວາມຍືດມັນ ຄື່ອວິຈູ້ງປາຫານ ;

คำทำวัตรเข้า

ເຢສັງ ປະຣິລູ່ງາຍະ,

ເພື່ອໃຫ້ສາວກກຳທຸນດຽບຮູ້ອຸປາຖານຂັ້ນນີ້ ເຫັນໜີ່ເອງ,
ຮະຮາມາໂນ ໂສ ກະຄະວາ,

ຈຶ່ງພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້ານັ້ນ ເມື່ອຍັງທຽງພຣະໝນໍ້ອູ່,
ເອວັງ ພະຫຼຸງ ສາວະເກ ວິເນຕີ,

ຍ່ອມທຽງແນະນຳສາວກທັ້ງໝາຍ ເຊັ່ນນີ້ເປັນສ່ວນມາກ ;
ເອວັງກາກາ ຈະ ປັນສະສະ ກະຄະວະໂໄສ ສາວະເກສຸ ອະນຸສາສະນີ ພະຫຼາ ປະວັດຕະຕິ,
ອນິ່ງ ຄຳສິ່ງສອນຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້ານັ້ນ, ຍ່ອມເປັນໄປໃນສາວກທັ້ງໝາຍ,
ສ່ວນມາກ, ມີສ່ວນຄື່ອງກາຈຳແນກອຍ່າງນີ້ວ່າ :-

ຮູ່ປັ້ງ ອະນິຈັງ, ຮູ່ປັ້ນໄມ່ເທິ່ງ ;

ເວທະນາ ອະນິຈັງ, ເວທະນາໄມ່ເທິ່ງ ;

ສັງລູ່ງ ອະນິຈັງ, ສັງລູ່ງໄມ່ເທິ່ງ ;

ສັງຂາຮາ ອະນິຈັງ, ສັງຂາຮາໄມ່ເທິ່ງ ;

ວິລູ່ງານັ້ນ ອະນິຈັງ, ວິລູ່ງານັ້ນໄມ່ເທິ່ງ ;

ຮູ່ປັ້ງ ອະນັດຕາ, ຮູ່ປັ້ນໄໝໃໝ່ຕົວຕົນ ;

ເວທະນາ ອະນັດຕາ, ເວທະນາໄໝໃໝ່ຕົວຕົນ ;

ສັງລູ່ງ ອະນັດຕາ, ສັງລູ່ງໄໝໃໝ່ຕົວຕົນ ;

ສັງຂາຮາ ອະນັດຕາ, ສັງຂາຮາໄໝໃໝ່ຕົວຕົນ ;

ວິລູ່ງານັ້ນ ອະນັດຕາ, ວິລູ່ງານັ້ນໄໝໃໝ່ຕົວຕົນ ;

ສັພເພ ສັງຂາຮາ ອະນິຈັງ, ສັງຂາຮາທັ້ງໝາຍທັ້ງປົງ ໄມ່ເທິ່ງ ;

ສັພເພ ອົມມາ ອະນັດຕາຕີ. ດຣມທັ້ງໝາຍທັ້ງປົງ ໄມ່ໃໝ່ຕົວຕົນ ດັ່ງນີ້.

ເຕ (ຫຼູ່ງວ່າ : ຕາ) ມະຍັງ ໂອຕິນຄາມໜໍ່ກະ,

ພວກເຮົາທັ້ງໝາຍ ເປັນຜູ້ຄູກຮອບຈຳແລ້ວ ;

คำทำวัตรเช้า

ชาติยา,

โดยความเกิด ;

ชั่วรา卯จะระเณนะ,

โดยความแก่ และความตาย ;

โถเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเชหิ โถมະนสເສທິ ອຸປາຢາເສທິ,

โดยความໂສກ ความຮ່າໄຮຮ້າພັນ ความໄມ່ສບາຍກາຍ ความໄມ່ສບາຍໃຈ
ความຕັບແຕ້ນໃຈ ທັ້ງຫລາຍ ;

ทุกໂຂຕິຄະາ,

ເປັນຜູ້ງົກຄວາມທຸກໆ ບໍຍັງເອາແລ້ວ ;

ทุกຂະປະເຣຕາ,

ເປັນຜູ້ມີຄວາມທຸກໆ ເປັນເບື້ອງໜ້າແລ້ວ ;

ອັປເປະນາມີມສສະ ແກະລັສສະ ທຸກຂັກຂັນອັສສະ ວັນຕະກິຣີຍາ ປັລຸງາເຢາຕີ.

ທໍາໄລນ ກາຣທຳທີ່ສຸດແໜ່ງກອງທຸກໆທັ້ງສິນນີ້, ຈະພຶ່ງປາກງູ້ຊັດ ແກ່ເຮົາໄດ້.

(ສໍາຫັບອຸບາສັກ ອຸບາສີກາສວດ)

ຈົຈະປະຣິນພຸດັມປີ ຕັ້ງ ກະຄະວັນຕັ້ງ ສະຮະໝັ້ງ ຄະຕາ,

ເຮາທັ້ງຫລາຍຜູ້ຄົງແລ້ວໜຶ່ງພຣະຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົ້າ

ແມ່ປຣິນພພານນານແລ້ວ ພຣະອົງຄົນໜັ້ນ ເປັນສຣະນະ ;

ອົມມັງຈະ ສັງໝັງຈະ,

ຖິ່ງພຣະອຣມດ້ວຍ, ຖິ່ງພຣະສົງໝໍດ້ວຍ ;

ຕັ້ສສະ ກະຄະວະໂຕ ສາສະນັງ ຍະຄາສະຕີ ຍະຄາພະລັງ ມະນະສີກະໂຮມະ ອະນຸ-
ປະກູປ້໌ໜາມະ,

คำทำวัตรเช้า

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ชั่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตาม
สติกำลัง,

สา สา โน ประปฏิปัตติ,

ขอให้ความปฏิบัตินั้นๆ ของเราทั้งหลาย ;

อิมัสสะ เกwareลัssสะ ทุกขักขันอัssสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

จะเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งล้วนนี้ เท Olson.

(สำหรับภิกษุสามเณรสาวด)

จิระปรินิพุตตัมปิ ตั้ง ภะคะวันตั้ง อุทิสสะ อะระหันตั้ง สัมมาสัมพุทธัง,
เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบ
ได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น ;

สัทรา อะครารัสมा อะนะカリยัง ปัพพะชิตา,

เป็นผู้มีศรัทธา อกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,

ตัตสึมิ ภะคะวะติ พ์รห์มะจะริยัง จะรามะ,

ประพฤติอยู่ชั่งพระมหาธรรมย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ภิกขูนัง สิกขासาชีวะสะสมปั๊นนา ;

ถึงพร้อมด้วยสิกขและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย ;

ตั้ง โน พ์รห์มะจะริยัง อิมัสสะ เกwareลัssสะ ทุกขักขันอัssสะ อันตะกิริยายะ
สังวัตตะตุ.

ขอให้พระมหาธรรมย์ของเราทั้งหลายนั้น, จะเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่ง
กองทุกข์ทั้งล้วนนี้ Olson.

(จบคำทำวัตรเช้า)

.....

คำทำวัตถุเรียน

ພຸທະນຸສສຕິ

(ຕັ້ງແຕ່ “ຕັ້ງ ໂອ ປະນະ ... ກະຄະວາ ຕີ”)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑ พระวินัยภูก เล่มที่ ๑

มหาวิถก์ [ปฐมภาค]

[ເວັບໄຊ໌ຈົກ້ານຫົ່ງ]

เรื่องเวรัญชพราหมณ์ กล่าวต่อพระพุทธเจ้า ข้อ ๑

พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ ใต้ร่มไม้ส深处 เขตเมืองเวรัญชา พร้อมด้วยกิจชลังช์หมู่ใหญ่ประมาณ ๕๐๐ รูป เวรัญชพราหมณ์ ได้ทราบกิตติศัพท์ สรรเสริญพระพุทธเจ้าว่า “ตั้ง โข ปะนะ ภะคะວันตัง... กົກິຕິສັກຫ້ອັນຈານ ... ภະคะວາດີ. เป็นผู้มีความจำเริญ...” จึงเข้าไปเฝ้า แต่ไม่ได้ถวายบังคม หลังจากทักษายปราศรัยแล้ว ได้กล่าวว่า...

ข้าพเจ้าได้ทราบมาว่าพระสมณโคดมไม่ยอมให้วิ หรือลูกต้อนรับพระมหาณผู้สูงอายุ การที่พระสมณโคดมทำเช่นนั้นย่อมไม่สมควร พระพุทธเจ้าตรัสรับว่าจริง เวรญชพระมหาณผู้จึงกล่าวถ้อยคำที่สมัยนั้นถือว่าเป็นคำดูหมิ่น รวม ๔ ประการ

อาทิ พระสมณโคดมเป็นคนไม่มีรชาติ เป็นคนไม่มีสมบัติ เป็นคนนำจิตหายเป็นคนเพาพาณย เป็นต้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอธิบายคำเหยียดหยามนั้นไปในทางดี เช่น ไครว่าพระองค์ไม่มีรชาติกถูกพระองค์ไม่ติดในรูป เลี้ยง กลืน รส สัมผัส เพราะพระองค์จะได้แล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลายอดด้วน ไม่เกิดอีกต่อไป แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว เป็นต้น

เมื่อตัวส่วนใหญ่ในสังคมไทยมีความต้องการที่จะรับรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดความสนใจและต้องการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นในเชิงวัฒนธรรม ศาสนา ศิลปะ สถาปัตยกรรม หรือภูมิปัญญาต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาที่สำคัญยิ่ง

คำทำวัตรเย็น

อีกแห่งใน

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ พระสูตตันตปิฎกเล่มที่ ๑๔
อังคุตตรนิกาย

ฉักรนิบาต [๑. ปฐมปัณณาสก์]

๓. อนุตตรियวรรค

๕. อนุสสติภูฐานสูตร ข้อ ๒๕
ว่าด้วยอนุสสติภูฐาน ๖ ประการ
นอกจากนี้ยังปรากฏในที่อื่นอีก ฯลฯ

.....

คำทำวัตรເຢັນ

(คำบูชาพระ และบุพพกากนມກາຣ ໃຊ້ອ່າງເຕີຍກັບຄຳທຳວັດເຫຼຬກ)

(๑. ພຸທຮານຸສສົຕິ)

[(ນໍາ) ໜັກ ມະຍັງ ພຸທຮານຸສສະຕິນະຍັງ ກະໂຮມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮັດວຽກ ຈົນອົມຮັກຄື່ງພຣະຄຸນຂອງພຣະພຸທຣເຈົ້າເຄີດ.

ຕັ້ງ ໂຂ ປະນະ ກະຄະວັນຕັ້ງ ເຂວັງ ກົດຍາໂນ ກິຕຕິສັຖໂທ ອັພກຸຄຄະໂຕ,
ກິກິຕິສັພທ່ອນງາມຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້ານັ້ນ, ໄດ້ຝູ້ໄປແລ້ວອ່າງນີ້ວ່າ :-
ອົຕີປີ ໂສ ກະຄະວາ,
ເພົ່າໃຈກິລາກິເລສ ;
ອະຮະໜັງ,
ເປັນຜູ້ໄກລາຈາກກິເລສ ;
ສັມມາສັມພຸທໂຣ,
ເປັນຜູ້ຕັ້ງສັບອັບໄດ້ໂດຍພຣະອົງຕົ່ອງ ;
ວິຊາຈະຮະນະສັມປັນໂນ,
ເປັນຜູ້ດຶງພຣວອມດ້ວຍວິຊາ (ຄວາມຮູ້ແຈ້ງ) ແລະຈຣະນະ (ຄວາມປະພຸດ) ;
ສຸຄະໂຕ,
ເປັນຜູ້ໄປແລ້ວດ້ວຍດີ ;
ໂລກະວິຫຼຸງ,
ເປັນຜູ້ຮູ້ໂລກອຍ່າງແຈ່ມແຈ້ງ ;
ອະນຸຕະໂຕ ປຸ້ມະທຳມະສາຮະຄີ,
ເປັນຜູ້ສາມາຮັດຝຶກບຸຮຸບທີ່ສົມຄວາມຝຶກໄດ້ອ່າງໄມ່ມີໄຄຮົງກວ່າ;
ສັດຕາ ເທວະມະນຸສສານັ້ນ,
ເປັນຄຽງຜູ້ສອນ ຂອງເທວດາແລະມນຸ່ມຍົກທີ່ໜ້າຫລາຍ ;

คำทำวัตรเย็น

พุทธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ดี ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;
ภาควา-ติ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมลั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

.....

(๒. พุทธากิจิตติ)

พระราชนิพนธ่องชิรญาณภิกขุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔) สมัยที่ทรงผนวช
เฉพาะภาษาบาลีจากสวามนต์ฉบับหลวง

[(นำ) หันทะ มะยัง พุทธากิจิติง กะໂຮມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังคง จงสวัสดิ์สุภาพประพุทธเจ้าเดิม.

พุทธวาระหันตตะวะระตาทิคุณาภิญตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณ เป็นต้น ;
สุทธากิ ญาณะกรุณาหิ سامาคະตตตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ และพระกรุณาอันบริสุทธิ์ ;
โพธेसิ โย สุชชนะตั้ง กะມະລংງວະ ສູໂຣ,

พระองค์ได ทรงกระทำชนที่ดีใหเบิกบาน ດັຈາທິຕຍ໌ທຳບັວໃຫ້ບານ ;
ວັນທາມະທັງ ຕະມະຮະນັງ ສີຮະສາ ຂືແນທັງ.

ຂ້າພເຈົ້າໄວ້ພຣະຊືນສື່ນໍ້າ ຜູ້ໄມ່ມຶກເລີສ ພຣະອົນນັ້ນ ດ້ວຍເຄີຍຮເກລ້າ.
พุทธໂຣ ໂຍ ສັພພະປານືນັ້ນ ສະຮະນັງ ແຂມະມຸຕະມັງ,
พระพุทธเจ້າພຣະອົນໄດ ເປັນສຣະອັນເກະມສູງສຸດ ຂອງສັຕິວິທັງຫລາຍ ;

คำทำวัตรเย็น

ปะจุะมานุสสะติภูจานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าให้ไว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์
ที่หนึ่ง ด้วยเครียรเกล้า ;

พุทธอัสสาหัสมิ ทาโส (หญิงว่า : ทาสี) วา พุทธो เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนาย มือสารแหนือข้าพเจ้า ;

พุทธो ทุกขัสสะ มาตา จะ วิรata จะ หิตสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ชี้ประโยชน์ แก่ข้าพเจ้า ;

พุทธอัสสาหัง นิยยาเเทมิ สารีรัญชีวิตัญจิหัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า ;

วันทันโตหัง (หญิงว่า : ตีหัง) จะริสสามิ พุทธอัสเสวง สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ให้ไว้อยู่รักประพฤติตาม ชี้งความตั้งส្មัดของพระพุทธเจ้า ;

นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง พุทธो เม สาระณัง วารัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า ;

ເອເຕະນະ ສັຈະວັ່ນເຫະ ວັດເມຍຍັງ ສັຕຄຸສາສະເນ,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา ;

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (หญิงว่า : มนายนะ) ยঁง ปুল্যনঁ পঞ্চস্তঁ ওঁচ,

ข้าพเจ้าผู้ให้ไว้อยู่ชี้งพระพุทธเจ้า ได้หวานขวยบุญได ในบัดนี้ ;

ສັພເປີ ອັນຕະຣາຍາ ເມ ມາເຫສູ ຕັສະ ເຕະສາ.

ອັນຕະຣາຍາ ອຍ່າໄດ້ມີແກ່ຂ້າພເຈ້າ ດ້ວຍເທື່ອແກ່ບຸນິນ໌.

คำทำวัตรเย็น

ចំណាត់ផ្លូវ

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ พระสูตรตันตปิฎกเล่มที่ ๑๙ อังคุตตรนิกาย ฉักรกนิบาต

[๑. ปฐมปัณฑาสก] ๓. อนุตริยกรรม

๔. อนุสสติภูมิานสูตร ข้อ ๒๕

ว่าด้วยอนุสสติภูมิฐาน ๖ ประการ

นอกจากนี้ยังปรากฏในที่อื่นอีก ฯลฯ

(၃. ဓာတ်မဏေးဆုတ္တ)

[(ນໍາ) ຫັນທະ ມະຍັງ ອັມມານຸສະຕິນະຍັງ ກະໂຮມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรากำลังหาอยู่ จนน้อมระลึกถึงพระคุณของพระธรรมเจ้าเกิด.

សៀវភៅកម្មការណ៍ និងការរំលែករំលែក

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว ;

សំណិត្យិក,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกับ ;

ເອທີປໍສສໂກ,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูแล ;

ໂອປະນະຍົກ.

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตพโ วิลุณหี-ติ.

เป็นสิ่งที่ผู้กรีดได้เฉพาะตน ดังนี้.

คำทำวัต្យเย็น

(ඉ. ජ්‍යෙෂ්ඨ මාගිස්ත්‍රිති)

พระราชบัญญัติฯ ให้ไว้ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

[(นำ) หันทะ มะยัง อัมมาภิคิติง กะโรมะ เส.]

ขอเชิญ เรากำลังหา จงสวดสรรเสริญพระธรรมเจ้าเดิม.

ส์วากษาตະตาทີຄຸນະໂຍຄະວະເສນະ ເສຍໂຍ,
ພຣະອຣມ ເປັນລິ່ງທີ່ປະເສົາຈູ້ພຣະປະກອບດ້າຍຄຸນ ຄື່ອຄວາມທີ່ພຣະຜູມື
ພຣະກາຄເຈົ້າ ຕຣັສໄວ້ດີແລ້ວ ເປັນຕົ້ນ ;

ໂຢ ມັກຄະປາກະປະລິຍັດຕິວິໄມກຂະເກໂທ,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น บรรด ผล ปริยัติ และนิพพาน ;

ຮັມໂມ ກູໂລກະປະຕະນາ ຕະທະຫົວງານ

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว ;

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระอ้มมะเมตัง.

ข้าพเจ้าให้ไว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่องขัดเสียซึ่งความมีด.

ຮັມໂມ ໂຍ ສັພພະປານືນ້ຳ ສະຮະໝັງ ເຂມະມູຕະຕະມັງ,

พระธรรมได้ เป็นสรณะอันเกشمสงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;

ทุติยานุสสัตติภูจานั่ง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าให้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความรัลิก องค์ที่สอง ด้วย
เคียงแก้ ;

ອັນມັສສາຫັ້ນມີ ທາໂລ (ຂູ່ງວ່າ : ທາສີ) ວະ ອັນໂມ ເມ ສາມືກິສສະໂຮ,

ข้าพเจ้าเป็นท้าวสหองพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

คำทำวัตรเย็น

ອັນໂມ ທຸກຂໍສສະ ມາຕາ ຈະ ວິດາຕາ ຈະ ອິຕ້ສສະ ເມ,

ພຣະອຣຣມເປັນເຄື່ອງກຳຈັດທຸກໆ ແລະ ທຽງໄວ້ຊຶ່ງປະໂຍ່ນແກ່ຂ້າພເຈົ້າ ;

ອັນມັສສາຫັ້ງ ນີຍາເທີມ ສະຮີຮັບໝືວິຕັບຸງຈິທັງ,

ຂ້າພເຈົ້າມີອົບກາຍຄວາຍໝືວິຕິນີ້ ແດ່ພຣະອຣຣມ ;

ວັນທັນໂຕຫັ້ງ (ຫຼູງຈ່າວ : ຕີ້ຫັ້ງ) ຈະ ວິສສາມີ ອັນມັສເສວະ ສຸອັນມະຕັກ,

ຂ້າພເຈົ້າຜູ້ໃຫວ້ອຍ່ຈັກປະພຸດຕິຕາມ ຊຶ່ງຄວາມເປັນອຣຣມດີຂອງພຣະອຣຣມ ;

ນັດຄີ ເມ ສະຮະໜັງ ອັນຢູ່ ອັນໂມ ເມ ສະຮະໜັງ ວະຮັງ,

ສຣະອື່ນຂອງຂ້າພເຈົ້າໄມ່ມີ, ພຣະອຣຣມເປັນສຣະອັນປະເສີລູຂອງຂ້າພເຈົ້າ ;

ເອເຕັນະ ສັຈະວັ້ນເຊັນະ ວັດເຕັມຍັງ ສັດຖຸສາສະເນ,

ດ້ວຍກາຣກລ່ວງຄໍາສັຈ໌ນີ້ ຂ້າພເຈົ້າເພີ້ງເຈີລູໃນພຣະຄາສນາ ຂອງພຣະຄາສດາ ;

ອັນມັງ ເມ ວັນທະມາແນນະ (ຫຼູງຈ່າວ : ມານາຍະ) ຍັງ ປຸ່ລູ້ລູ້ ປະສຸດັກ ອີຣະ,

ຂ້າພເຈົ້າຜູ້ໃຫວ້ອຍ່ຊຶ່ງປະອຣຣມ ໄດ້ຂວນຂວາຍບຸ້ນ ໃນບັດນີ້,

ສັພເປີປີ ອັນຕະຮາຍາ ເມ ມາເຫສຸງ ຕັສສະ ເຕະສາ.

ອັນຕະຮາຍທັງປວງ ອຍ່າໄດ້ມີແກ່ຂ້າພເຈົ້າ ດ້ວຍເດືອນທັງບຸ້ນນີ້.

คำทำวัตรเย็น

(หมอนกราบลง)

กາເຍັນະ ວາຈາຍະ ວະ ເຈຕະສາ ວາ,

ດ້ວຍກາຍົກີ່ດີ ດ້ວຍວາຈາກີ່ດີ ດ້ວຍໃຈກີ່ດີ ;

ອັມເມ ກຸກົມມັງ ປະກະຕັ້ງ ມະຍາ ຍັ້ງ,

ກຣມນໍາຕິເຕືຍນອັນໄດ ທີ່ຂ້າພເຈົກຮະທຳແລ້ວ ໃນພຣະອຣຣມ ;

ອັມໂມ ປະກູບຄັນຫະຕຸ ອັຈຈະຍັນຕັ້ງ,

ຂອພຣະອຣຣມ ຈົງດີ່ຈຶ່ງໂທໜລ່ວງເກີນອັນນີ້ນ ;

ກາລັນຕະເຮ ສັງວະຮີຕຸ້ງ ວະ ອັມເມ.

ເພື່ອກາຮົາມສໍາວົມຮະວັງ ໃນພຣະອຣຣມ ໃນກາລົດ່ອໄປ.

.....

คำทำวัตรเย็น

ສັງພານຸສສຕີ

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ ๑๔

ອັງຄຸຕະຕະນິກາຍ ລັກນິບາຕ

[๑. ປົມປັນນາສົກ] ๓. ອນຸຕຕຣີຍວຣຣຄ

๕. ອນຸສສຕິງງຽນສູຕຣ ຂໍ້ອ ๒๕

ວ່າດ້ວຍອນຸສສຕິງງຽນ ລ ປະກາຮ

ນອກຈາກນີ້ຢັ້ງປະກຸງໃນທີ່ອື່ນອຶກ ແລ້ວ

(៥. ສັງພານຸສສຕີ)

[ນໍາ] ທັນທະ ມະຍັງ ສັງພານຸສສະຕິනະຍັງ ກະໂຮມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮົາທັ້ງຫລາຍ ຈົນ້ອມຮັກຄື່ງພະຄຸນຂອງພຣະສັ້ມເຈົ້າເກີດ.

ສຸປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,

ສົງໝໍສາວກຂອງພຣະຜູ້ມືພະກາດເຈົ້າ ມູ້ໄດ, ປົມປັນ ເລົ່ວ;

ອຸ່ນຸປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,

ສົງໝໍສາວກຂອງພຣະຜູ້ມືພະກາດເຈົ້າ ມູ້ໄດ, ປົມປັນ ເຕັງ;

ມູາຍະປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,

ສົງໝໍສາວກຂອງພຣະຜູ້ມືພະກາດເຈົ້າ ມູ້ໄດ, ປົມປັນ ເພື່ອຮູ້ຮຣມເປັນເຄື່ອງ

ອອກຈາກທຸກໆຂໍແລ້ວ;

ສາມືຈິປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັ້ໂມ,

ສົງໝໍສາວກຂອງພຣະຜູ້ມືພະກາດເຈົ້າ ມູ້ໄດ, ປົມປັນ ເສມວຣແລ້ວ;

ຍະທິທັງ,

ໄດ້ແກ່ບຸຄຄລເຫຼຳນີ້ຄື່ອ :

คำทำวัตรเย็น

จัตたり ปริสะยุคานิ อภิญญา ปริสะปุคคลา,
 คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ;
 เอสະ ภะคะວะໂຕ ສາວະກະສັງໂມ,
 นິ້ນແລະ ສົງໝໍສາວກຂອງพระຜູມືພະກາດເຈົ້າ;
 ອາຫຸເນຍໂຍ,
 เป็นສົງໝໍຄວາຮແກ່ສັກກາຣະທີ່ເຂົານໍາມາບູ້ຊາ ;
 ປາຫຸເນຍໂຍ,
 เป็นສົງໝໍຄວາຮແກ່ສັກກາຣະທີ່ເຂົາຈັດໄວ້ຕ້ອນຮັບ ;
 ທັກຂີເນຍໂຍ,
 เป็นຜູ້ຄວາຮັບທັກໝີພາຖານ ;
 ອັນຍະລິກະຮະໝີໂຍ,
 เป็นຜູ້ທີ່ບຸດຄລທຳໄປຄວາທຳອຸ່ນໜີ ;
 ອະນຸຕະຮັງ ປຸ່ນຍັກເຂົດຕັ້ງ ໂກສສາ-ຕີ.
 เป็นເນື້ອນນາບຸ້ນູ້ຂອງໂລກ ໄນມີນາບຸ້ນູ້ອື່ນຍຶ່ງກວ່າ ດັ່ງນີ້.

.....

คำทำวัตรเย็น

(๖. สังฆากิจิต)

พระราชนิพนธ์ของชิรญาณกิกขุ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔) สมัยที่ทรงผนวช
เฉพาะภาษาบาลีจากสวดมนต์ฉบับหลวง

[(นำ) หันทะ มะยัง สังฆากิจิติ กะໂຮມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังหลาย จงสวัสดิ์สุธรรมะสังฆเจ้าເຄີດ.

ສັກອັນມະໂຫ ສຸປະກູບຕິຄຸນາທິຍຸຕໂຕ,

พระສັກທີ່ເກີດໂດຍພຣະສັທຣມ^๑ ປະກອບດ້ວຍຄຸນມີຄວາມປັບປຸງທີ່ເປັນຕົ້ນ;

ໂຍກົງລັພພິໂຮ ອະຮີຍະປຸຄຄະລະສັ້ນພະເສົາໂສ,

ເປັນໜຸ່ງແໜ່ງພຣະອົບປຸດລອັນປະເສົງ ແປດຈຳພວກ;

ສືລາຖອັນມະປະວະຮາສະຍະກາຍະຈິຕໂຕ,

ມີກາຍແລະຈິຕ ອັນອາຄີຍຮຣມມີຄືລເປັນຕົ້ນ ອັນບາຣ;

ວັນທາມະໜັງ ຕະມະຮີຍານະຄະໜັງ ສຸສຸກອັງ.

ຂ້າພເຈົ້າໄໝວໜຸ່ງແໜ່ງພຣະອົບປຸດລອັນນັ້ນ ອັນບຣີສຸທົ່ງດ້ວຍດີ.

ສັ້ນໂຍ ໂຍ ສັ້ພພະປານີນັງ ສະຮະໜັງ ແມະມຸຕຕະມັງ,

ພຣະສັກ ພູ້ໃດ ເປັນສຣະອັນເກມສູງສຸດ ຂອງສັຕິວັກໜ່າຍ;

ຕະຕິຍານຸສສະຕິງຈານັ້ນ ວັນທາມີ ຕັ້ງ ສີເຣະໜັງ,

ຂ້າພເຈົ້າໄໝວໜຸ່ງພຣະສັກໜຸ່ນນັ້ນ ອັນເປັນທີ່ຕັ້ງແໜ່ງຄວາມຮະລຶກ ອົງຄົ່ງສາມ ດ້ວຍ

ເຄີຍຮເກົ້າ;

ສັ້ນສສາຫສົມ ທາໂສ (ຫຼິງວ່າ : ທາສີ) ວ ສັ້ນໂຍ ເມ ສາມືກິສສະໂຣ,

ຂ້າພເຈົ້າເປັນທາສຂອງພຣະສັກ, ພຣະສັກເປັນນາຍ ມີອີສະແນ້ອຂ້າພເຈົ້າ;

คำทำวัตรเย็น

(หมอนกราบลง)

กາເຢັນະ ວາຈາຍະ ວະ ເຈຕະສາ ວາ,

ດ້ວຍກາຍກີດີ ດ້ວຍວາຈາກີດີ ດ້ວຍໃຈກີດີ ;

ພຸທເອ ກຸກມັນ ປະກະຕັງ ມະຍາ ຍັງ,

ກຮຽມນ່າຕີເຕີຍນອັນໄດ ທີ່ຂັພເຈົກຮະທຳແລ້ວ ໃນພຣະພຸທອເຈົ້າ ;

ພຸທໂຣ ປະກູບຄົນໜ່າຍ ອັຈຈະຍັນຕັງ,

ຂອພຣະພຸທອເຈົ້າ ຈົງດື່ງໂທໝລ່ວງເກີນອັນນິ້ນ ;

ກາລັ້ນຕະເຮ ສັງວະຮີຕຸງ ວະ ພຸທເອ.

ເພື່ອກາຮົາສໍາວົມຮະວັງ ໃນພຣະພຸທອເຈົ້າ ໃນກາລຕ່ອໄປ.^๐

.....

^๐ ບໍທຂອໃຫ້ດໂທນີ້ ມີໄດ້ເປັນກາຮອລ້າງບາປ, ເປັນເພື່ອກາຮົາສໍາວົມຮະວັງ ; ແລະຄໍາວ່າໂທໃນທີ່ນີ້ມີໄດ້ໜໍາຍຄົງກຮຽມ : ທໍາມຍເພື່ອໂທເລັກນ້ອຍຊື່ເປັນ “ສ່ວນຕົວ” ຮະຫວ່າງກັນທີ່ພົງອໂທສຶກັນໄດ້. ກາຮອຂມາຜົນດີນ໌ ສໍາເຮົ່ງຜລໄດ້ໃນເນື່ອຜູ້ຂອຕັ້ງໃຈທຳຈິງໆ, ແລະເປັນເພື່ອກົດລອຮົມ ທີ່ກວ່າມປະກຸດ.

คำทำวัตรเย็น

สังໂໄມ ຖຸກຂໍສສະ ພາຕາ ຈະ ວິຫາຕາ ຈະ ທິຕ້ສສະ ເມ,
 ພຣະສົງເປັນເຄື່ອງກຳຈັດທຸກໆ ແລະທຽງໄວ້ສິ່ງປະໂຍ່ນແກ່ຂ້າພເຈົ້າ ;
 ສັງໝັກສາທັງ ນິຍາເທມີ ສະວິຣັບູ່ຊືວິຕຸ້ມູຈີທັງ,
 ຂ້າພເຈົ້ານອບກາຍຄວາຍຊືວິຕິນີ້ ແດ່ພຣະສົງ ;
 ວັນທັນໂຕທັງ (ຫຼຸງວ່າ : ຕີ່ທັງ) ຈະຮິສສາມີ ສັງໝັກໂສປະວິປັນນະຕັ້ງ,
 ຂ້າພເຈົ້າຜູ້ໃຫວ້ອຍ່ງຈັກປະເພດຕິຕາມ ທີ່ຄວາມປົງປັບດີຂອງພຣະສົງ ;
 ນັດຖີ ເມ ສະຮະໜັງ ອັນຍຸ້ງ ສັງໂໄມ ເມ ສະຮະໜັງ ວະຮັງ,
 ສຽນະອື່ນຂອງຂ້າພເຈົ້າໄມ່ມີ, ພຣະສົງເປັນສຽນະອົນປະເສີສູຂອງຂ້າພເຈົ້າ ;
 ເອເຕັນະ ສັ່ງຈະວັນເຊີນະ ວັດເຕັມຍັງ ສັດຖຸສາສະເນ,
 ດ້ວຍກາງກລ່າວຄໍາສັຈິນີ້ ຂ້າພເຈົ້າພຶ່ງເຈົ້າຢູ່ໃນພຣະຄາສະນາ ຂອງພຣະຄາສດາ ;
 ສັງໝັງ ເມ ວັນທະມາແນນະ (ຫຼຸງວ່າ : ມານາຍະ) ຍັງ ປຸ່ມຍຸ້ງ ປະສຸດັ້ງ ອີຈະ,
 ຂ້າພເຈົ້າຜູ້ໃຫວ້ອຍ່ງທີ່ພຣະສົງ ໄດ້ຂວາງຂວາຍບຸນູດໃດ ໃນບັດນີ້ ;
 ສັບເປີປີ ອັນຕະຣາຍາ ເມ ມາເຫຼຸ່ງ ຕັ້ສສະ ເຕະສາ.
 ອັນຕະຣາຍທັງປົງ ອຍ່າໄດ້ມີແກ່ຂ້າພເຈົ້າ ດ້ວຍເທັນແທ່ງບຸນູນນັ້ນ.

(ໝອບກຣາບລົງ)

ກາເຢັນະ ວາຈາຍະ ວະ ເຈຕະສາ ວາ,
 ດ້ວຍກາຍກົດີ ດ້ວຍວາຈາກົດີ ດ້ວຍໃຈກົດີ ;
 ສັງເມ ກຸກົມມັງ ປະກະຕັ້ງ ມະຍາ ຍັງ,
 ກຣມນໍາຕິເຕີຍນອັນໄດ ທີ່ຂ້າພເຈົ້າກະທຳແລ້ວ ໃນພຣະສົງ ;
 ສັງໂໄມ ປະວິຄຄົມໜະຕຸ ວັຈະຍັນຕັ້ງ,
 ຂອພຣະສົງ ຈົງດື່ງໂທ່ລ່ວງເກີນອັນນັ້ນ ;
 ກາລັນຕະເຮ ສັງວະຮິຕຸງ ວະ ສັງເມ.
 ເພື່ອການສໍາວົມຮະວັງ ໃນພຣະສົງ ໃນກາລຕ່ອໄປ.

(ຈບຄຳທຳວັດເຫັນ)

ກາມ ໂ ສວດມນຕີເສຍ ບາງບທ

(່.ປຸພພກາຄນມກາຮ)

[(ນໍາ) ຫັນທະ ມະຍັງ ພຸຖອັສສະ ກະຄະວະໂຕ ປຸພພກາຄະນະມະກາຮັງ ກະໂຮມະ ເສ.]

ຂອເຊີ້ມ ເຮັດວຽກ ຈຶ່ງເຮັດວຽກ ຈຶ່ງເຮັດວຽກ ດັ່ງນີ້ມີພຣະກາດເຈົ້າເຄີດ.

ນະໂມ ຕັສສະ ກະຄະວະໂຕ,
ຂອນອນນ້ອມແດ່ພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າ ພຣະອົງຄົນໜີ ;
ອະຮະໂຕ,
ໜຶ່ງເປັນຜູ້ໄກລຈາກກີເລສ ;
ສັມມາສັມພຸຖອັສສະ.
ຕຣັສຽ້ອບໄດ້ໂດຍພຣະອົງຄໍເອງ.

(ຕ ດຣິງ)

.....

ສຣນຄມນປາສູະ
ພຣະໄຕຣປີກູກ ເລ່ມທີ ໨໔ ພຣະສຸດຕັນຕປີກູກ ເລ່ມທີ ໑່/
ຊຸ່ທກນິກາຍ ຊຸ່ທກປາສູະ

๑. ສຣນະ ๓

ວ່າດ້ວຍກາຮື່ງພຣະຮັດນຕຮ້ຍ

ໃຕຣສຣນຄມນນີ້ ພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າຕັ້ງສແກ່ບົດາຂອງພຣະຍະ ທີ່ປ່າອີລິປັນ-
ມຸຄຖາຍວັນ ເຊຕພຣະນຄຣພາຣານສີ ລັງຈາກຍສກຸລຸບຸຕຣໜີອອກຈາກບ້ານ ໄດ້ມາຟັງພຣະ
ຮຽມເທັນາໃນສຳນັກຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າຈົນໄດ້ບຣຣລຸໂສດາບັນ ບົດາຂອງຍສກຸລຸບຸຕຣ
ໄດ້ອອກຕາມຫາບຸຕຣໜາຍ ຈຶ່ງເຂົ້າໄປສອບຄາມພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າ ພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າຈຶ່ງ
ທຽງແສດງຮຽມໃຫ້ຟັງຕາມລຳດັບ (ຮຽມທີ່ທຽງແສດງເຮີຍກວ່າ ອນຸປຸພພິກຄາ ເທັນາທີ່
ແສດງໄປໂດຍລຳດັບ ເພື່ອເຕີຍມຈິຕຂອງຜູ້ຟັງໃຫ້ພຣ້ອມທີ່ຈະຮັບຟັງອຣີຍສັຈິ່ ມີ ៥ ອຢ່າງ
ຄື່ອ ១. ທານຄາ ພຣຣນາທານ ២. ສີລົກຄາ ພຣຣນາສີລ ៣. ສັດຄຄາ ພຣຣນາ
ສວຣັດ ຄື່ອ ຄວາມສຸຂົ້າພຽງພຣ້ອມດ້ວຍການ ៤. ກາມທີ່ນວກຄາ ພຣຣນາໂທໝຂອງການ
៥. ເນກັ້ມມານີສັງສກຄາ ພຣຣາວານີສັງສົ່ງແຫ່ງກາຮອກຈາກການ) ຈົນໄດ້ບຣຣລຸໂສດາບັນ
ເສຣໜີຈຶ່ງເປັ່ນວາຈາຂອດື່ງພຣະຮັດນຕຮ້ຍເປັນສຣະຕລອດໜີວິຕ ແລະທ່ານເປັນຜູ້ດື່ງພຣະ
ຮັດນຕຮ້ຍຄົກແຮກ ແລະເນື່ອຄຣາວທີ່ຈະທຽງສັງພຣະອຣ້ຫັນຕສາວກ ៦០ ອົງຄໍ (ພຣະປ້ອງຈັກຄື່
៥ ພຣະຍະ ១ ແລະສຫາຍພຣະຍະອີກ ៥៥) ໄປປຣກາສພຣະພຸທຮຄາສນາຍັງແວ່ນແຄວັນ
ຕ່າງໆ ເປັນຄັ້ງແຮກ ທຽງປະສົງຄົ່ນໃຫ້ກາຮື່ງສຣນະ ៣ ນີ້ເປັນວິຮີບຮຣພ໌ຈະອຸປະນົມບທ
ຂອງກຸລຸບຸຕຣ ທີ່ຈຶ່ງເຮີຍກວ່າ ຕິສຣນຄມນູປລັມປາທ

(ໜ. ສຽນຄມນປາຈຸດ)

[(ນໍາ) ຫັນທະ ມະຍັງ ຕີສະຮະຜະຄະມະນະປາຈຸ້າງ ກະນາມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรางังห่าย จงสวัดบาลีว่าด้วยการถึงสรรณะ ๓ ประการเดิม.

พุทธิ สรณัติ คัจฉามิ,
ข้าพเจ้าถือເອພະພຸທອເຈົ້າ ເປັນສຽນະ ;
ຮັມມັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະອຣມ ເປັນສຽນະ ;
ສັ່ງໝັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະສົງໝີ ເປັນສຽນະ ;
ຖຸຕີຍົມປີ ພຸතອັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ແມ້ກັ້ວັນທີສອງ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະພຸທອເຈົ້າ ເປັນສຽນ
ຖຸຕີຍົມປີ ອັມມັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ແມ້ກັ້ວັນທີສອງ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະອຣມ ເປັນສຽນະ
ຖຸຕີຍົມປີ ສັ່ງໝັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ແມ້ກັ້ວັນທີສອງ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະສົງໝີ ເປັນສຽນະ ;
ຕະຕິຍົມປີ ພຸතອັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ແມ້ກັ້ວັນທີສາມ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະພຸທອເຈົ້າ ເປັນສຽນ
ຕະຕິຍົມປີ ອັມມັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ,
ແມ້ກັ້ວັນທີສາມ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະອຣມ ເປັນສຽນະ
ຕະຕິຍົມປີ ສັ່ງໝັງ ສະຮະຜັນ คັດລາມີ.
ແມ້ກັ້ວັນທີສາມ ຂ້າພເຈົ້າຄືອເອພະສົງໝີ ເປັນສຽນະ.

ອັກສູລືກຂາປາທປາຊະ

ພຣະໄຕຣປິກຸກ ເລີ່ມທີ ۲۵ ພຣະສຸດຕັນຕປິກຸກ ເລີ່ມທີ ۱۳/

ຊຸທທກນິກາຍ ຊຸທທກປາຊະ

ແ. ສຶກຂາບທ ۱۰ ໃນຊຸທທກປາຊະ

ອັກສູລືກຂາບທນັ້ນ ໄນມີໃນພຣະບາລີໂດຍຕຽງ ໄນເໜືອນກັບສຶກຂາບທ ۵ ທີ່ມີໃນພຣະບາລີ ແກ່ກລ່າວໄວໃນສັງຄົດສູຕຣ ທີ່ຂົນກາຍ ປາກີກວຽດ ໃນພຣະບາລີເຫັ້ນວ່າ ອຸບັນສົດປະກອບດ້ວຍອົງຄໍ ۵ ອຸບັນສົດ ມາຍຄື້ນ ກົມຍາທີ່ອ່ຍ່ອຍ່າງມັ້ນຄົງ ລ່ວນອົງຄໍທັ້ງ ۵ ນັ້ນກີ້ວິວ ອຸບາຍທີ່ທຳໄຫ້ອ່ຍ່ອຍ່າງມັ້ນຄົງ ມາຍຄື້ນ ສຶກຂາບທທັ້ງ ۹ ຂົ້ນຂອງສາມແຜຣໂດຍຮົມຂົ້ນ ۳ ແລະ ຂົ້ນ ۵ ໄວເປັນຂົ້ນເດືອກກັນ ຕັດຂົ້ນສົດທ້າຍເຮື່ອງກາງດເວັນຈາກກາරຮັບທອງແລະເງິນ ຜົ່ງວິທີ່ວິທີ່ມາວາສຍັ້ງຕ້ອງເກື່ອງຂ້ອງ ໃນພຣະບາລີກລ່າວແຕ່ອຸບັນສົດ ສ່ວນສຶກຂາບທ ۵ ກລ່າວໝາຍຄວາມໝາຍຂອງອຸບັນສົດອີກທີ່ໄນ້ມີການແກ່ກລ່າວໄວ້ຕ່າງໆໃນພຣະບາລີ ເພຣະະນັ້ນ ພຸතຮາສົກຂູ້ຈຶ່ງຄື້ນເຈົ້ານຍະແໜ່ງກສ-ສຶກຂາບທປາຊະ (ສຶກຂາບທ ۱۰) ດອດເຂົາໃຈຄວາມເປັນ ອັກສູລືກຂາປາທປາຊະ ກລ່າວທີ່ມາ ດື່ນ ຊຸທທກນິກາຍ ຊຸທທກປາຊະ ເລີ່ມທີ ۲۵ ۱/۲

ກາຮກລ່າວອ່ຍ່າງນີ້ ໄນດີວ່າເປັນກາເພີ່ມເຕີມໃນສິ່ງທີ່ພຣະພຸທຮອງຄໍໄດ້ບໍ່ຢູ່ຕີໄວ້ອັກສູລືກຂາບທ ຄື້ນວ່າຕຣສໄວ້ແລ້ວໃນອຸບັນສົດປະກອບດ້ວຍອົງຄໍ ۵ ແຕ່ຫຍິບຍົກແຍກໃຈຄວາມອອກມາກລ່າວເພື່ອໝາຍຄວາມໝາຍແລະເວລາໄທກວ້າງຂຶ້ນ ເຖິກກັບວ່າ ພາຍຄວາມພຸතຮພຈນີ້ນັ້ນເອງ

ສໍາຮັບກາຮກຄື້ອອຸບັນສົດປະກອບດ້ວຍອົງຄໍ ۵ ນັ້ນເປັນອຣມເນີຍມປະເພີ່ມຂອງພຣະອຣີຍບຸຄຄລຖຸກຮະດັບໜັ້ນຕັ້ງແຕ່ໂສດາບັນ ຄົ້ນອຮ້ານຕໍ່ ພຣະອຣີຍບຸຄຄລຜູ້ລະຄວາມໄຕຣ່ໃນການຮມ່ນແລ້ວ ມືອງຄ້ອງອຸບັນສົດໂດຍອຣມ໇າຕີ ສ່ວນພຣະອຣີຍບຸຄຄລທີ່ຍັງລະຄວາມໄຕຣ່ໃນການຮມ່ນໄໝໄດ້ແລະປຸ່າຊຸ່ນຜູ້ມຸ່ງຄວາມສົງແໜ່ງຈິຕີກີ່ຍັງຈະເປັນຕົ້ນສາມາຖານອົງຄໍອຸບັນສົດອູ່ເພື່ອຟິກຕນເອງ ເພື່ອໃຫ້ໂຄກສແກ່ກາຮອບຮສຕີປິກຸານ ມີຄວາມນິຍມແລະຂົ້ຈຳກັດທີ່ຮະຍະເວລາຄື້ນ ຂ່າງຂຶ້ນ ۵ ດຳ ແຮມ ۵ ດຳ ທີ່ຢູ່ຂຶ້ນ-ແຮມ ۱۵ - ۱۵ ດຳ

(๓. อัชญะสิกขาปทปักษะ)

[(捺) หันทะ ມະຍັງ ອັກສະສິກຂາປະທະປາຈຸ່ງ ກະນາມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรากำลังหาด้วย จงสวัสดิ์สิกขานบท ๔ ประการเดิม.

ปานาติป่า เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่า ;

ອະທິນາຖານ ເວຮມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของ ที่เจ้าของไม่ได้ให้แล้ว ;

ອະພຣໍ່ມະຈະຮີຢາ ເວະມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการกระทำอันมิใช่พระธรรมจรรยา;

ມູສາວາທາ ເວຮະມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดไม่จริง;

ສູງມະເຮຍະມ້ນຈະປະມາທັງຈານ ເວລະມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการเสพของมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น,

อันเป็นที่ตั้งของความประมาท ;

ວິກາລະໂກະນາ ເວຮະມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิถีก.al;

นั้นจะ คีตະ วาทิตະ วิสุกະ ทัสสนະ มาลา คันธะ วิเลปະนະ อาระณะ

ມັນທະນະ ວິກສະນັກຈານາ ເວຮະມະນີ,

เจตนาเป็นเครื่องเว้น จากการฟ้อนรำ, การขับเพลง การดูนตรี, การดูแล เล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล, การหัดทรงสัมไส่ การประดับ การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลิ่น และเครื่องผ้าท่า;

ອຸຈາສະຍະນະ ມະຫາສະຍະນາ ເວຣະມະນີ.

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่.

ທົວ້າຕິງສາກາຣປາຊະ

ພຣະໄຕປີປົກ ເລີ່ມທີ ២៥ ພຣະສຸດຕັນຕປົກ ເລີ່ມທີ ១៣/

ຊຸ່ທກນິກາຍ ຊຸ່ທກປາຊະ

ຕ. ອາກາຮ ຕ.ໜ

ກຣມສູນ ຄືອກຍົດຕາສີ (ກາຣົຈາຣາຍໝັ້ງລັວນເປັນຂອງໄມ່ສະອາດ) ພວກ
ລັກອີ່ນອກພຸທຄາສານາ ໄມ່ເຄຍສອນໃຫ້ພິຈາຮາ ເພື່ອຄວາມບຣີສຸທີ່ແຫ່ງອາສັກຂຍ໘ານ
(ໝາຜນຍ່ັ້ງຮູ້ໃນຮຣມເປັນທີ່ສິ້ນໄປແຫ່ງອາສະວ) ແລະເພື່ອຈິຕຕກວານາຂອງກຸລບຸຕຽຸມື້
ປະໂຍົນອັນບຣີສຸທີ່ຕ້ວຍສຶກຂາບທ ១០ ອຢ່າງນີ້ ຜູ້ດຳຮອງອູ້ໃນຕີລ ພຣະຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າທຽງ
ສຣເສຣີຢູ່ໄວໂດຍອນເນກປະຍາຍວ່າ

ດູກ່ອນກົກໜຸທັ້ງໝາຍ ຮຣມອຍ່າງໜຶ່ງ ກົກໜຸເຈີຢູ່ທຳໄໝນາກແລ້ວ ເປັນໄປເພື່ອ
ສັງເວຄະ (ຄວາມສລດໃຈ) ໃຫຍ່ງ, ເປັນໄປເພື່ອອຣະ (ປະໂຍົນ) ໃຫຍ່ງ, ເປັນໄປເພື່ອໂຍ-
ຄັກເຂມະ (ຄວາມເກະມຈາກໂຍຄະ) ໃຫຍ່ງ, ເປັນໄປເພື່ອສົດສັນປັບປຸງໝະ (ຄວາມຮະລີກຮູ້ຕັ້ງ)
ໃຫຍ່ງ, ເປັນໄປເພື່ອໄດ້ໝາຜນທີ່ສສນະ (ຄວາມຮູ້ເທັນ), ເປັນໄປເພື່ອທິກູສຮຣມສຸຂວິຫາວ (ອູ່
ເປັນສຸຂໃນປັຈຈຸບັນ), ເປັນໄປເພື່ອທຳໄໝແຈ້ງວິຊາວິມຸດຕິແລະຜລຮຣມອຍ່າງໜຶ່ງ ຄືອຍົດ-
ຕາສີ

ດູກ່ອນກົກໜຸທັ້ງໝາຍ ກົກໜຸເຫັນໆໄດ້ໄນ່ບຣິໂກຄາຍຄຕາສີ ກົກໜຸເຫັນໆນີ້ໜີ້ວ່າໄມ່
ບຣິໂກຄອມຕະ ກົກໜຸເຫັນໆໄດ້ບຣິໂກຄາຍຄຕາສີ ກົກໜຸເຫັນໆນີ້ໜີ້ວ່າບຣິໂກຄອມຕະ ກົກໜຸ
ເຫັນໆໄດ້ໄນ່ບຣິໂກຄາຍຄຕາສີ ທີ່ຈີ້ວ່າໄມ່ໄດ້ບຣິໂກຄອມຕະ ກົກໜຸທີ່ບຣິໂກຄາຍຄຕາສີ ທີ່ຈີ້
ວ່າໄດ້ບຣິໂກຄອມຕະ ກົກໜຸທີ່ເລື່ອມກາຍຄຕາສີ ທີ່ຈີ້ວ່າເລື່ອມອມຕະ ກົກໜຸທີ່ໄມ່ເລື່ອມກາຍຄຕາ-
ສີ ທີ່ຈີ້ວ່າໄມ່ເລື່ອມອມຕະ ກົກໜຸທີ່ພລາດກາຍຄຕາສີ ທີ່ຈີ້ວ່າພລາດອມຕະ ກົກໜຸທີ່ສໍາເຮົາກາຍ-
ຄຕາສີ ທີ່ຈີ້ວ່າສໍາເຮົາມຕະ.

(ຊ. ທົວຕີງສາກາຣປາຊູະ)

[(ນໍາ) ພັນທະ ມະຍັງ ທົວຕີງສາກາຣປາຊູະ ກະໜາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮົາທັງຫລາຍ ຈົງສວດບາລືວ່າດ້ວຍອາກາຣ ຕາມ ເຄີດ.

ອັດຄີ ອິມສົມົງ ກາເຢ,	ໃນຮ່າງກາຍນີ້ນີ້ :
ເກສາ	ຝມທັງຫລາຍ,
ໂລມາ	ຂນທັງຫລາຍ,
ນະຂາ	ເລື້ບທັງຫລາຍ,
ທັນຕາ	ຟິນທັງຫລາຍ,
ຕະໂຈ	ໜັງ,
ມັງສັງ	ເນື້ອ,
ນະຫວູງ	ເອີນທັງຫລາຍ,
ອັກສື	ກະດູກທັງຫລາຍ,
ອັກສືມີ່ມູ່ຈັງ	ເຢື່ອໃນກະດູກ,
ວັກກັງ	ໄຕ,
ໜະທະຍັງ	ໜ້ວໃຈ,
ຢະກະນັງ	ຕັບ,
ກີໂລມະກັງ	ພັງຜຶດ,
ປີໜະກັງ	ນ້ຳມ,
ປັປັກສັງ	ປອດ,
ອັນຕັ້ງ	ລຳໄສ້,
ອັນຕະຄຸນັງ	ລຳໄສ້ສຸດ,
ອຸທະຮິຍັງ	ອາຫາຣໃນກະເພະ,

สวัตมนต์พิเศษบางบท

กะรีสัง	อุจาระ,
ปิตัง	น้ำดี,
เสมอหัง	เสมอ,
ปุพโพ	หนอง,
โลหิตัง	โลหิต,
ເສໂຫ	ເໜືອ,
ເມໂທ	ມັນ,
ອັສສຸ	ນ້າຕາ,
ວະສາ	ນ້າເໝືອງ,
ເຂໄພ	ນ້າລາຍ,
ສິງພານີກາ	ນ້າເມືອກ,
ລະສິກາ	ນ້າລົ່ນຫລ່ອຂ້ອ,
ມຸດຕັງ	ນ້ຳມູຕຣ,
ມັດຄະເກ ມັດຄະລຸງຄັງ	ເຢືອມັນສມອງ ໃນກະໂທລກສຶຮະ,
ອົຕີ	ດັ່ງນີ້ແລ.

.....

เขมาเขมสรณทีปิกคานา

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๗

ขุททกนิกาย ขุททกปารุษะ ธรรมบท

๑๔. พุทธธรรม หมวดว่าด้วยเรื่องพระพุทธเจ้า

๙. เรื่องปุโธหิตอัคคิทัต ข้อ ๑๘๘ – ๑๙๙

ปุโธหิตอัคคิทัต ได้เป็นที่ปรึกษาของพระเจ้าแผ่นดินถึง ๒ พระองค์ คือ พระเจ้ามหาโกศลกับพระเจ้าปเสนทโกศล ต่อมา เมื่อท่านชราภาพลง จึงได้กราบบังคมทูลลาพระราชาเพื่อออกบำเพ็ญสมณธรรม ได้บวชเป็น遁াচี ตั้งบรรณศาลาอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง มีผู้ที่เลื่อมใสในท่านปุโธหิตจำนวนลึกลึนมีคน เพราะมีความเชื่อมั่นในความเป็นพหุสูตของท่านปุโธหิตว่า สามารถแนะนำสั่งสอนให้รู้จักที่พึงอันแท้จริงได้ จึงพากันบวชเป็น遁াচี

ทุกคนตั้งกติกากันไว้ว่า ถ้าใครเกิดการวิตกขึ้น คือ ถ้าไปนิยถึงเรื่องทรัพย์สมบัติ หรือเรื่องสตรี ก็ให้ไปบนทรายที่ริมฝั่งแม่น้ำมากองไว้ แล้วก็ไม่ว่าติดเตียนกันไม่ต้องรู้สึกจะอายต่อกัน เป็นการเปิดเผยความบริสุทธิ์ใจซึ่งกันและกัน

ทรายที่ริมฝั่งน้ำ ถูกขันขึ้นมากองโตเท่าภูเขา พญานาคเห็นทรายกองโตนั้นชอบใจไปนอนเฝ้าอยู่บนยอดกองทราย เวลาไก่รุ่ง พระบรมศาสดาทรงตรวจดูสัตว์โลกที่สามารถจะรู้ธรรมที่พระองค์แสดงได้ ทรงมองเห็นอุปนิสัยของอัคคิทัต遁াচีและบริวารว่า จะได้บรรลุธรรม ผล นิพพาน เพราะมีบุญการมีเต็มเปี่ยม แต่อัคคิทัต遁াচีได้ลั่งสอนตนเองและบริวารในทางที่ยังไม่ถูกต้องว่า เมื่อเกิดความสะตุกลัว เกิดความทุกข์ทรมาน ให้พึงอะไรก็ได้ที่คิดว่าศักดิ์สิทธิ์ พระบรมศาสดาตรัสรับอกพระโมคคัลลานะให้ไปเปลี่ยนความเห็นของอัคคิทัต遁াচีและบริวารให้เกิดสัมมาทิฏฐิก่อนตามคตจะตามไปในภายหลัง

สอดมโนต์พิเศษบางบท

พระโมคคัลลานะจึงไปสำนักของอัคคิทัตถายี โดยขอพักอาศัยด้วย อัคคิทัตถายีตอบว่า ไม่มีที่พัก แต่พระโมคคัลลานะก็ยังยืนยันว่า จะขอพักอยู่ที่ตรงนี้ อัคคิทัตถายีจึงบอกว่า มีอยู่ที่หนึ่ง คือ ที่กองทรายโน้น ถ้าท่านต้องการพักอยู่ก็ตามใจท่าน พระโมคคัลลานะเดินไปที่กองทราย เมื่อพบกับพญานาคจึงเกิดการประลองฤทธิ์กัน พญานาครู้ไม่ได้ ก็ยอมแพ้ และขาดตัวแผลพังพาน บังแಡบังฝนให้พระเคราะได้นั่ง สามารถอยู่บนกองทรายตลอดทั้งคืน

วันรุ่งขึ้น อัคคิทัตถายีส่งให้ถายีบริหารตามไปดู พวකถายีได้เห็นพระโมคคัลลานะนั่งอยู่บนกองทราย โดยมีพญานาคชดเป็นวงกลมแผลพังพาน คอยกปกป่อง อันตรายให้จึงเกิดความเลื่อมใส เวลาหนึ่นแล พระบรมศาสดาก็เสด็จมา เมื่อพระบรมศาสดาประทับนั่ง ณ สถานที่สมควร พระโมคคัลลานะเข้ามาถวายบังคม พวකถายีเห็นดังนั้น ก็เข้ามาถวายบังคมบ้าง เพราะคิดว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าจะต้องมีอานุภาพมากกว่าพระโมคคัลลานะ ซึ่งสามารถปราบพญานาคได้เป็นแน่แท้

เมื่อพวකถายีมีทิภูจิมานะลดลงแล้ว พระบรมศาสดาทรงแสดงธรรมแก้อัคคิทัตถายีและบริหารให้ทราบถึงสรณะอันแท้จริงว่า สรณะนั้นมีอยู่ภายในเท่านั้น คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสัngha เป็นที่พึงอันแท้จริง สามารถช่วยให้พ้นจากความทุกข์ทั้งหลายได้ ส่วนภูเขา ป่าไม้ ต้นไม้ใหญ่ อารามคักดีสิทธิ์ สิ่งเหล่านั้น ไม่ใช่ที่พึงอันแท้จริง

เมื่อจบพระธรรมเทศนา ถายีเหล่านั้น ได้บรรลุพระอรหัตต์พร้อมด้วยปฏิสัม-

กิทา แล้วทูลขอบรรพชา พระบรมศาสดาทรงเหยียดพระหัตถ์ออกจากกลีบจีวร ตรัสว่า “ท่านทั้งหลายจะเป็นภิกษุมาเคลิด จงประพฤติพระมหาธรรมจรรยา”.

(๕. ເຂມາເຂມສຣນທີປຶກຄາຕາ)

[(ນໍາ) ມະຍັງ ເຂມາເຂມສະສະນະທີປຶກຄາຕາໄຍ ກະພາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ້ມ ເຮັດໜ້າ ຈົກສົດຄາແສດງທີ່ພື້ນເອັນເກີມແລະໄໝເກີມເຄີດ.

ພະຫຸງ ເວ ສະຮະຜັນ ຍັນຕີ

ປັບພະຕານີ ວະນານີ ຈະ,

ອາຮາມະຮຸກຂະເຈຕໍຍານີ

ມະນຸສສາ ກະຍະຕັ້ງຊືຕາ,

ມນຸ່ຍີເປັນອັນນາກ ເມື່ອເກີດມີກົມົງຄຸກຄາມແລ້ວ, ກົດືອເລາງູເຂາບັງ

ປໍາໄມ້ບ້າງ, ອາຮາມ ແລະຮຸກຂະເຈດີ່ບ້າງ ເປັນສຣນະ ;

ເນັດັ້ງ ໂໂ ສະຮະຜັນ ເຂມັງ

ເນັດັ້ງ ສະຮະຜະມຸດຕະມັງ,

ເນັດັ້ງ ສະຮະຜະມາຄົມມະ

ສັພພະຖຸກຫາ ປະມຸຈະຕີ.

ນັ້ນ ມີໃໝ່ສຣນະອັນເກີມເລີຍ, ນັ້ນ ມີໃໝ່ສຣນະອັນສູງສຸດ ;

ເຂາຄັ້ຍສຣນະ ນັ້ນແລ້ວ ຍ່ອມໄມ່ພັນຈາກທຸກໆທີ່ປ່ວງໄດ້.

ໂຍ ຈະ ພຸກອັນຸຈະ ອັນມັງຈະ

ສັງໜັງຈະ ສະຮະຜັນ ຄະໂໂຕ,

ຈັດຕາຣີ ອະຮີຍະສັຈານີ

ສັມມັປ່ງໝູງຢາຍະ ປັສສະຕີ,

ສ່ວນຜູ້ໄດ້ຄືອເລາພະພຸກ ພຣະອຣມ ພຣະສົງໄໝ ເປັນສຣນະແລ້ວ,

ເຫັນອຮີຍສັຈີ້ຄືອ ຄວາມຈິງອັນປະເສົງສູງ ດ້ວຍປ່ງໝູງຢາຍະອັນຂອບ ;

ທຸກໆທັງ ທຸກໆຂະສະມຸປປາທັງ

ທຸກໆຂ້ສສະ ຈະ ອະຕິກກະມັງ,

ອະຮີຍໝູ້ຈັກສົງຄົກັງ ມັດຄັງ

ທຸກໆຂູ່ປະສະມະຄາມິນັງ,

ດີ້ອ້ເຫັນຄວາມທຸກໆ໌, ແຫຼຸໄ້ເກີດທຸກໆ໌, ຄວາມກ້າວລ່ວງທຸກໆ໌ເສີຍໄດ້.

ແລະໜ່າທາງມີອັນດີແປດອັນປະເສົງສູງ ເຄື່ອງຄື່ອງຄວາມຮະບັບທຸກໆ໌ ;

ເອັດັ້ງ ໂໂ ສະຮະຜັນ ເຂມັງ

ເອັດັ້ງ ສະຮະຜະມຸດຕະມັງ,

ເອັດັ້ງ ສະຮະຜະມາຄົມມະ

ສັພພະຖຸກຫາ ປະມຸຈະຕີ.

ນັ້ນແລ້ວ ເປັນສຣນະອັນເກີມ, ນັ້ນ ເປັນສຣນະອັນສູງສຸດ ;

ເຂາຄັ້ຍສຣນະ ນັ້ນແລ້ວ ຍ່ອມພັນຈາກທຸກໆທີ່ປ່ວງໄດ້.

ອຣີຍົນຄາຕາ

ພຣະໄຕຣປິກຝາກ ເລ່ມທີ ១៩ ພຣະສຸດຕັນຕປິກຝາກ ເລ່ມທີ ១១

ສັງຫຼືຕະນິກາຍ ມາຫວາຮວຽຣຄ

[១១. ໂສຕາປັດຕິສັງຫຼື] ๓. ສຮການິວຽຣຄ

၏ ປົງມອນາຄີປິນທິກສູງຕຣ ຂໍ້ອ ១០៥៥

ວ່າດ້ວຍຈຳແນກໂສຕາປັດຕິຍັງຄະ ៥ ດ້ວຍອາກາຣ ១០

ອນາຄີປິນທິກເສຣ໌ຈີ້ອຸບາສກຜູ້ອຸປັນກົງພູທອຄາສනາຄນສຳຄັນປ່ວຍເປັນໄຂ້ໜັກໄດ້ຮັບຄວາມທຸກເວທນນາມາກ ຈຶ່ງສັ່ງໝາຍຄນໍ້າໃປນິມນຕໍພຣະສາກົບຸຕຣມາທີ່ບ້ານຂອງເສຣ໌ຈີ້ພຣະສາກົບຸຕຣນິມນຕໍແລ້ວກົມາເຢີມອນາຄີປິນທິກເສຣ໌ຈີ້ ມີພຣະອານນທີ່ຕິດຕາມມາດ້ວຍພຣະສາກົບຸຕຣໄຕ່ຄາມຄຶ້ງອາກາຣປ່ວຍ ທ່ານເສຣ໌ຈີ້ຕອບວ່າທຸກເວທນາແທບໄມ້ໄດ້ ພຣະສາກົບຸຕຣຈຶ່ງແສດງຮຽມໃຫ້ເສຣ໌ຈີ້ຮັກຄື້ງຄວາມເລື່ອມໃສອັນມັນຄົງທີ່ມີຕ່ອພຣະຕັນຕຮ້ຍ ສັນມັຕະ ១០ (ສັນມັຕະ ແປລວ່າ ຄວາມເປັນຄູກ, ກາວະທີ່ຄູກ ៥ ຂ້ອຕັ້ນຕຽກກັບອົງຄົມຮຽກທັ້ງ ៥ ຂໍ້ເພີ່ມ ២ ຂໍ້ອທ້າຍ ៥. ສັນມາຄູານ ຮູ້ຂອບ ១០. ສັນມາວິມຸຕິ ລຸດພັນຂອບ) ຈັນເສຣ໌ຈີ້ເກີດຄວາມຮິ່ນເຮິງໃຈຮັບທຸກເວທນາລາງໄດ້ ເມື່ອນັ້ນອນາຄີປິນທິກເສຣ໌ຈີ້ຄວາຍກັດຕາຫາຣແດ່ພຣະສາກົບຸຕຣແລະພຣະອານນທີ່ ພຣະສາກົບຸຕຣຈຶ່ງລ່າວອນຸໂມທນາເສຣ໌ຈີ້ດ້ວຍອຣີຍົນຄາຕາເນື່ອພຣະສາກົບຸຕຣກລ່າວອນຸໂມທນາແລ້ວ ຈຶ່ງກັບໄປ ພຣະອານນທີ່ໄດ້ເຂົ້າເຟ້າພຣະພູທອເຈົ້າຄື້ງທີ່ປະທັບ ພຣະພູທອເຈົ້າຄາມພຣະອານນທີ່ວ່າມາຈາກທີ່ໃຫ້ ພຣະອານນທີ່ຈຶ່ງເລົາເຮືອງທີ່ພຣະສາກົບຸຕຣໃຫ້ໂວກທອນາຄີປິນທິກເສຣ໌ຈີ້ ພຣະພູທອເຈົ້າທຽບຮັບທຽບແລ້ວ ຈຶ່ງຕຽບສ່ວ່າ ສາກົບຸຕຣເປັນບັນທຶກ ມີບັນຍານຸ້າ ທີ່ຈຳແນກໂສຕາປັດຕິຍັງຄະ ៥ ດ້ວຍອາກາຣ ១០ ອຍ່າງໄດ້ແລ້ວ.

ສາດມන්ත්‍රපිශේෂභාගභත

ອີກແໜ່ງໜຶ່ງ

ພຣະໄຕຣປິກູກ ເລີມທີ່ ១៨ ພຣະສຸດຕັນຕປິກູກ ເລີມທີ່ ១១

ສັງຍຸຕະນິກາຍ ມහາວາරචະສັງຍຸຕ

[ເຂົ. ສັຈະສັງຍຸຕ] ລ. ສັບປັນຍົວຮັດ

ດ. ສຄາණກສູຕຣ ຂໍອ ១០៤៣/

ວ່າດ້ວຍຜູ້ປະກອບດ້ວຍອຣົມ ດ ປະກາຣເປັນໂສດາບັນ

ໃນພຣະສູຕຣນີ້ພຣະພຸຖອເຈົ້າທຽບຕຣັກກັບກົກມຸຫັ້ງໜ່າຍ (ທີ່ໃຫນມີໄດ້ບອກໄວ້) ຄື່ງ
ອຣີຍສາກຜູ້ປະກອບດ້ວຍອຣົມ ດ ປະກາຣຍ່ອມເປັນໂສດາບັນ ດື່ອ ១) ດວາມເລື່ອມໃສອັນໄໝ
ໜ່ວ້ຳໄວ້ໃນພຣະພຸຖອເຈົ້າ ២) ໃນພຣະອຣົມ ៣) ໃນພຣະສົງໝູ້ ດ ປະກອບດ້ວຍຄື່ລທີ່ພຣະ
ອຣີຍເຈົ້າສຣເສຣີຢູ່ ແລ້ວທຽບຕຣັກເປັນພຣະພຸຖອພຈນີ້ດັ່ງນີ້ວ່າ

(๖. ອරියඹනකාගා)

[(ນໍາ) ທັນທະ ມະຍັງ ອະຮີຍະອະນະຄາໄຍ ກະໜາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ້ມ ເຮົາທັ້ງໝາຍ ຈົກວັດຄາຄາວ່າດ້ວຍທຣັພຍົວປະເສົາ.

ຢັ້ສສະ ສັກຫາ ຕະຄາຄະເຕ ອະຈະລາ ສຸປະຕິກູ້ອີຕາ,
ສຽກຫາ ໃນພຣະຕາຄຕຂອງຜູ້ໄດ ຕຶ້ງມັ້ນຍ່ອງໆດີ ໄມ່ຫວັ້ນໄຫວ ;
ສື່ລັ້ມຈະ ຢັ້ສສະ ກົ່ລ້ຍາຄັ້ງ ອະຮີຍະກັນຕັ້ງ ປະສັງສີຕັ້ງ,
ແລະຄື່ລຂອງຜູ້ໄດງາດນາມ ເປັນທີ່ສຣເສຣິບູ້ທີ່ພອໃຈ ຂອງພຣະອຣິຍເຈ້າ ;
ສັ້ງເໝ ປະສາໂຖ ຢັ້ສສັດ ອຸ່ຊຸກູຕັ້ມຈະ ທັ້ສສະນັ້ງ,
ຄວາມເລື່ອມໄສຂອງຜູ້ໄດມີໃນພຣະສົງໝົງ, ແລະຄວາມເຫັນຂອງຜູ້ໄດຕຽງ ;
ອະທະພິທໂກຕີ ຕັ້ງ ອາຫຸ ອະໂມພັນຕັ້ສສະ ທີ່ວິຕັ້ງ,
ບັນທຶກລ່າວເຮົາຜູ້ນັ້ນວ່າ ດັນໄມ່ຈຸນ, ທີ່ວິຕຂອງເຂາໄມ່ເປັນໜັນ ;
ຕັ້ສົມາ ສັກອັ້ນຈະ ສື່ລັ້ມຈະ ປະສາທັ້ງ ອັ້ມມະທັ້ສສະນັ້ງ,
ອະນຸຍຸ້ມເຊັດະ ເມອາວີ ສະຮັ້ງ ພຸຖອະສາສະນັ້ງ.
ເພຣະຈະນັ້ນ ເມື່ອຮະລືກໄດ ຕິ່ງຄຳສັ່ງສອນຂອງພຣະພູທອເຈົ້າອູ້,
ຜູ້ມີປັ້ນຢາຄວັກ່ອສ້າງສຽກຫາ ຄື່ລ ຄວາມເລື່ອມໄສ ແລະຄວາມເຫັນອຮຣມ
ໃໝ່ເນື່ອງໆ.

.....

ติสักขณาทิคถา

(ตั้งแต่ สพเพ สุขารา อนิจจاتิ ... เอสະ มัคโค วิสุทธิยา)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๓/

ชุททกนิกาย ธรรมบท

๒๐. มัคควรรค หมวดว่าด้วยทางหนีจากความชั่วสู่ความดี

๒. - ๔. เรื่องภิกขุ ๕๐๐ รูปอีกเรื่องหนึ่ง [๒๓/๗]-[๒๓/๙]

ภิกขุ ๕๐๐ รูป ได้เรียนกรรมฐานในสำนักพระบรมศาสดา และหลักไปบำเพ็ญ
เพียรอยู่ในป่าเป็นเวลานาน ก็ไม่บรรลุพระอรหัตผล จึงปรึกษากันว่า “เราจักเรียน
กรรมฐานให้มากขึ้น” และจึงชวนกันเข้าฝ่าพระบรมศาสดา ซึ่งประทับอยู่ในพระ
เชตวันมหาวิหาร เขตพระนครสาวัตถี

พระบรมศาสดาทรงพิจารณาว่า ภิกขุเหล่านี้ ในกาลแห่งพระพุทธเจ้าทรงพระ
นามว่ากัสสปะ ได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับอนิจจลักษณะ เป็นระยะเวลาถึงสองหมื่นปี เพราะ
ฉะนั้น สมควรที่จะแสดงคถาเนื่องด้วยอนิจจลักษณะนั้นแก่เรือทั้งหลาย สัก ๑ คถา

จึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกขุทั้งหลาย สังขารแม่ทั้งปวง ในภาพทั้งหลายมีการกพร
เป็นตัน เป็นสภาพไม่เที่ยงแท้” ได้ตรัสพระคဏานี้ว่า :- “สพเพ สุขารา อนิจจاتิ...”

แม้ในพระค Wähที่ ๒ “สพเพ สุขารา ทุกชาติ...” เรื่องก็อย่างนั้นเหมือนกัน.

แม้ในพระค Wähที่ ๓ “สพเพ ธรรมมา อนตุตาติ...” ก็มีนัยเช่นนั้นเหมือนกัน.

เมื่อพระบรมศาสดาทรงแสดงธรรมจบลง ภิกขุเหล่านั้นได้บรรลุอรหัตผลแล้ว
เทศนาได้สำเร็จประโยชน์แม้แก่หมู่ชนที่ประชุมกันแล้ว อย่างต่อได้เข้าถึงพระรัตนตรัย.

ສາດມານຕີພິເສດຍບາງບາທ

(ຕັ້ງແຕ່ ຂັ້ນປະກາເຕ ມະນຸສເສສຸ ... ທີ່ຕ່ວາ ກາເມ ອະກິມຈະໃນ)

ພຣະໄຕຮປິກູກ ເລີ່ມທີ ໨໔ ພຣະສຸດຕັ້ນຕປິກູກ ເລີ່ມທີ ໑ໜ/

ຊຸ່ທກນິກາຍ ດຣມບາທ

໖. ປັນທິຕຣຣຄ ມມວດວ່າດ້ວຍບັນຫິຕ

໑໐. ເຮື່ອງກາຣົງທິຣຣມ ຂໍ້ອ ໧໔ – ໧ໝ

ສມຍໜຶ່ງ ທ່ານບ້ານທີ່ອາສີຍແແບດນັນເດືອກັນໃນເມືອງສາວັຕີ ຮົມກັນເປັນຄະນະ
ຮວບຮັມທັກພີ້ ຄວາຍທານແກ່ກິກູສູສົງໝົງແລ້ວຈັດນິມນີ້ພຣະໃຫ້ແສດງທິຣຣມຕລອດຄືນ ແຕ່
ທ່ານບ້ານເຫຼຸ່ນນີ້ມີອາຈອຍຸ່ງຟັງທິຣຣມຕລອດຄືນໄດ້ ເພຣະບາງພວກຍິນດີໃນການ (ຮູປ
ເສີຍ ກລິ່ນ ຮສ ສັນຜັສ) ກລັບໄປບ້ານເພື່ອຄວາມປຣາຄາຍິນດີໃນການ ບາງພວກເກີດໄມ່
ພອໃຈຂະໄວບາງຍ່າງກີກລັບໄປ ບາງພວກນັ້ນຈ່າງເໜ້ງຫາວານອນ ໄນໄດ້ຮັບປະໂຍ່ນຈາກ
ກາຣົງທິຣຣມ

ວັນຮູ່ນີ້ ກິກູສູທັກໝາຍສັນທານາເກີ່ວກັບເຮື່ອງນີ້ ພຣະພຸຖອເຈົ້າທຽບຕຣັສຄາມ ແລ້ວ
ທຽບຕຣັສວ່າ “ກິກູທັກໝາຍ! ສັຕວິເຫຼຸ່ນ້ອາສີຍກພແລ້ວ ຂອງອູ່ໃນກພນັ້ນເອງ ມີ
ມາກມາຍ ລ່ວນຜູ້ດິັ່ງພຣະນິພພານ ມືນ້ອຍ”

໑່. ເຮື່ອງກິກູສູອາຄັນຕຸກະ ຂໍ້ອ ໧ໜ/ – ໧ໝ

ເນື່ອຄັ້ງທີ່ພຣະພຸຖອເຈົ້າທຽບປະທັບອູ່ທີ່ພຣະເໜີວັນ ເມືອງສາວັຕີ ກິກູປະມານ
៥០០ ຮູປ ຈຳພຣະມາອູ່ໃນແຄວັນໂກຄລ ເນື່ອອົກພຣະແລ້ວປົກການວ່າຄວາມໄປເຂົາເຝົາ
ພຣະບຣມຄາສດາ ແລ້ວໜັກໄປເຝົາ ພຣະພຸຖອເຈົ້າທຽບພບກັບກິກູເຫຼຸ່ນນີ້ ຖຽງ
ພິຈາລາຍງານອ້າຍາສີຍຂອງຜູ້ຟັງ ຈຶ່ງທຽບແສດງທິຣຣມເປັນຄາວ່າ “ກົ່ນໜັກ ອັມມັງ ວິປະຫາຍະ...”

(ໜ. ຕິລັກຂະໜາທິຄາຕາ)

[(ນໍາ) ແນ້ນທະ ມະຍັງ ຕິລັກຂະໜາທິຄາຕາໄຍ ກະໜາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮົາທັ້ງຫລາຍ ຈົງສົວດຄາຕາວ່າດ້ວຍພຣະໄຕຣລັກໝານີເປັນອາທິເຕີດ.

ສັພເພ ສັງຂາຮາ ອະນິຈາຕີ ຍະທາ ປັ້ນງູ້ຍະ ປັສສະຕີ,
ເມື່ອໄດບຸຄຄລເຫັນດ້ວຍປັ້ນງູ້ວ່າ ສັງຂາຮາທັ້ງປວງໄມ່ເຖິງ ;
ອະຄະ ນິພພິນກະຕີ ທຸກເຂ ເອສະ ມັກໂຄ ວິສຸທອີຍາ,
ເມື່ອນັ້ນ ຍ່ອມເໜີ້ອຍໜ່າຍໃນສິ່ງທີ່ເປັນທຸກໆ ທີ່ຕົນຫລົງ ;
ນັ້ນແລະ ເປັນທາງແກ່ງພຣະນິພພານ ອັນເປັນອຮຽມໜົມຈົດ.

ສັພເພ ສັງຂາຮາ ທຸກໝາຕີ ຍະທາ ປັ້ນງູ້ຍະ ປັສສະຕີ,
ເມື່ອໄດ ບຸຄຄລເຫັນດ້ວຍປັ້ນງູ້ວ່າ ສັງຂາຮາທັ້ງປວງເປັນທຸກໆ ;
ອະຄະ ນິພພິນກະຕີ ທຸກເຂ ເອສະ ມັກໂຄ ວິສຸທອີຍາ,
ເມື່ອນັ້ນ ຍ່ອມເໜີ້ອຍໜ່າຍໃນສິ່ງທີ່ເປັນທຸກໆ ທີ່ຕົນຫລົງ ;
ນັ້ນແລະ ເປັນທາງແກ່ງພຣະນິພພານ ອັນເປັນອຮຽມໜົມຈົດ.

ສັພເພ ອົມມາ ອະນັຕຕາຕີ ຍະທາ ປັ້ນງູ້ຍະ ປັສສະຕີ,
ເມື່ອໄດ ບຸຄຄລເຫັນດ້ວຍປັ້ນງູ້ວ່າ ອຮຽມທັ້ງປວງເປັນອັນຕຕາ ;
ອະຄະ ນິພພິນກະຕີ ທຸກເຂ ເອສະ ມັກໂຄ ວິສຸທອີຍາ,
ເມື່ອນັ້ນ ຍ່ອມເໜີ້ອຍໜ່າຍໃນສິ່ງທີ່ເປັນທຸກໆ ທີ່ຕົນຫລົງ ;
ນັ້ນແລະ ເປັນທາງແກ່ງພຣະນິພພານ ອັນເປັນອຮຽມໜົມຈົດ.

ອັປປະກາ ເຕ ມະນຸສເສສຸ ເຢ ທະນາ ປາරະຄາມິໂນ,
ໃນໜຸ່ມນຸ່ມຢັ້ງຫລາຍ, ຜູ້ທີ່ຄື່ງຝ່າງແກ່ງພຣະນິພພານມີນ້ອຍນັກ ;
ອະຄາຍັງ ອີຕະຮາ ປະຊາ ຕີຣະເມວານຸອວະຕີ,
ໜຸ່ມນຸ່ມຢັ້ງອກນັ້ນ ຍ່ອມວິ່ງເລາະອູ້່ຕາມຝ່າງໃນນີ້ເອງ.

สวดมนต์พิเศษบางบท

เย จะ โข สัมมาทักษะเต
ก็ชนเหล่าไดประพฤติสมควรแก่อธรรม ในธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว ;

เต ชนะ ปาราเมสสันติ
ชนเหล่านั้นจักถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน ; ข้ามพ้นบ่่วงแห่งมัจจุที่ข้ามได้ยกนัก.

กัณหัง อัมมัง วิปปะหายะ
จะเป็นบัณฑิตละธรรมชำนาญ แล้วเจริญธรรมขาว^๔ ;

โอกา อะโนกามาคัมมะ
ตัต្តราภิระติมิจเฉียยยะ

วิเวเก ยัตตະ ทูระมัง,
หิตร์瓦 กามะ อะกิญจะโน.

จงมาถึงที่ไม่มีน้ำ จากที่มีน้ำ, จงละการเลี้ย, เป็นผู้ไม่มีความกังวล ;
จงยินดีเฉพาะต่อพระนิพพานอันเป็นที่สังด ชึ่งสัตว์ยินดีได้ โดยยาก.

.....

การสูตร化

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๙ พระสูตรตันตปิฎก เล่มที่ ๙ สังยุตตนิกาย

ขันธavarroc [๑. ขันธสังยุต] มูลปัณณาสก์ ๓. ภาวรรณค

๑. การสูตร ข้อ ๒๒

ว่าด้วยขันธ์ ๕ เป็นภาระ

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงการสูตรนี้แก่เหล่าภิกษุที่พระนครสาวัตถี พระองค์ได้ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภาระเป็นใจ ? พึงกล่าวว่า ภาระ คือ อุปทานขันธ์ ๕

อุปทานขันธ์ ๕ เป็นใจ ? ได้แก่ อุปทานขันธ์ คือรูป อุปทานขันธ์ คือ เวทนา อุปทานขันธ์ คือสัญญา อุปทานขันธ์ คือสัมสาร และอุปทานขันธ์ คือวิญญาณ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่า ภาระ พระผู้มีพระภาคเจ้าเมื่อตรัสข้อความเหล่านี้แล้ว ต่อจากนั้นทรงกล่าวเป็นคถาว่า

(๒. การสูตร化)

[(นำ) หันทะ มะยัง ภาระสูตร化โย ภะณามะ เส.]

ขอเชิญ เรายังทั้งหลาย จงสวัสดิภาพสูตร化ด้วยขันธ์ ๕ เป็นของหนักเกิด.

ภาระ อะเว ปัญจักษณชา,

ขันธ์ทั้งห้า เป็นของหนักเนื้อ ;

ภาระหาร จะ ปุคคโล,

บุคคลเหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป ;

ภาราทานัง ทุกขัง โลเก,

การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์ ในโลก ;

ສວດມນດີພິເສດບາງບາທ

ກາຮະນິກເຂປະນັງ ສູ້ຂັງ,

ກາຮສລັດຂອງໜັກ ທຶ່ງລົງເສີຍ ເປັນຄວາມສຸກ ;

ນິກຂີປີຕໍ່ວາ ຄະຮຸງ ກາຮັງ,

ພຣະອຣີຍເຈົ້າ ສລັດທຶ່ງຂອງໜັກ ລົງເສີຍແລ້ວ ;

ອັນູ້ຄູ້ງ ກາຮັງ ອະນາທິຍະ,

ທຶ່ງໄມ່ຫຍົບຈວຍເອາຂອງໜັກອັນອື່ນ ຂຶ້ນມາອືກ ;

ສະມູລັງ ຕັ້ນໜັງ ອັພພູຍ໌ຫະ,

ກີ່ເປັນຜູ້ຄອນຕັນຫາຂຶ້ນໄດ້ ກະທຳຮ່າງຮາກ ;

ນິຈາໂຕ ປະຣິນພຸໂຕ.

ເປັນຜູ້ໜົມດສິງປරາຄາ ດັບສນິທໃມ່ມີສ່ວນເໜືອ.

.....

ກັ້ທເທກຮັດຕະຄາດາ

ພຣະໄຕຣປິກູກ ເລີ່ມທີ ១៤ ພຣະສຸຕັນຕປິກູກ ເລີ່ມທີ ៦

ມັຈມືມິນິກາຍ ອຸປະປິປັນຜາສົກ [ແ. ວິກັງຄວຣຣຄ]

១. ກັ້ທເທກຮັດຕສູຕຣ ខ້ອ ២៣/២ – ២៣/៥

ວ່າດໍວຍລັກພະຜູ້ມີມາຕີເດືອຍເຈົ້າ

ສົມຍໝ໌ ພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າປະທັບອູ້ທີ່ພຣະເຊຕວັນ ອາຮາມຂອງທ່ານອນາດ-
ບິນທຶກເສຣະຈູ້ ເບຕພຣະນຄສາວັດຖື (ພຣາທີ ១៤ ນັບແຕ່ທຽງທຣັສູ້) ຕຣັສກັບກິກຊູ້ທັ້ງ
ຫລາຍວ່າ ເຮົາຈັກແສດງຫວ້າຂອງອຣມ ແລະກາຈຳແນກອຣມ (ອຸເທະແລະວິກັງຄ) ຂອງບຸຄຄລ
ຜູ້ມີມາຕີເດືອຍເຈົ້າແກ່ເຮົອທັ້ງຫລາຍ ພວກເຮອງຈະໄສ່ໃຈໃຫ້ ເຮົາຈັກກລ່າວຕ່ອໄປ ກິກຊູ້ແລ່ານັ້ນ
ຖຸລຮັບພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າວ່າ ພຣ້ອມແລ້ວ ພຣະພຸທອເຈົ້າຂ້າ

ພຣະຜູ້ມີພຣະກາດເຈົ້າຈຶ່ງຕຣສເປັນຄາດັ່ງນີ້ວ່າ

(៨. ກັ້ທເທກຮັດຕະຄາດາ)

[(ນຳ) ທັນທະ ມະຍັງ ກັ້ທເທກຮັດຕະຄາດາໂຍ ກະພາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮົາທັ້ງຫລາຍ ຈົງສົດຄາດາວ່າດ້ວຍຜູ້ມີມາຕີເດືອຍເຈົ້າ

ອະຕີຕັ້ງ ນານ້ວາ* ຄະເມຍຍະ ນັປປະກູກັ້ງເຂ ອະນາຄະຕັ້ງ,

ບຸຄຄລໄໜ່ຄວຣາມຄົດຄົງສິ່ງທີ່ລ່ວງໄປແລ້ວ ດ້ວຍາລັຍ ;

ແລະໄໜ່ພຶ່ງພະວັງຄົງສິ່ງທີ່ຍັງໄໝມາຄື່ງ ;

ຢະທະຕີຕັ້ມປະຫັນຕັ້ງ ອັປປັດຕຸງຈະ ອະນາຄະຕັ້ງ,

ສິ່ງເປັນອົດຕົກລະໄປແລ້ວ ; ສິ່ງເປັນອານາຄຕົກຍັງໄໝມາ ;

* ນານ້ວາ ອ່ານວ່າ ນາ-ນະ-ວາ

สวัสดิ์พิเศษบางบท

ปัจจุปันนัญจะ โย รัมมัง	ตัตตะ ตัตตะ วิปัสสะติ,
อะสังหรัง อะสังกุปปัง	ตัง วิทรา มะนุพ្យะhey.
ผู้ได้เห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง ;	
ไม่弄่อนແเง່ນຄລອນແຄລນ ; ເຂາຄວພອກພູນວາກເຊເຫັນນັ້ນໄວ້.	
ອັບເຊວະ ກິຈຈະມາຕັປັງ	ໂກ ທັນຍາ ມະຮະນັ້ງ ສຸເວ,
ຄວາມເພີຍເປັນກິຈທີ່ຕ້ອງກຳວັນນີ້, ໄຄຈະຮູ້ຄວາມຕາຍ ແມ່ພຽງນີ້,	
ນະ ພິ ໂນ ສັງຄະຣັນເຕັນະ	ມະຫາເສເນະ ມັຈຸນາ,
ເພຣະກຣັດເພື່ອນຕ່ອມຈຸງຮັບຮູ້ທີ່ມີເສນາມາກ ຍ່ອມໄມ່ມີລຳກຳຮັບເຮົາ ;	
ເລວັງວິຫາຣິມາຕາປິງ	ອະໂຫຣຕະມະຕັນທີຕັ້ງ,
ຕັ້ງ ເວ ກັກທະກະຮັດໂຕດີ	ສັນໂຕ ອາຈິກຂະເຕ ມຸນື.
ມຸນືຜູ້ສົງບ ຍ່ອມກລ່າວເຮົາ ຜູ້ມີຄວາມເພີຍຮອຢູ່ເຫັນນັ້ນ,	
ໄໝເກີຍຈົກ້ານທັກລາງວັນກລາງຄືນ ວ່າ, “ຜູ້ເປັນອູ້່ແມ່ເພີຍຈາຕຣີເດືຍວ ກີ້ນ່າ່ມ”. ມຸນື	

.....

ຮັ້ມມຄຣວາທີກາຕາ

(ຕັ້ງແຕ່ “ເຍ ຈະ ອົດຕາ … ພຸທານະສາສະນັງ”)

ພຣະໄຕປີປົກ ເລີ່ມທີ ໨່ອ ພຣະສຸດຕັນຕປົກ ເລີ່ມທີ ໧່ອ

ອັງຄຸດຕະນິກາຍ ຈຸດການີບາຕ [ຈ.ປູ້ມັບຜົນນາສົກ] ຕ. ອຸຊະເວລວວຽກ

ຈ.ປູ້ມັບອຸຊະເວລສູງຕະ ຂໍ້ອ ໨່ອ

ວ່າດ້ວຍຜູ້ມື້ຂັ້ນຮົ່ງ ແລ້ວ ສມບູ່ຮົນຍ່ອມເຄາຣພອຮຣມ

ສມຍໜຶ່ງ ພຣະຜູ້ມື້ພຣະກາຄເຈົ້າປະທັບອູ້ທີ່ພຣະວິຫາຣເຊຕວັນ ເຂດພຣະນຄຣສາ-
ວັດຖື ທຽງຕຣສເລ່າເຮື່ອງຮາວເມື່ອແຮກຕຣສົງກັບກົກໝູ້ທີ່ໜ້າຍວ່າ ໃນຄຣາວແຮກຕຣສົງ ເມື່ອ
ເຮາລຶກເຮັນອູ້ໃນທີ່ລັບ ຄວາມປຣິວິຕິກແໜ່ງໃຈໄດ້ບັງເກີດຂຶ້ນອ່າງນີ້ວ່າ

ບຸດຄລຜູ້ໄມ້ມື້ທີ່ເຄາຣພ ໄມມື້ທີ່ຢ່າເກຣງ ຍ່ອມອູ້ເປັນທຸກໆ ເຮົາຈະພຶ້ງສັກເກະໂຄຮາຣພ
ສມຄະຫຼອພຣາມນັ້ນຄົນໃຫນໜອ ເພື່ອຄວາມບຣິບູ່ຮົນແໜ່ງຄືລີຂັ້ນຮົ່ງ ... ສາມາຟີຂັ້ນຮົ່ງ ...
ປຳລູ່າຂັ້ນຮົ່ງ ... ວິນຸຕິຂັ້ນຮົ່ງທີ່ຢັງໄມ້ບຣິບູ່ຮົນ ແຕ່ເຮາໄມ້ເຫັນສມຄະຫຼອພຣາມນັ້ນອື່ນ ຜູ້ມື້
ຄືລີ ສາມາຟີ ປຳລູ່າ ວິນຸຕິສົມບູ່ຮົນກວ່າຕຸນ

ຊຶ່ງເຮົາຈະພຶ້ງສັກເກະໂຄຮາຣພແລ້ວອາຄີຍອູ້ໃນໂລກ ພຣ້ອມທັ້ງເທົວໂລກ ມາຣໂລກ
ພຣາມໂລກ ໃນໜຸ່ງສັຕວພຣ້ອມທັ້ງສມຄພຣາມນັ້ນ ເຖວາແລະມນຸ່ງຍໍ ເຮົາຈຶ່ງດຳວິວ່າ ເຮົາພຶ້ງ
ສັກເກະໂຄຮາຣພອຮຣມທີ່ເຮາຕຣສົງນັ້ນເດີດ ຂະນະນັ້ນ ທ້າວສໜັບດີພຣາມຮູ້ດວມປຣິວິຕິກແໜ່ງ
ໃຈຂອງເຮາ ໄດ້ອັນຕຣອານຈາກພຣາມໂລກມາປຣາກງູດຕ້ວ້າຂ້າງໜ້າເຮາ ປະນນມອັນຈີລື່ມາທາງ
ເຮາ ແລ້ວກ່າວຄຳນີ້ກັບເຮາວ່າ

“ພຣະສົມມາສັມພຸຖອເຈົ້າທັ້ງໝາຍທີ່ລ່ວງໄປແລ້ວກີ່ ພຣະພຸຖອເຈົ້າທັ້ງໝາຍທີ່ຢັງ
ໄມ້ມາລຶ່ງກີ່ ແລະພຣະສັມພຸຖອເຈົ້າ ຜູ້ຢັງຄວາມໂຄກຂອງໜີເປັນອັນນາກໃຫ້ເສື່ອມຄລາຍ
ໄປໃນບັດນີ້ກີ່

“ພຣະພຸຖອເຈົ້າແລ້ວນັ້ນທຸກໆ ພຣະອົງຄ໌ ຖຽງເຄາຣພພຣະສັກອຣມອູ້ແລ້ວ

กำลังทรงเคารพพระสัทธรรมอยู่ และจักทรงเคารพพระสัทธรรมต่อไป ข้อนี้เป็น
ธรรมชาติของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย”

“เพาะเหตุนั้นและ กุลบุตรผู้รักตน หังความเป็นใหญ่ เมื่อรำลึกถึงคำสอน
ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย พึงเคารพพระสัทธรรม”

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสหmundีพระมหาได้กล่าวคำประพันธ์นี้แล้ว อภิวิหาร เราจะทำประทักษิณแล้วหายไปในทันใด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้การที่เราทราบ การเชื่อเชิญของพระ แล้วลักษณะการพากยธรรมที่เราตรัสรู้นั้นนั้นแหละอยู่ เป็นการสมควรแก่ตน หากแม้เมื่อใด สงฆ์ประกอบไปด้วยความเป็นหมู่ใหญ่แล้ว เมื่อนั้น เรายังคงแม้ในสงฆ์.

(ตั้งแต่ “นะ หิ อ้มโม ... อ้มเม สุจิณเณ”)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๖ พระสูตรตันต์ปิฎก เล่มที่ ๑๙

ឧបករណីការ នៃគ្របាហាន

[୯. ଜତ୍କୁଗନ୍ଧିବାଟ]

១០. ចំណាំការងារ និង ការប្រើប្រាស់

ສຸກາພິຕ້ອມ ທີ່ຜລຕ່າງຮະຫວ່າງ ອົດຮອມ ແລະ ອົດຮອມ

พระพุทธเจ้าตรัสสอนธรรมแก่ภิกษุทั้งหลาย (ไม่ปรากฏว่าทรงแสดงที่ไหน เมื่อไหร่) เมื่อจะประทานพระโอวาทแก่รัมมีภิกษุ ทรงกล่าวคำภาษาเมตตาว่า

[๓๐๓] ธรรมแลຍ່ອມຮັກຂາຜູ້ປະພຸດໃຫຍ່ສຳເນົາ ດີແລ້ວຍ່ອມນຳສຸຂາໄທ້ ນີ້ເປັນອານີສັງສົນໃຫຍ່ສຳເນົາ ດີແລ້ວຍ່ອມນຳສຸຂາໄທ້ ຜູ້ປະພຸດໃຫຍ່ສຳເນົາ ເປັນປົກຕິຢ່ອມໄນ້ໄປສ່ຖິຕິ

[๓๐๔] ธรรมและอธรรมทั้งสองมีวิบากเสมอกันหมายได้ อธรรมย่อมไปสู่นรกธรรมย่อมนำให้ถึงสุคติ

[๓๐๔] เพราะเหตุนั้นแล บุคคลผู้ยินดีด้วยพระสุคตเจ้าผู้คงที่อย่างนี้พึงทำความพอใจในธรรมทั้งหลาย เพราะสาวกทั้งหลายของพระสุคตเจ้าผู้ประเสริฐ ผู้ดำรงอยู่แล้วในธรรม เป็นนักปราชญ์ นับถือธรรมว่าเป็นที่พึงอันประเสริฐสุด ย่อมนำตนให้พ้นจากทุกข์ได้

พระอัมมมิกะรังส์จิตไปตามกระแสพระธรรมเทศนาที่พระบรมศาสดาทรงแสดง พร้อมทั้งเจริญวิปัสสนาตาม จนบรรลุพระอรหันต์

ในบทอัมมการภาควิชาได้นำคถา ๒ บท ข้างต้น มาต่อท้ายปฐมนอรุโวลงสูตร โดยเรียงลำดับคถาที่ ๓๐๔ ขึ้นก่อน ตามด้วย คถาที่ ๓๐๓

(๑๐. อัมมการภาควิชา)

[(นำ) หันทະ มะยং อัมมการภาควิชาโย ภะณามะ เส.]

ขอเชิญ เราทั้งหลาย จงสวดคถาแสดงความเคารพพระธรรมเป็นอาทิเดิດ.

เย จะ อะตีตา สัมพุทธา

เย จะ พุทธา อะนาคตะ,

โย เจตระหริ สัมพุทธโอ

พะหุนนัง โสกะนาสะโน,

พระพุทธเจ้าบรรดาที่ล่วงไปแล้วด้วย, ที่ยังไม่มาตรัสรู้ด้วย,

และพระพุทธเจ้าผู้ขัดโศกของมหาชนในการบัดนี้ ด้วย;

สัพเพ สัพอัมมะครุโน

วิหะริงสุ วิหาริ จะ,

อะถากิ วิหาริสสันติ

ເອສາ ພຸທຣານະອັມມະຕາ.

พระพุทธเจ้าทั้งปวงนั้น ทุกพระองค์ เคารพพระธรรม,

ได้เป็นมาแล้วด้วย, กำลังเป็นอยู่ด้วย, และจักเป็นด้วย,

พระธรรมดा ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นเช่นนั้นเอง.

สวัสดิ์พิเศษบางบท

ตั้งส์มา ทิ อัตตากาเมนะ
สัทอัมโม คครุกาตพโพ
เพราะฉะนั้น บุคคลผู้รักตน หวังอยู่่เฉพะคุณเบื้องสูง,
เมื่อรำลึกได้ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่่, จงทำความเคราะห์พระธรรม.
นะ ทิ อัมโม อะอัมโม จะ
ธรรມ และ อธรรມ จะมีผลเหมือนกันทั้งสองอย่าง หมายได้ ;
อะอัมโม นิระยัง เนติ
อธรรມ ย่อมนำไปนรก, ธรรມ ย่อมนำให้ถึงสุคติ.
ธัมโม แหเเว รักขะติ ธัมมะຈารີງ,
ธรรມแหลະ ย่อมรักษา ผู้ประพฤติธรรມเป็นนิจ ;
ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาວะหาติ,
ธรรມที่ประพฤติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ตน ;
ເອສານີສັງໂສ ອັ້ມເມ ສຸຈິຜແນ.
นີເປັນອານີສັງໃນธรรມທີ່ຕົນประພຸດຕິດີແລ້ວ.

.....

ໂອວາຫປາຕິໂມກຂອງຄາຕາ

ພຣະໄຕຣປິ່ງກູກ ເລີ່ມທີ່ ២៥ ພຣະສຸດຕັນຕປິ່ງກູກ ເລີ່ມທີ່ ១៣/

ຊູ້ທກນິກາຍ ຊູ້ທກປາສູະ ດຣມບທ

១៤. ພຸທທະວຽດ

ໜມວດວ່າດ້ວຍເຮືອງພຣະພຸທອເຈົ້າ

៥. ເຮືອງປັນຫາພຣະອານນທເຄຣະ ຂໍ້ອ ១៨៣ – ១៨៥

ວັນທີນີ້ພຣະອານນທີ່ນີ້ໃນທີ່ພັກກາງວັນ ຄິດວ່າ “ພຣະຄາສດາຕຣັສບອກເຮືອງຮາວ
ຂອງພຣະພຸທອເຈົ້າ ៧ ພຣະອົງຄ່ຽກອ່າງ ອື່ນ ເຮືອງເກີຍກັບພຣະໜກພຣະໜນີ ການ
ກຳໜັດພຣະໜນມາຢູ່ ຕັ້ນໄມ້ທີ່ຕຣສຽງ ສາວກສັນນິບາຕ ອັດສາວກ ແລະອຸປ່ອງຈັກ ແຕ່
ເຮືອງອຸໂປສອນໄດ້ຕຣສບອກໄວ້ ອຸໂປສອຂອງພຣະພຸທອເຈົ້າເຫັນນັ້ນເໜືອນກັນຫຼືອ
ຕ່າງກັນ”

ພຣະອານນທີ່ຈຶ່ງເຂົ້າໄປເຝຶ່ງພຣະຄາສດາ ແລ້ວຖຸລຄາມຂ້ອສົງລັຍນີ້ ພຣະພຸທອເຈົ້າທຽງ
ຕຣສຕອບວ່າ “ຮະຍະເວລາແໜ່ງອຸໂປສອຂອງພຣະພຸທອເຈົ້າເຫັນນັ້ນຕ່າງກັນ ແຕ່ຄາຕາພຸທອ-
ກາຍືຕເໜືອນກັນທຸກພຣະອົງຄ່” ທຽງຂໍາຍົດວ່າ ພຣະວິປີສີສຸພຸທອເຈົ້າ ໄດ້ທຽງກະທຳ
ອຸໂປສອໃນທຸກ ៧ ປີ ເພົ່າພຣະໂອວາຫທີ່ພຣະອົງຄ່ປະທານແລ້ວໃນວັນທີນີ້ ພອໄປໄດ້ ៧
ປີ ພຣະສີຂີແລະພຣະເວສສກູພຸທອເຈົ້າ ທຽງກະທຳອຸໂປສອໃນທຸກ ៦ ປີ ເພົ່າພຣະໂອວາຫທີ່
ພຣະສັມມາສັມພຸທອເຈົ້າທີ່ ២ ພຣະອົງຄ່ນັ້ນທຽງປະທານໃນວັນທີນີ້ ພອໄປໄດ້ ៦ ປີ ພຣະກຸ-
ສັນຮະແລະພຣະໂກນາຄມນີ້ ໄດ້ທຽງກະທຳອຸໂປສອທຸກ ៧ ປີ ເພົ່າພຣະໂອວາຫທີ່ພຣະສັມມາ-
ສັມພຸທອເຈົ້າ ២ ພຣະອົງຄ່ນັ້ນທຽງປະທານໃນວັນທີນີ້ເຫັນນັ້ນ ພອໄປໄດ້ປັນນີ້ ៦ ພຣະ-
ກັສສປປສພລ ທຽງກະທຳອຸໂປສອທຸກ ៦ ເດືອນ ເພົ່າພຣະໂອວາຫທີ່ພຣະອົງຄ່ທຽງ
ປະທານໃນວັນທີນີ້ ພອໄປໄດ້ ៦ ເດືອນ ສ່ວນໃນຄາສາຂອງພຣະອົງຄ່ ທຽງທຳອຸໂປສອທຸກ
ກື່ງເດືອນ

ສາດມານຕີພິເສດຍບາງບາທ

“ໂຄວາທປາຕິໂມກໜີ” ພຣະຜູມືພຣະກາດເຈົ້າທຽບແສດງແກ່ພຣະສົງໝີເປັນຄັ້ງແຮກ
ຫລັງຈາກຕັ້ງສ້ວັນມາເປັນເວລາ ៥ ເດືອນ (៥៥ ປີ ກ່ອນພຸຖອຕັກຮາຊ) ໃນວັນເພື່ອມາພະ
ເດືອນ ๓ ທີ່ວັດພຣະເວຸ້ວັນ ກຣຸງຮາຊຄຸທ໌ ແຄວັນມຄອ (ແລະທຽບແສດງແກ່ສົງໝີທຸກກິ່ງເດືອນ
ຕລອດມາຈານລຶ່ງພຣະຫາທີ ២០ ຈຶ່ງທຽບບັນຍຸດໃຫ້ສົງໝີທຳມູນໂບສົດແລະແສດງປາຕິໂມກໜີ
ກັນເອງ) ໃນວັນນັ້ນ ມີເຫດກາຣນີສຳຄັນເກີດຂຶ້ນ ៤ ປະກາຣີຄືອ

- ១. ພຣະສົງໝີ ១,២៥០ ອົງຄົມປະຊຸມກັນໂດຍພຣ້ອມເພົ່າງ
- ២. ພຣະສົງໝີທີ່ທັງໝາດລ້ວນເປັນກົງມຸ່ງທີ່ພຣະພຸຖອເຈົ້າທຽບບວຂໃຫ້ດ້ວຍພຣະອົງຄືເອງ
(ເຮັດວຽກ ເອທິກົກຂອງປັນປັກ)
- ៣. ພຣະສົງໝີທີ່ທັງໝາດລ້ວນເປັນພຣະອຮ້າຫັນຕື່ຜູ້ໄດ້ອົງມູນຢາ ៦^១
- ៤. ວັນນັ້ນເປັນວັນເພື່ອມາພະ (ວັນຂຶ້ນ ១៥ ດຳ ເດືອນ ៣)
ວັນຈາຕຸຮົງຄສັນນິບາຕ ຄືອ ກາຣປະຊຸມພຣ້ອມດ້ວຍອົງຄື ៤ ນີ້ ພຣະອຮ້າຫັນຕື່ທັງ
ໜາຍທີ່ໄປເຂົາເຟ້າພຣະຜູມືພຣະກາດເຈົ້າ ໃນ ວັດພຣະເວຸ້ວັນມ້າວິທາຮ ມີ ៤ ຄົນະ ຄືອ ຄົນະ
ຄີ່ຍໍຂອງໜົງລ ៣ ພື້ນອົງ ໄດ້ແກ່ ຄົນະພຣະອ່າວເລກສສປະ (ມີຄີ່ຍໍ ៥០០ ອົງຄື) ຄົນະພຣະ
ທິກສສປະ (ມີຄີ່ຍໍ ៣០០ ອົງຄື) ຄົນະພຣະຍາກສສປະ (ມີຄີ່ຍໍ ២០០ ອົງຄື) ແລະ ຄົນະ
ຂອງພຣະອັດສາວກ ຄືອພຣະສາວີບຸຕຣແລະພຣະໂມຄລ້າລານະ (ມີຄີ່ຍໍ ២៥០ ອົງຄື) ນັບ
ຈຳນວນໄດ້ ១,២៥០ ອົງຄື (ຈຳນວນນີ້ ໄນໄດ້ນັບຮົມໜົງລ ៣ ພື້ນອົງ ແລະ ພຣະອັດສາວກທັງ
ສອງ)

^១ ອົງມູນຢາ ຄວາມຮູ້ຍິ່ງ, ຄວາມຮູ້ເຈາະຕຽບຍາດຍິ່ງ, ຄວາມຮູ້ຫຼັງສູງ ມີ ៦ ອຍ່າງຄືອ ១. ອົງອົງວິ ແສດງຖອີຕ່າງໆ ໄດ້
២. ທີພພໂສຕ ຫຼູທີພຍ ៣. ເຈໂຕບຣີຍານ ລູາມທີ່ໃຫ້ທາຍໃຈຄນອື່ນໄດ້ ៤. ປຸພເພນວາສານຸສສຕິຍາມທີ່ກຳທຳໃຫ້ລົກ໌ຈາຕິໄດ້
៥. ທີພພຈັກຊ ຕາທີພຍ ៦. ອາລັກຂຍຍານ ລູາມທີ່ກຳທຳໃຫ້ສະລັ້ນໄປ, ອ້າຍ່າງແຮກເປັນໂລກີຍົງຢາ ຂົວສຸດທ້າຍເປັນໂລກຸຕຣ
ອົງມູນຢາ.

(๑๑. โ工夫ปาติโมกขคณา)

[(นำ) หันกะ มะยัง โ工夫ปาติโมกขคณาโย ภะណามะ เส.]

ขอเชิญ เรากำลัง จงสวดคณาโ工夫ปาติโมกข์เดิม.

สัพพะปาปีสสະ อะกะระณັງ,

การไม่ทำบ้าปั้งปวง ;

กุສະລັບສູປະສົມປະຫາ,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม ;

สะຈิตตะประโยທະປະນັງ,

การชำรภจิตของตนให้หารอ卜 ;

ເອຕັ້ງ ພຸທອນະສາສະໜັງ.

ธรรม ๓ ອຍ่างນີ້ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ขันตិ ประមັງ ຕະໂປ ពីពិភាគ,

ขันตិ គីគាមអុកលៃន เป็นธรรมเครื่องเผาកិលសอย่างยิ่ง ;

尼พພານັງ ประມັງ ວະທັນຕີ ພຸທອາ,

ผู้รู้ทั้งหลาย ກລ່ວพระนິພພານວ່າເປັນธรรมอันຍິ່ງ ;

ນະ ຫີ ປັພພະຊີໂຕ ປະຽບປະາດີ,

ผู้กำຈັດສັຕວົນອູ່ ໄນ້ໆຂໍ້ວ່າເປັນບຣພື້ນເລີຍ ;

ສະມະໂນ ໂທຕີ ປະຮັງ ວິເໜູະຍັນໂຕ.

ຜູ້ທຳສັຕວົນໃຫ້ລຳບາກອູ່ ໄນ້ໆຂໍ້ວ່າເປັນສົມຜະເລີຍ.

ອະນປະວາໂທ ອະນປະມາໂຕ,

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย ;

ສາດມນົດພິເສຍບາງບາທ

ປາຕິໂນກເຂ ຈະ ສັງວະໂຣ,

ກາຮໍາວົມໃນປາຕິໂນກ໌ ;

ມັດຕ້ລູລຸຕາ ຈະ ກັດຕ້ສົມີງ,

ຄວາມເປັນຜູ້ຮູ້ປະມາລີນໃນກາຣບຣິໂກດ ;

ບັນຕັມຈະ ສະຍະນາສະນັ້ງ,

ກາຣນອນ ກາຣນັ້ງ ໃນທີ່ອັນສັດ ;

ອະອີຈີຕເຕ ຈະ ອາໂຍໂຄ,

ຄວາມໜັ້ນປະກອບໃນກາຣທຳຈິຕໃຫ້ີ່ງ ;

ເອຕັ້ງ ພຸທຈານະສາສະນັ້ງ.

ອຣມ ๖ ອຍ່າງນີ້ ເປັນຄຳສັ່ງສອນຂອງພຣະພຸທຣເຈົ້າທັງໝາຍ.

.....

ປັບປຸງພຸທະກາສີຕາຄາ

ພຣະໄຕຣປິກ ເລ່ມທີ່ ໨້າ ພຣະສຸດຕັນຕປິກ ເລ່ມທີ່ ໜ່າ

ຊູທທກນິກາຍ ຊູທທກປາຈູະ

ຮຽມບທ ១១. ທຣາວຣຣຄ

ໝາວດວ່າດ້ວຍສິ່ງທີ່ຄ່າດ່າວ່າຈາກທຸດໂທຣມ

๙. ເຮືອງປັບປຸງໂພທິກາລ ຂໍອ ១៥៣ – ១៥៤

ພຣະຜູ້ມີພະການເຈົ້າຕັ້ງສເລ່າໃຫ້ພຣະອານນທີ່ພັງວ່າ ກ່ອນແຕ່ການຕັ້ງສົງ ។ ລາ
ຕາຄຕຍັງເປັນໂພອີສັຕວອູ່ ນັ້ນ ໄດ້ຕັ້ນໂພອີ່ ເມື່ອພຣະອາທີຕຍັງໄມ່ລັບຂອບຟ້າ ກໍາຈັດ
ມາຮແຮ່ມ່ວ່າພລແກ່ນມາຮໄດ້ແລ້ວ ໃນປັບປຸງຍາມ ທໍາລາຍຄວາມມືດທີ່ປັກປິດປຸ່ພເພີນວາສູງ
ໃນມັນຍາມ ຂໍາຮະທີພຍຈັກໝູໃຫ້ມັດຈຸດ ໃນປັບປຸງຍາມ ອາຄີຍຄວາມກຽມາໃນໜຸ່ສັຕ່ວ
ຈຶ່ງຍັ່ງຢາຜລັງໃນປັຈຢາກ (ອາການທີ່ອາຄີຍກັນເກີດຂຶ້ນ ດື່ອ ປົງຈົຈສຸປະກາທ) ພິຈາຮາ
ປັຈຢາກນັ້ນ ດ້ວຍອຳນາຈອນໆໂລມ (ຕາມລຳດັບ) ແລະ ປົງໂລມ (ຖວນລຳດັບ) ໃນເວລາ
ກ່ອນອຽນຂຶ້ນ ຈຶ່ງບຣຣລຸພຣະສົມມາສົມໂພທິຍານພວ້ອມດ້ວຍອັດຈຽມຍາກມາຍ ໄດ້ເປັ່ນ
ອຸທານດ້ວຍຄວາມເບີກບານທຸກທ້າຍ ຈຶ່ງກ່າວຄາແລ້ນ໌ວ່າ “ອັນເກົ່າຕີສຳສາວ່...ຕຸນຫານ
ຂໍມ້ມ່ານຄາ”.

ສາດມන්ත්‍රපිශේෂນභාගභත

(๑๒. ප්‍රජාමහජාත්‍යවාසිත්‍ය)

[(ນໍາ) ທັນທະ ມະຍັງ ປະຈຸບະພຸທະກວາສිຕຄາໂຍ ກະນາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ້ມ ເຮັດວຽກ ຈົງສາດຄາຖື່ພຣະພຸທອເຈົ້າຕັ້ງສົກ້າງແຮກເຄີດ.

ອະນະກະຫາຕີສັງສາຮັງ

ສັນຫວັນສັງ ອະນີພົມສັງ,

ເມື່ອເຮັດວຽກໄມ່ພບຄູານ ໄດ້ແລ່ນທ່ອງເຖິງໄປໃນສັງສາຮັງເອັນເປັນອະນະກະຫາຕີ ;

ຄະຫະກາຮັງ ຄະເວສັນໂຕ

ທຸກຂາ ຬາຕີ ປຸນັບປຸນັ້ນ,

ແສວງຫາອູ່ຊື່ນາຍໜ່າງປຸລູກເຮືອນ, ດື່ອຕັ້ນຫາຜູ້ສ້າງກົມ ; ກາຣເກີດທຸກຄຣາວ
ເປັນທຸກໜ່າຍໍາໄປ.

ຄະຫະກາຮະກະ ທິກູໂລສີ

ປຸນະ ເຄ້ັງ ນະ ກາຫະລີ,

ນີ້ແນ່່ ນາຍໜ່າງປຸລູກເຮືອນ ! ເວົ້ວຈັກເຈົ້າເສີຍແລ້ວ ; ເຈົ້າຈະທຳເຮືອນໃຫ້ເຮົາໄມ່ໄດ້
ອີກຕ່ອໄປ.

ສັພພາ ເຕ ພາສຸກາ ກັດຄາ ຄະຫະກູງວັງ ວິສັງຂະຕັ້ງ,

ໂຄຮງເຮືອນທີ່ໜົມດຂອງເຈົ້າເຮົາທັກເສີຍແລ້ວ ; ຍອດເຮືອນເຮົາກີ້ວ່າເສີຍແລ້ວ ;

ວິສັງຂະຮະຄະຕັ້ງ ຈິຕັ້ງ

ຕັ້ນໜ້ານັ້ນ ຂະຍະມ້າມະຄາ.

ຈິຕັ້ງຂອງເຮົາຄື່ງແລ້ວຊື່ສັກພທີ່ອະໄປປຸງແຕ່ງໄມ່ໄດ້ອີກຕ່ອໄປ ; ມັນໄດ້ຄື່ງແລ້ວຊື່
ຄວາມສິ້ນໄປແໜ່ງຕັ້ນຫາ (ດື່ອ ຄື່ງນິພພານ).

.....

ปัจฉิมพุทธศาสนา

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๒

ทีมนิกราย มหาวรรณค

[๓. มหาปรินิพพานสูตร] ข้อ ๒๑๔

เรื่องพุทธปรินิพพาน

ก่อนที่พระผู้มีพระภาคเจ้าจะเสด็จปรินิพพาน คือ ช่วงเวลาภายหลังจากทรงโปรดสุกททะปริพากแล้ว ได้ตรัสบอกพระอานนท์ว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยใด เราได้แสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่ເเรอทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้น จักเป็นศาสตรของເเรอทั้งหลาย เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทานโอวาทแก่พระสงฆ์ มีหลายเรื่องด้วยกัน เช่น เรื่องเกี่ยวกับพระสงฆ์ yang ใช้ถ้อยคำเรียกนานกันลักษณะอยู่ คือ คำว่า “อาวุโส ผู้มีอายุ” และ “ภันเต ท่านผู้เจริญ” พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตให้กิษรผู้มีอายุพระมากเรียกกิษรผู้บัวช่วยเหลือ หรือผู้อ่อนอายุพระมากกว่า “อาวุโส” ส่วนกิษรผู้อ่อนอายุพระ ก็ให้เรียกกิษรผู้มีอายุพระแก่กว่าตนว่า “ภันเต” และตรัสกับพระอานนท์ว่า เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว หากสงฆ์ต้องการจะถอนสิกขابหเลิกน้อยก็ได้ แล้วทรงอนุญาตให้ลงชื่องพรหมทัณฑ์แก่ฉันนกิษร คือ ฉันนกิษรจะประพฤติอย่างไรก็ตาม สงฆ์ไม่ต้องว่ากล่าวตักเตือน

ต่อมา ทรงเปิดโอกาสให้กิษรผู้บัวช่วยเหลือ ทูลถามข้อเคลือบแคลงสงสัยในพระรัตนตรัย ในมรรค หรือในข้อปฏิบัติ แต่กิษรผู้บัวช่วยเหลือ กับนั่งเงียบ พระองค์ตรัสย้ำถึง ๓ ครั้ง ก็ไม่มีกิษรรูปใดทูลถามข้อเคลือบแคลงสงสัยอีก เพราะบรรดาภิกษุสงฆ์ที่มาประชุมกัน ๕๐๐ รูป ต่ำสุดก็เป็นพระโสดาบัน

ສາດມນົດພິເສດບາງບາທ

พระຜູມີພະກາດເຈົ້າຈຶ່ງຕັດສພຣະໂອວາທຄຮັງສຸດທ້າຍວ່າ “ດູກ່ອນກິກຢູ່ທັ້ງໝາຍ ບັດນີ້ ເຮືອເຕືອນເຮືອທັ້ງໝາຍວ່າ ສັງຫຼັກທັ້ງໝາຍ ມີຄວາມເສື່ອມໄປເປັນອຣມດາ ເຮືອທັ້ງໝາຍ ຈົນທໍາຄວາມໄມ່ປະມາກໃຫ້ສິ່ງພຣ້ອມເຄີດ”

ໜັງຈານນັ້ນ ກີ່ໄມ່ຕັດສອະໄຣອີກ ຈົນເສດື້ຈປຣິນິພພານໃນຊ່ວງເວລາສຸດທ້າຍແຫ່ງ ຮາຕຣີ (ປັຈນິມຍາມ ເວລາ ๐๒.๐๐-๐๖.๐๐ ນ.) ວັນທີ ๑๕ ດຳ ເດືອນ ລ ທີ່ອັນເພື່ອ ວິສາຂະ ກາຍໄດ້ຕັ້ນສາລະທັ້ງຄູ່ຊື່ອກດອກບານສະພຽງເປັນພຸຖອນບູ້າ.

(๑๓. ປັຈນິມພຸຖອໂວາທປາສູງ)

[(ນໍາ) ພັນທະ ມະຍັງ ປັຈນິມພຸຖອໂວາທປາສູງ ກະລາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ມ ເຮືອທັ້ງໝາຍ ຈົນສັດພຣະໂອວາທຄຮັງສຸດທ້າຍຂອງພຣະພຸຖອເຈົ້າເຄີດ.

ຫັນທະການ ກິກຂະເວ ອາມນັດຍາມີ ໂວ,

ດູກ່ອນກິກຢູ່ທັ້ງໝາຍ ! ບັດນີ້, ເຮືອເຕືອນທ່ານທັ້ງໝາຍວ່າ :-
ວະຍະອັ້ມມາ ສັງຫຼາກ,

ສັງຫຼາກທັ້ງໝາຍ ມີຄວາມເສື່ອມໄປເປັນອຣມດາ ;
ອັປປະມາເທັນະ ສັ້ມປາເທັະ,

ທ່ານທັ້ງໝາຍ, ຈົນທໍາຄວາມໄມ່ປະມາກໃຫ້ສິ່ງພຣ້ອມເຄີດ.
ອະຍັງ ຕະຕາຄະຕັ້ງສະ ປັຈນິມມາ ວາຈາ.

ນີ້ເປັນພຣະວາລາມີໃນຄຮັງສຸດທ້າຍ ຂອງພຣະຕາຄຕເຈົ້າ.

.....

ບຫພິຈາຮານາສັງຂາຣ

(ຕອນຕັ້ນຕັ້ງແຕ່ “ສັພເພ ສັງຂາຣ … ສັພເພ ອັນມາ”)

ພຣະໄຕຣປີຢູກ ເລີ່ມທີ ໨໐ ພຣະສຸດຕັນຕົມປີຢູກ ເລີ່ມທີ ໧້າ

ອັງຄຸຕຕະນິກາຍ ຕີກນິບາຕ

[๓. ຕຕີຍປັນຜາສົກ] (ໜ້າ) ແ. ໂຍດ້າຊື່ວຽກຮົດ

ແ. ອຸປປາຫາສູຕຣ ຂໍອ ១០៦໩

ວ່າດ້ວຍສິ່ງທີ່ມີອຸ່ນຕລອດ

(ຕອນກລາງຕັ້ງແຕ່ ອະຮຸວັງ ທີ່ວິດ ຍັງໄມ່ພບທີ່ມາ)

(ຕອນປາລາຍ ຕັ້ງແຕ່ ວະຕະ ອະຍັງ ກາໂຍ)

ພຣະໄຕຣປີຢູກເລີ່ມທີ ໨໔ ພຣະສຸດຕັນຕົມປີຢູກ ເລີ່ມທີ ໧່າ

ຂຸທທກນິກາຍ ດຣມບາທ

ຕ. ຈິຕຕາວຮົດ ມມວດວ່າດ້ວຍກາຣຝຶກຈິຕ

ລ/. ເຮືອງພຣະປຸຕີຄັຕຕົມສະເກະ [໤່າ] (ນິຫານດຣມບາທ)

ກຸລບຸຕຣ່າວກຮຸງສາວັດຖືຜູ້ໜຶ່ງ ພົງດຣມກາໃນສຳນັກຂອງພຣະພຸທອເຈົ້າ ເກີດ
ຄວາມເລື່ອມໄສ ດວຍເຊີວິຕໃນພຣະສານາ ໄດ້ບຣພ່າອຸປ່ມບາທແລ້ວ ໄດ້ຊ່ວ່າ ພຣະຕິສະ-
ເກະ ຕ່ອນາຫານເກີດເປັນໂຮມນີ້ຕຸ່ມຜຸດຂຶ້ນທ່ວ່າງກາຍ ຕຸ່ມເຫຼັ້ນໄຟຂຶ້ນເຮືອຍໆ ຈນແຕກນີ້
ນໍາເລືອດແລະຫນອງໄຫລອອກມາ ຈນທ່ານໄດ້ຊ່ວ່າພຣະປຸຕີຄັຕຕົມສະເກະ (ພຣະຕິສະເກະ
ຜູ້ມີກາຍເນຳ) ຜ້ານຸ່ງແລະຜ້າທໍມເປື້ອນດ້ວຍຫນອງແລະເລືອດ ພວກກົກໜຸໄມ່ສາມາຮຄຈະດູແລ
ທ່ານໄດ້ຈຶ່ງທອດທີ່ທ່ານໄວ້ອ່າຍ່າງນັ້ນ ພຣະພຸທອເຈົ້າທຽບວ່າພຣະເຄຣະຄູກທອດທີ່ໄມ່ມີ
ຄຸນດູແລ ຈຶ່ງເສັ່ນຈົກອາກຈາກພຣະຄັນຮຸກງົງ ເສັ່ນຈົກສູງໂຮງໄຟ ຖຽນນໍາຮ້ອນເອງ ແລ້ວເສັ່ນຈ

สวัตมันต์พิเศษบางบท

ไปจับปลายเตียงที่ติสสภิกษุนอนอยู่ เหล่าภิกษุทราบข่าวจึงเข้าไปช่วยยกเตียงนำไปสู่โรงไฟ

พระพุทธเจ้าทรงตรัสให้นำร่างมา แล้วนำผ้าห่มซักด้วยน้ำร้อน แล้วเอาน้ำอุ่นเช็ดตัวพระเคราะ จากนั้นนำผ้านุ่งและผ้าห่มไปปัชก จนผ้านุ่งและผ้าห่มแห้งดีแล้ว จึงให้พระเคราะนุ่งและห่มผ้านั้นใหม่ พระติสสເຄຣະได้อ่าน้ำชาระร่างกายแล้วรู้สึกปลอดโปร่งดีแล้ว พระพุทธเจ้าจึงทรงตรัสคถาณว่า “ภิกษุ กายของເຮອນนີ້ มີວິລູງມາລັບປະກາດແລ້ວ ຫາລຸປາຮະມີໄດ້ ຈັກນອນບນແພ່ນດິນ ແກ້ມືອນທ່ອນໄໝ”.

(๑๔. บทพิจารณาสังขาร)

บทนี้ไม่ต้องพนมมือ ให้พิจารณาคำแปลไปพร้อมกัน

(ทุกเวลาทำวัตรเช้าและเวลาเข้านอน)

สัพเพ สังหารา อะนิจา,

สังหาร គື່ອර່າງກາຍຈິຕໃຈ, ແລຽປຣຣມ ນາມຮຣມ ທັ້ງໝາດທັ້ງສິ້ນ,
ມັນໄມ່ເຖິ່ງ ; ເກີດຂຶ້ນແລ້ວດັບໄປ ມີແລ້ວຫາຍໄປ.

สัพเพ สังหารา ทุกขา,

ສັງຫຼາຍດີ່ອ່າງກາຍຈິຕໃຈ, ແລຽປຣຣມ ນາມຮຣມ ທັ້ງໝາດທັ້ງສິ້ນ,
ມັນເປັນທຸກໜ້າທຸກຍາກ ; ເພຣະເກີດຂຶ້ນແລ້ວ, ແກ່ ເຈັບ ຕາຍໄປ.

สัพเพ ອົມມາ ອະນັດຕາ^๑,

ສິ່ງທັ້ງໝາຍທັ້ງປົງ, ທັ້ງທີ່ເປັນສັງຫຼາຍ ແລ້ວມີໃຫ້ສັງຫຼາຍ ທັ້ງໝາດທັ້ງສິ້ນ,
ໄມ້ໃຫ້ຕົວໄມ້ໃຫ້ຕົນ ; ໄມ່ຄວາມຄືວ່າເຮົາ ວ່າຂອງເຮົາ ວ່າຕົວວ່າຕົນຂອງເຮົາ.

^๑ บทพิจารณาสังหารนี้เป็นของเก่า แต่ได้แก้ไขคำแปลของบทที่ว่า สัพเพ ອົມມາ ອະນັດຕາ ປື້ນຍັງຜິດພາດອ່າງໂດຍທີ່ແປດໍາວ່າ ອົມມາ ເກົ່າກັບ ສັງຫຼາຍ, ຜົງພິດທັກຮຣມແລ້ວເປັນໄປໄມ້ໄດ້, ຈຶ່ງໄດ້ແກ້ໄຂເລື່ອໃໝ່ ຕາມທີ່ປາກູອຍ້ອັນນັ້ນ. – ພຸທອກສັງຫຼາຍ

อะอุ้ง ชีวิต,

ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน ;

อุ้ง มะระณัง,

ความตายเป็นของยั่งยืน ;

อะวัสสัง มะยา มะริตพพัง,

อันเรاجะพึงตายเป็นแท้ ;

มะระณะปะริ โยสา拿ง เม ชีวิต,

ชีวิตของเรา มีความตาย เป็นที่สุดรอบ ;

ชีวิต เม อะนิยะตัง,

ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง ;

มะระณัง เม นิยะตัง.

ความตายของเรา เป็นของเที่ยง.

อะตะ,

ควรที่จะสังเวช ;

อะยัง กากโย,

ร่างกายนี้ ;

อะจิรัง,

มิได้ตั้งอยู่นาน ;

อะเปตะวิญญาโน,

ครั้นปราศจากวิญญาณ ;

อุทโท,

อันเข้าทึ่งเสียแล้ว ;

ສວດມນດີພິເສຍບາງບາທ

ອະອີເສສສະຕິ,

ຈັກນອນທັບ ;

ປະສົງວົງ,

ໜຶ່ງແຜ່ນດິນ ;

ກະລິງຄະຮັງ ອົວະ,

ປະດູຈັດັງວ່າທ່ອນໄມ້ແລະທ່ອນຟືນ ;

ນິຮັຕຄັງ.

ຫາປະໂຍໝນນີ້ໄດ້.

.....

ກາມຝນວກ

(ກຣວດນໍາຕອນເຊົ້າ)

(๑. ສັພພປັຕຕິທານຄາຄາ)

ພຣະຣາຊ尼ພນອ້ຂອງຈີຣຢານກົກຂູ (ພຣະທາສມເດືອນເຈົ້າຍູ້ຫ້າ ຮັ້ງກາລທີ ۴) ສມັຍທີ່ທຽບພනວະ
ເຂົາພາະກາຫາບາລີ່ຈາກສວດມນຕໍ່ຈົບບໍລວງ

[(ນໍາ) ທັນທະ ມະຍັງ ສັພພປັຕຕິທານຄາຄາໂຍ ກະໜາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ງ ເຮົ້າທັ້ງໝາຍ ຈົດຄາຄາວ່າດ້ວຍກາໄທ້ສ່ວນບຸບຸແກ່ສຣຣພສັວນເຄີດ.

ປຸ່ມູຄູ້ສສີທານີ ກະຕັສສະ ຍານັ້ມູຄູ້ນີ ກະຕານີ ເມ,
ເຕັສົງຈະ ກາຄືໂນ ໂໂທນຸ ສັຕານັນຕາປປະມາຜະກາ,
ສັວ້ທັ້ງໝາຍ ໄນມີທີ່ສຸດ ໄນມີປະມາຜັນ, ຈົນມີສ່ວນແໜ່ງບຸບຸທີ່ຂັພເຈົ້າໄດ້ທຳ
ໃນບັດນີ້, ແລະແໜ່ງບຸບຸອື່ນທີ່ໄດ້ທຳໄວ້ກ່ອນແລ້ວ ;
ເຢ ປີຢາ ອຸ່ນະວັນຕາ ຈະ ມັຍໜັງ ມາຕາປິຕາທະໂຍ,
ທິກູຈາ ເມ ຈາປໍຢະທິກູຈາ ວາ ອັນຍູເລູ ມັ້ນມັດຕະເວຣິໂນ,
គື້ຈະເປັນສັວນເຫຼົາໄດ້, ຂຶ້ງເປັນທີ່ຮັກໄຄ່ແລະມີບຸບຸຄຸນ ເຫັນມາຮາບິດາ
ຂອງຂັພເຈົ້າເປັນຕັນ ກີດ ; ທີ່ຂັພເຈົ້າເຫັນແລ້ວ ພຣີໂມໄດ້ເຫັນ ກີດ ; ສັວນ
ເຫຼົາອື່ນທີ່ເປັນກລາງ ພຣີເປັນຄູ່ເວຣກັນ ກີດ ;
ສັຕາ ຕິກູຈັນຕີ ໂກຄົມົງ ເຕ ກຸມມາ ຈະຕຸໂຍນິກາ,
ປັ້ງເຈກະຈະຕຸໂວກຮາ ສັງສະຮັນຕາ ກະວາກະເວ,
ສັວ້ທັ້ງໝາຍ ຕັ້ງອູ້ໃນໂລກ ; ອູ້ໃນກົມື້ທັ້ງສາມ[໌] ; ອູ້ໃນກຳນິດທັ້ງສື່[໌] ;
ມີຂັນອົ່ກ້າຂັນອົ່ ມີຂັນອົ່ຂັນອົ່ເດີຍວາ ມີຂັນອົ່ສື່ຂັນອົ່[໌] ;
ກຳລັງທ່ອງເຖິງວ່ອງໃນກົມື້ອົບກົມື້ໄຫຼູ່ ກີດ ;

ภาคผนวก

ญาติ เย ปัตติทานมเม อะนุโมทันตุ เต สะยัง,

เย จิมัง นัปปะชานนติ เทวา เตสัง นิเวทะยุง,

สัตว์เหล่าได รู้ส่วนบุญที่ข้าพเจ้าແ愧ให้แล้ว, สัตว์เหล่านี้

จะอนุโมทนาเองເຄີດ ; ส่วนสัตว์เหล่าได ยังไม่รู้ส่วนบุญนີ້,

ขอเทว達ทั้งหลาย จงบอกสัตว์เหล่านี้ ให้รู้ ;

มะยา ทินนานะ ปุญญาň อะนุโมทะนะเหตุนา,

สັພເພ ສັຕຕາ ສະຫາ ໂໂນຕຸ ອະເວຣາ ສຸຂະໜົວໂນ,

ເຂມປປະທຸງຈະ ປັບໂປນຕຸ ເຕສາສາ ສີ່ລະຕົກ ສຸກາ.

ເພຣະເຫດຖືທີ່ໄດ້ອຸນຸໂມທනາສ່ວນບຸນຍູທີ່ຂ້າພເຈົ້າແຜ່ໃຫ້ແລ້ວ ;

ສັຕວັກທີ່ທຳຫຼາຍທີ່ປວງ, ຈົນເປັນຜູ້ໄມ່ມີເວຣ ອູ່ເປັນສຸຂທຸກເມື່ອ ;

ຈົນຶງບຫອນເກຍມ ກລ່ວກືອປະນິພພານ ; ຄວາມປරາຄາທີ່ດິຈາມ

ຂອງສັຕວັກທີ່ ຈົນສໍາເຮົາເຄີດ.

.....

(ໜ. ປັບປຸງສົນສົ່ງປະມາດາ)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ๔) สมัยที่ทรงพระราชนิพนธ์ของวชิรญาณภิกขุ (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช) รัชกาลที่ ๙

[(捺) หันทะ มะยัง ปึกะนະ จະปະนະ คາຕາໂຍ ກະມາມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังหลง จงสวัสดิภาพว่าด้วยการตั้งความประณานาถเดิม.

ยันทานิ เม กะตัง ปุญญัง	เตนาเนนุทธิเสนะ จะ,
ขิปปัง สจฉิกะเรยยาหัง	ธัมเม โลกุตตะเร นะวะ,
บุญได้ที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, เพราะบุญนั้น และการอุทิศแผ่ส่วนบุญนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งโลกุตตรธรรมเก้า ^๙ ในทันที;	
สะเจ ดาวะ อະภัพโพหัง	สังสาร ปะนะ สังสรัง,
ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้อภิพอยู่ ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏฐุสงสาร ;	
นิยะโต โพธิสตต์โตตะ	สมพุทธเนนะ วิยากะโต,
นาภูจาระสะปี อากัพพะ-	ฐานานิ ป่าปุณยยะหัง,
ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนโพธิสตว์ผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์เต่อพระพุทธ- เจ้าแล้ว ; ไม่ถึงฐานะแห่งความอภิพ ๑๔ อายุ่ง ^{๑๔} ;	
ปัญจะเวนานิ วัชเชยยัง	ระเมยยัง ลีลารักขะเน,
ปัญจะกาเม อະลัคโคงหัง	วัชเชยยัง กามะปังกะโต,
ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า ^{๑๕} ; พึงยินดีในการรักษาศีล ;	
ไม่เกะเกียร์วในการคุณทั้งห้า ^{๑๖} ; พึงเว้นจากเปือกตามกล่าวดีอีก ;	

ภาคผนวก

ทุทธิภูมิยา นะ ยุชเชยยัง สังยุชเชยยัง สุทิภูมิยา,
 ปาเป มิตเต นะ เสเวยยัง เสเวยยัง ปัณฑิต สะทາ,
 ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิภูมิชั่ว ; พึงประกอบด้วยทิภูมิที่ดีงาม ;
 ไม่พึงคบมิตรชั่ว ; พึงคบแต่บันฑิตทุกเมื่อ ;

สัทราสะติหรือตับป่า- ตาปักขันติคุณากะโร,
 อัปปะลัยโห วา สัตตุหิ เหยยยัง อะมันทะมุย়়়হ়োগো,
 ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ, คือ ศรัทธา สติ หริ โอตตัปปะ^๑
 ความเพียร และขันติ ; พึงเป็นผู้ที่ศัต্রุครอบงำไม่ได้ ;
 ไม่เป็นคนเขลา คนหลงมาย ;

สัพพายาปายุปายสุ เหลโก รัมมตตะโกรโวโท,
 เกุยเย เวตต์วะลัชชัง เม ญาณัง อะເໝວະ ມາລູໂຕ,
 ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้คลาดในอุบาย แห่งความเสื่อมและความเจริญ ;
 เป็นผู้เลี้ยบเหลมในอรรถและธรรม ; ขอให้ญาณของข้าพเจ้าเป็นไปไม่
 ข้องขัดในธรรมที่ควรรู้, ดุจลมพัดไปในอากาศ อะນັ້ນ ;

ยา กaji กุสะลา มໍຍາສາ สุເຂນະ ສີຈະມະຕັງ สะທາ,
 ເອວັງ ວຸຕາ ອຸດາ ສັພເພ ໂທນຕຸ ມໍຍ້ໜ້ງ ກະເວ ກະເວ,
 ความปรารถนาได ๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล ; ขอให้สำเร็จโดยจ่ายทุกเมื่อ ;
 คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้, จนมีแก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ภพ ;

ยะทา อุปปະชະຕิ ໂໂກ ສັມພູໂໂ ໂມກະເທສະໂກ,
 ຕະทา ມຸຕໂຕ ກຸກົມເມທີ ລັກໂກໂສ ກະເວຍຍະຫັງ,
 เมื่อใด, ພຣະສັມພູໂຣເຈົ້າຜູ້ແສດງธรรมเครื่องพັນຖຸກ໌ ເກີດຂຶ້ນແລ້ວໃນໂລກ ;
 เมื่อนັ້ນ, ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากการมรณอันชั่วชาทั้งหลาย เป็นผู้ได้โอกาส
 แห่งการบรรลุธรรม ;

มนุสสัตตัญจะ ลิงคัญจะ ปัพพัชชัญจุปัสมปะทัง,
 ละภิต্তว่า เปสโล สีลี ราเรยยัง สัตฤสานะนัง,
 ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมุขย์ ; ได้เพศบริสุทธิ์ ; ได้บรรพชา
 อุปสมบทแล้ว ; เป็นคนรักศีล ; มีศีล ; ทรงไว้ชั่งพระศาสนากองพระ^๑
 ศาสนา ;

สุขาปะภูปะโถ ขิปปา- กิญโญ สัจฉิก gereยะหัง,
 อะระหัตตปะลัง อัคคัง วิชาทาทิคุณะลังกะตัง,
 ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติโดยสะดวก, ตรัสรู้ได้พลัน ; กระทำให้แจ้งชึ่ง
 อรหัตผลอันเลิศ, อันประดับด้วยธรรม มีวิชา เป็นต้น.

ยะทิ นุปปชชติ พุทโธ กัมมัง ประปรุรัญจะ เม,
 เอวัง สันเต ละเกายยาหัง ปัจเจกกะโพธิมุตตะมัน ติ.
 ถ้าหากพระพุทธเจ้าไม่บังเกิดขึ้น, แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้าเต็มเปี่ยมแล้ว ;
 เมื่อเป็นเช่นนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณเป็นเครื่องรู้เฉพาะตนอัน
 สูงสุดเทอญ.

.....

ภาคผนวก

(กรวดน้ำต่อนเย็น)

อุทิสสนาธิภูมานคณา

บทที่ ๑, ๒, ๔ เป็นคำกรุดน้ำของก่าวมีในท้ายหนังสือสอดมนต์ทั่วไป เฉพาะบทที่ ๓ มีที่มาจากการ พุทธาปทาน

(๓. อุทิสสนาธิภูมานคณา)

[นำ] หันทะ มะยัง อุทิสสนาธิภูมานคณาโย ภะណามะ เส.]

ขอเชิญ เรายังหลาย จงสวดคณาฯ ด้วยการอุทิศและอธิษฐานเดิม.

บทที่ ๑

อミニนา ปุณณะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ อุทิศให้
อุปชณาญา คุณตตະรา	อุปชณาຍ ผู้เลิศคุณ
อาจะริยปะการา จะ	แลอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน
มาตา ปิตา จะ ญาตະกา	ทั้งพ่อแม่ และป่วงญาติ
สุริโย จันทิมา ราชা	สูรย์จันทร์ และราชা
คุณะวันตา นะราปี จะ	ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ
พร์หมะมารา จะ อินทา จะ	พรหมมาร และอินทรราช
โลภะปala จะ เทเวตາ	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ	ยมราช มนุษย์มิตร
มัชมัตตา เวริกาปี จะ	ผู้เป็นกลาง ผู้จัดองผลัญ
สัฟเพ สัตตา สุขี โนนตุ	ขอให้ เป็นสุขศานติ
	ทุกท้วหน้า อ่าย่าทุกข์ท้น

ปุญญา尼 ประภานิ เม

สุข จะ ติวอัง เทนตุ

ขีปัง ปาเปะ โรมะตัง

บุญของ ที่ข้าทำ

จงช่วยอ นายศุภผล

ให้สุข สามอย่างลั่น

ให้ลุถึง นิพพานพลัน^๙

^๙ ถ้าจะว่าเพียงเท่านี้ ไม่ว่าต่อไปอีก ให้เปลี่ยน “นิพพานพลัน” เป็น “นิพพานเทอญ”.

บทที่ ๒

เย เกจิ ชุทธากา ปานา

มะหันตาปี มะยา อะตา

เย จาเนเก ปะมาเทนະ

กายะวาจามะเนเหວะ

ปุญญัง เม อันูโนทันตุ

คัณ์หันตุ ผะละมุตตะมัง

เวรา โน เจ ปะมุญจันตุ

สัพพะໂທสัง ຂะมันตุ เม

สัตว์เล็ก ทั้งหลายได

ทั้งสัตว์ใหญ่ เราทำหัน

มิใช่น้อย เพราะผลอพลัน

ทางกายา วาจาริต

จงอนุโน ธนากรุศล

ถือเอาผล อันอุกฤษ្ស

ถ้ามีเร จงเปลื้องปลิด

อดโทษข้า ออย่าผูกไว^๒

^๒ ถ้าจะหยุดว่าเพียงเท่านี้ ให้เปลี่ยน “อย่าผูกไว” เป็น “ทั้งหน้าเทอญ”.

ภาคผนวก

บทที่ ๓

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๙ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๒๔ ขุททกนิกาย

อปทาน [ปฐมภาค]

เอกสารปagan ๑.พุทธธรรม

๑. พุทธอปทาน ข้อ ๔๙ – ๕๒

บุพประวัติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ยังกิญจิ กุสะลัง ก้มมัง

กุศลกรรม อย่างไดหนึ่ง

กตตพพัง กิริยัง มะมะ

เป็นกิจชึง ควรฝึกไฟ

กายนะ วากามະนะสา

ด้วยกาย วากาใจ

ติทะเส สุคตัง กะตัง

เราทำแล้ว เพื่อไปสวรรค์

เย สัตตา สัญญโน อตติ

สัตว์ได มีสัญญา

เย จะ สัตตา อะสัญญโน

หรือหาไม เป็นอสัญญะ

กะตัง ปุณณะผลัง มัยหัง

ผลบุญ ข้าทำนั้น

สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต

ทุกๆ สัตว์ จงมีส่วน

เย ตัง กะตัง สุวิทตัง

สัตว์ไดรู้ ก็เป็นอัน

ทินนัง ปุณณะผลัง มะยา

ว่าข้าให้ แล้วตามควร

เย จะ ตตตะ นะ ชานนติ

สัตว์ได มีรู้ถ้วน

เทว คันต์วา นิเวทะยุ

ขอเทพเจ้า จงเล่าขาน

สัพเพ โลกัมพิ เย สัตตา

ปวงสัตว์ ในโลกีย์

ชีวันตាឤาระเหตุกา

มีชีวิต ด้วยอาหาร

มะนุณญัง โภชันนัง สัพเพ

จงได โภชน์สำราญ

ละกันตุ มะมะ เจตະสา

ตามเจตนา ข้าอาณัติ^๓

^๓ ถ้าจะหยุดว่าเพียงเท่านี้ให้เปลี่ยน “ข้าอาณัติ” เป็น “ของข้าเทอยู่”

บทที่ ๔

ອົມືນາ ປຸ່ມູມູະກົມເມນະ
ອົມືນາ ອຸທິເສນະ ຈະ
ຂີປປາຫັ້ງ ສຸລະເກ ເຈວະ
ຕັ້ນໜຸ່ມຫຼາການະເຂດທະນັກ
ເຢ ສັນຕາເນ ຫິນາ ອົມມາ
ຍາວະ ນິພພານະໂຕ ມະມັງ
ນັ້ນສັນຕຸ ສັ້ພພະທາ ເຍວະ
ຢັດຄະ ທ້າໂຕ ກະເວ ກະເວ
ອຸ່ນຸຈິຕຕັ້ງ ສະຕິປົ້ມູມາ
ສັລເລໂໂຂ ວິຣີມັ້ນຫິນາ
ມາຮາ ລະກັນຕຸ ໂນກາສັງ
ກາຕຸມູຈະ ວິຣີເຢສຸ ເມ
ພຸທອາທິປະວະໂຮ ນາໂໂລ
ອົ້ມໂມ ນາໂໂລ ວະຽວຕະໂມ
ນາໂໂລ ປັຈເຈກະພຸທໂຣ ຈະ
ສັງໂມ ນາໂໂລຕະໂຣ ມະມັງ

ດ້ວຍບຸ່ນູ້ ທີ່ເຮົາໃຫ້
ແລອຸທິສ ໄທ້ປັງສັດວິ
ເຮັດລັນໄດ້ ຜຶ່ງການຕັດ
ຕັວຕົນຫາ ອຸປາຫານ
ສິ່ງໜ້າ ໃນດົງໃຈ
ກວ່າເຮົາຈະ ຄິ່ງນິພພານ
ມາລາຍລື້ນ ຈາກສັນດານ
ທຸກໆ ກພ ທີ່ເຮົາເກີດ
ມີຈິຕຕຽງ ແລະສົດ
ທັງປົ້ມູມາ ອັນປະເລີງ
ພ້ອມທັງ ຄວາມເພີຍເລີສ
ເປັນເຄື່ອງໜຸດ ກີເລສໜາຍ
ໂຄກສ ອ່າຍົ່ມມື
ແກ່ໜຸ່ມ່ມາຮ ລື້ນທັງໝາຍ
ເປັນຊ່ອງ ປະຖຸຫຼວຍ
ທຳລາຍລ້າງ ຄວາມເພີຍຈົມ
ພະພຸທອຜູ້ ບວນາດ
ພະອຮຽມທີ່ ພື້ນອຸດນ
ພະປັງຈີເຈ ກະພຸທອສມ-
ກບພະສົງໝ ທີ່ພື້ນພຍອງ

ភាគធម្មរក

ពេន្ទិតមានុភាពនេះ មានវិកាសង លក់ភាព មា ទបសបូណ្យុណុភាពនេះ មានវិកាសង លក់ភាព មា	ដោយខ្លួន ឯករាជ្យ ខែមុំមារ ឲ្យចាប់ផ្តើម ដោយទេបុណ្យ ព័ត៌មិនប៉ុង ឲ្យចាប់ផ្តើម (ពេន្ទិត)។
--	--

.....

(៤. គំសាខការអ៊ីអរមនីជប)

បញ្ជីថ្លែងកំសាខការអ៊ីអរមនីជប
(អ៊ីអរមនីជប និងអ៊ីអរមនីជប និងអ៊ីអរមនីជប
ឲ្យបានពីរ ឬបានពីរ ឬបានពីរ)

សាតុ ពុទវត្សិតិ,	សាតុ ! ការពារត្រស្សីតិវិងខែមុំមារ។
សាតុ ឯមមេសុឯមមេតា,	សាតុ ! ការពេន្ទិតមានុភាពនេះ។
សាតុ សំអ៊សសុប្រិប័តិ,	សាតុ ! ការពេន្ទិតមានុភាពនេះ។
ឧខុ ពុទវិ,	ពុទវិ ជាក្រុងក្រាហិរញ្ញវត្ថុ។
ឧខុ ឯមិ,	ឯមិ ជាក្រុងក្រាហិរញ្ញវត្ថុ។
ឧខុ សំអុ,	សំអុ ជាក្រុងក្រាហិរញ្ញវត្ថុ។
ឧខុ ឯមិ គឺជាក្រុងក្រាហិរញ្ញវត្ថុ។	
ឧខុ សំអុ គឺជាក្រុងក្រាហិរញ្ញវត្ថុ។	

อุปะสะกัตตัง (หญิงว่า : อุปะสิกตตัง) เทเสสิ� ภิกขุสังฆัสสะ สัมมุชา.

ข้าพเจ้าขอแสดงตน, ว่าเป็นอุบາสก (หญิงว่า : อุบাসิก), ในที่จำเพาะหน้าพระ
ภิกษุสงฆ์.

ເອຕັງ ເມ ສະຮະณັງ ແນ້ງ, ເອຕັງ ສະຮະຜະມຸຕະມັງ.

พระรัตนตรัยนີ້, เป็นที่พึงของข้าพเจ้าอันเกشم ; พระรัตนตรัยนີ້, เป็นที่
พึงอันสูงสุด.

ເອຕັງ ສະຮະຜະມາຄົມມະ, ສັພພະຖຸກາ ປະມຸຈະເຍ.

ເພຣະອາຄີ່ຍພຣະຮັດນຽມນີ້ ເປັນທີ່ພື້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າພື້ນພັນຈາກຖຸກຂໍທັງປວງ.
ຍະຄາພະລັງ ຈະເຮຍາໜ້າ ສັນມາສັນພຸຖະສາສະໜັງ.

ຂ້າພະເຈົ້າຈັກປະປຸຕີ, ທີ່ພຣະອຣມຄຳລັ້ງສອນ, ຂອງພຣະລັ້ມມາສັນພຸຖອເຈົ້າ,
ໂດຍສມຄວຣແກ່ກຳລັງ.

ທຸກຂະນິສສະຮະຜັນສເວະ ກາຄີອັສສັງ (หญิงว่า : ກາຄີນິສສັງ) ອະນາຄະເຕ.
ຂອຂ້າພະເຈົ້າພື້ນມີສ່ວນແໜ່ງພຣະນິພພານ, ອັນເປັນທີ່ຍົກຕານອອກຈາກຖຸກຂໍ ;
ໃນອນາຄຕກາລ, ເບື້ອງຫຼາໂນັ້ນ ເຫດຜູ.

ອີຕີປີ ໂສ ກະຄະວາ ອະຮະໜ້າ ສັນມາສັນພຸຖໂຣ,

ວິຊາຈະຮະຜະສັນປັນໂນ ສຸຄະໂຕ ໂລກະວິຫຼຸ,

ອະນຸຕະໂຣ ປຸ່ຣີສະທັມມະສາຮະຄີ,

ສັຕຄາ ເຫວະມະນຸສສານັງ ພຸຖໂຣ ກະຄະວາ-ຕີ.

ສົ່ວາກຂາໂຕ ກະຄະວະຕາ ອັ້ມໂມ,

ສັນທິງຈິໂກ ອະກາລິໂກ ເອຫີປ໌ສສີໂກ,

ກາຄົນວກ

ໂອປະນະຍີໂກ ປັຈັດຕັ້ງ ເວທິຕັພໂພ ວິລູງລູ່ທີ-ຕີ.

ສຸປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂໂຕ ສາວະກະສັ່ນໂມ,

ອຸ້ຫຼຸປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂໂຕ ສາວະກະສັ່ນໂມ,

ໝາຍະປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂໂຕ ສາວະກະສັ່ນໂມ,

ສາມືຈິປະກິບັນໂນ ກະຄະວະໂໂຕ ສາວະກະສັ່ນໂມ,

ຍະທິທັງ ຈັດຕາຣີ ປຸ່ຮັສຢຸຄານີ ອັກສະຈະ ປຸ່ຮັສປຸ່ຄະລາ,

ເອສະ ກະຄະວະໂໂຕ ສາວະກະສັ່ນໂມ,

ອາຫຸເນຍໂຍ ປາຫຸເນຍໂຍ ທັກຂີເນຍໂຍ ອັນູຈະລີກຮະໜີໂຍ,

ອະນຸຕະວັງ ປຸ່ລູງລູ້ກໍເຂັດຕັ້ງ ໂລກສສາ-ຕີ.

(ຈບແລ້ວ ຄອຍພັງພຣະ ຍະຄາ ສັພີ, ຈບແລ້ວ ກຣວດນ້າ)

.....

อริยมรรคมีองค์เปด

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๒

ที่มนิการย มหารรค

๙. มหาสถิตปัฏฐานสูตร

ว่าด้วยการเจริญสติปัฏฐานสูตรให้ญี่

ธัมมานุปัสสนา สังฆบรรพ มัคคลสัจจนิทเทส ข้อ ๔๐๒

ที่มาแห่งมหาสถิตปัฏฐานสูตร เล่ากันว่า ชาวแคว้นกุรุ (หนึ่งในมหาชนบท ๑๖ แคว้นสมัยพุทธกาล อยู่แถบลุ่มแม่น้ำยมุนาตอนบน เมืองหลวงชื่อว่า อินทปัตต์ สันนิษฐานว่าตั้งอยู่บริเวณกรุงเดลีปัจจุบัน) ไม่ว่าเป็นกิกขุ กิกขุณี และอุบาสก อุบาลิกา มีร่างกายและจิตใจสมบูรณ์อยู่เป็นนิจ เนื่องจากแคว้นกุรุมีสภาพอากาศและ สภาพแวดล้อมดีด้วยสภาพปัจจัย คืออุดมเป็นที่สบายน เพาะปลูกน้ำที่สูตรนี้ดีที่สุด จึงสามารถรับเทคโนโลยีนี้ได้

พระฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อทรงเห็นความเป็นผู้สามารถรับเทคโนโลยีนี้ จึงทรงตรัสรสมหาสถิตปัฏฐานสูตรที่มีอรรถอันลึกซึ้งนี้แก่ชาวกุรุเหล่านั้น ขณะที่ทรงประทับในนิคมของชาวกุรุซึ่ว่าก้มมาสัมมาร์ตติ

อนึ่ง บริษัท ๔ ในแคว้นกุรุนั้น ต่างเจริญสติปัฏฐานอยู่โดยปกติ ถึงแม้คนรับใช้และคนงานหั้งหาย ก็พูดกันแต่เรื่องที่เกี่ยวด้วยสติปัฏฐานกันทั้งนั้น แม้แต่ในที่ท่าน้ำ ที่กรอด้วย เป็นต้น ก็ไม่มีการพูดกันถึงเรื่องที่ไร้ประโยชน์เลย ถ้าสตรีบางท่าน ถูกถามว่า เธอใส่ใจสติปัฏฐานข้อไหน หากนางไม่ตอบว่าอะไร ชาวกุรุจะติเตียนเขาว่า น่าทำหนนิชีวิตของเจ้าจริงๆ เจ้าถึงเป็นอยู่ ก็เหมือนตายแล้ว ต่อนั้นก็จะสอนเขาว่า อย่าทำอย่างนี้อีกต่อไป และให้เขารีบสติปัฏฐานข้อใดข้อหนึ่ง แต่สตรีผู้ใดพูดว่า ดิฉัน

ภาคผนวก

ใส่ใจสติปัฏฐานข้อโน้นเจ้าค่า ชาวกรุก็จะกล่าวรับรองว่า สาธุ สาธุ แก่นาง สรรเสริญ ด้วยถ้อยคำต่างๆ เป็นต้นว่า ชีวิตของเจ้าเป็นชีวิตดีสมกับที่เจ้าเกิดมาเป็นมนุษย์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติมาเพื่อประโยชน์แก่เจ้าแท้ๆ

ในข้อนี้ มิใช่ชาวกรุที่เกิดมาเป็นมนุษย์ประกอบด้วยการใส่ใจสติปัฏฐาน แต่พวกเดียวเท่านั้น แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน ที่อาศัยชาวกรุอยู่ก็ใส่ใจ เจริญสติปัฏฐานด้วยเหมือนกัน อริยมรรคมีองค์แปดนี้พระพุทธองค์กล่าวแสดงอยู่ในมหาสติปัฏฐานสูตร พุทธาสภิกุขุดเนพะบทมัคคลสจจนิทเทสนี้อ กมา.

(๕. อริยมรรคมีองค์แปด)

[(นำ) หันทะ มะยัง อรหิยภูจังคิกิกำมัคคป้าจัง ภะณามะ เส.]

ขอเชิญ เราทั้งหลาย จงสวัสดิทางอันประเสริฐซึ่งประกอบด้วยองค์แปดเดิม.

(มรรคมีองค์ ๕) อะยะเมะ อะริโย อภูจังคิกิโก มัคโค.

หนทางนี้แล เป็นหนทางอันประเสริฐ ซึ่งประกอบด้วยองค์แปด.

เสียยะถีทัง. ได้แก่สิ่งเหล่านี้คือ:-

สัมมาทิภูจิ ความเห็นชอบ,

สัมมาสังกัปโป ความสำเร็จชอบ,

สัมมาวavaجا การพูดจาชอบ,

สัมมากัมมันโต การทำการงานชอบ,

สัมมาอาชีโว การเลี้ยงชีวิตชอบ,

สัมมาวายามो ความพากเพียรชอบ,

สัมมาสะติ ความระลึกชอบ,

สัมมาสะมาอิ ความตั้งใจมั่นชอบ.

(ឯកចំណាំទី ១) កម្រតេជាតិ និង ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង,
 ដូកំនុំភិកមុខ្ញៀប់លាយ, គម្រោងទីនៅបាន ត្រូវបានយកឡៅ?
 ឯង ឯុទ្ធសាស្ត្រ ភិកខេវ ទុកដោ ឲ្យាន៉ាង,
 ដូកំនុំភិកមុខ្ញៀប់លាយ, គម្រោងទីនៅបាន ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួន,
 ទុកខេវសមុទ្ធយេ ឲ្យាន៉ាង,
 ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួនឡើងដើម្បី កិច្ចការទុកខ្លួន,
 ទុកខេវនិរោះ ឲ្យាន៉ាង,
 ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួនគឺជាការពិនិត្យ ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួន.
 ឯង ឯុទ្ធសាស្ត្រ ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង.
 ដូកំនុំភិកមុខ្ញៀប់លាយ, ឲ្យាន៉ាង ពីរការលាងវា គម្រោងទីនៅបាន.

(ឯកចំណាំទី ២) កម្រតេជាតិ និង ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង,
 ដូកំនុំភិកមុខ្ញៀប់លាយ, គម្រោងទីនៅបាន ត្រូវបានយកឡៅ?
 ឯង ឯុទ្ធសាស្ត្រ ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង,
 គម្រោងទីនៅបាន ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួន,
 ឯង ឯុទ្ធសាស្ត្រ ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង,
 គម្រោងទីនៅបាន ត្រូវបានឲ្យឱ្យទុកខ្លួន,
 ឯង ឯុទ្ធសាស្ត្រ ភិកខេវ សំមាតិភ្លើង.
 ដូកំនុំភិកមុខ្ញៀប់លាយ, ឲ្យាន៉ាង ពីរការលាងវា គម្រោងទីនៅបាន.

ภาคผนวก

(องค์มรรคที่ ๓) กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาวาจา,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, การพูดจาชอบ เป็นอย่างไรเล่า?
 มุสาวาทा เวระมะณี,
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดไม่จริง,
 ปสุญายะ วาจายะ เวระมะณี,
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดส่อเสียด,
 พระรุสayaะ วาจายะ เวระมะณี,
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดหยาบ,
 สัมผัปปลาปา เวระมะณี.
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ.
 อะยัง วุจฉติ ภิกขะเว สัมมาวาจา.
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อันนี้เรากล่าวว่า การพูดจาชอบ.

(องค์มรรคที่ ๔) กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาก้มมันໂຕ,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, การทำภารงานชอบ เป็นอย่างไรเล่า?
 ปานาติปานา เวระมะณี,
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฟ่า,
 อะทินนาทานา เวระมะณี,
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของ ที่เจ้าของไม่ได้ให้แล้ว,
 กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี.
 เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการประพฤติผิดในการทั้งหลาย.
 อะยัง วุจฉติ ภิกขะเว สัมมาก้มมันໂຕ.
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อันนี้เรากล่าวว่า การทำภารงานชอบ.

(องค์มรรคที่ ๕) กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, การเลี้ยงชีวิตชอบ เป็นอย่างไรเล่า?
 อิธะ ภิกขะเว อะริยะสาวะໂໂກ,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, สาวกของพระอริยเจ้า ในธรรมวินัยนี้,
 มิจลาอาชีวัง ປະຫຍະ,
 ละการเลี้ยงชีวิตที่ผิดเสีย,
 สัมมาอาชีเวนะ ชีวัก ກັບເປີ.
 ย่อมสำเร็จความเป็นอยู่ด้วยการเลี้ยงชีวิตที่ชอบ.
 อะยัง ວຸຈຈະຕີ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว.
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อันนี้เรากล่าวว่า การเลี้ยงชีวิตชอบ.

(องค์มรรคที่ ๖) กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาวายาโม,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ความพากเพียรชอบ เป็นอย่างไรเล่า?
 อิธะ ภิกขะเว ภิกชູ,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ภิกษุในธรรมวินัยนี้,
 อะນຸปັນنانัง ປາປະການัง อะກຸສະລານัง ອົມມານัง อะນຸປປາທຍະ,
 ຈັນທັງ ຂະເນຕີ, ວາຍະມະຕີ, ວິຣິຍັງ ອາຮະກະຕີ, ຈິຕຕັ້ງ ປັກຄົ້ນໜາຕີ ປະທະຫະຕີ ;
 ຍ່ອມทำความพอใจให้เกิดขึ้น, ຍ່ອມพยาຍາມ, ປරກຄວາມເພີຍ, ປະກອງ
 ຕັ້ງຈິຕໄວ້, ເພື່ອຈະຍັງອຸກຸສລອຽມ ອັນເປັນບາປທີ່ຍັງໄມ່ເກີດ ໄນໄໝໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ ;
 ອຸປັນنانัง ປາປະການัง อะກຸສະລານัง ອົມມານัง ປະຫາຍະ,
 ຈັນທັງ ຂະເນຕີ, ວາຍະມະຕີ, ວິຣິຍັງ ອາຮະກະຕີ, ຈິຕຕັ້ງ ປັກຄົ້ນໜາຕີ ປະທະຫະຕີ ;
 ຍ່ອມทำความพอใจให้เกิดขึ้น, ຍ່ອມพยาຍາມ, ປරກຄວາມເພີຍ, ປະກອງ
 ຕັ້ງຈິຕໄວ້, ເພື່ອຈະລະອຸກຸສລອຽມ ອັນເປັນບາປທີ່ເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ;

ภาคผนวก

ອະນຸປັນນານັ້ງ ກຸສະລານັ້ງ ອົມມານັ້ງ ອຸປປາຖາຍະ, ຈັນທັ້ງ ຬະເນຕີ, ວາຍະມະຕີ,
ວິຣີຍັ້ງ ອາຮະກະຕີ, ຈິຕຕັ້ງ ປັບຄັ້ນຫາຕີ ປະທະຫະຕີ ;

ຍ່ອມທຳຄວາມພອໄຈໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ, ຍ່ອມພຍາຍາມ, ປරາກຄວາມເພີຍຮ, ປະໂຄງ
ຕັ້ງຈິຕໄວ້, ເພື່ອຈະຢັກກຸສລຮຽມທີ່ຍັ້ງໄມ່ເກີດ ໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ ;

ອຸປັນນານັ້ງ ກຸສະລານັ້ງ ອົມມານັ້ງ ລົດິຍາ, ອະສົມໂມສາຍະ, ອີຍໂຍກວາຍະ,
ເວປຸລາຍະ, ກວະນາຍະ, ປາຣີປູຮີຍາ, ຈັນທັ້ງ ຬະເນຕີ, ວາຍະມະຕີ, ວິຣີຍັ້ງ ອາຮະກະຕີ,
ຈິຕຕັ້ງ ປັບຄັ້ນຫາຕີ ປະທະຫະຕີ.

ຍ່ອມທຳຄວາມພອໄຈໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ, ຍ່ອມພຍາຍາມ, ປරາກຄວາມເພີຍຮ, ປະໂຄງ
ຕັ້ງຈິຕໄວ້, ເພື່ອຄວາມຕັ້ງອູ່, ຄວາມໄມ່ເລອະເລືອນ, ຄວາມອກຈານຍິ່ງຂຶ້ນ, ຄວາມ
ໄພບູລູຍ໌, ຄວາມເຈົ້າຍູ້, ຄວາມເຕີມຮອບ, ແຫ່ງກຸສລຮຽມທີ່ເກີດຂຶ້ນແລ້ວ.

ອະຍັ້ງ ວຸຈະຕີ ກີກຂະເວ ສັນມາວາຍາໂມ.

ດູກ່ອນກີກໜຸທັ້ງໝາຍ, ອັນນີ້ເຮັກລ່ວງວ່າ ຄວາມພາກເພີຍຮອບ.

(ອົງຄົມຮັດທີ ๗) ກະຕະມາ ຈະ ກີກຂະເວ ສັນມາສະຕີ,

ດູກ່ອນກີກໜຸທັ້ງໝາຍ, ຄວາມຮະລຶກຮອບ ເປັນຍ່າງໄຮເລ່າ?

ອີຣະ ກີກຂະເວ ກີກໜຸ,

ດູກ່ອນກີກໜຸທັ້ງໝາຍ, ກີກໜຸໃນຮຽມວິນໝີນີ້,

ກາຍ ກາຍານຸປັສສີ ວິທະຮະຕີ,

ຍ່ອມເປັນຜູ້ພິຈາຮາເຫັນກາຍໃນກາຍອູ່ເປັນປະຈຳ,

ອາຕາປີ ສັນປະຈາໂນ ສະຕິມາ, ວິເນຍຍະ ໂລເກ ອະກິຈຄາໂທມະນັສສັງ ;

ມີຄວາມເພີຍຮເຄື່ອງແນກິເລສ, ມີສັນປັບຄຸງມູະ ມີສຕີ,

ດອນຄວາມພອໄຈແລະຄວາມໄມ່ພອໄຈ ໃນໂລກອອກເລີຍໄດ້ ;

ເວທະນາສຸ ເວທະນານຸປໍສົສີ ວິທະຣະຕີ,
 ຍ່ອມເປັນຜູ້ພິຈາລະນາເຫັນເວທນາໃນເວທນາທີ່ໜ້າຍອູ່ເປັນປະຈຳ,
 ອາຕາປີ ສັນປະໄໂນ ສະຕິມາ, ວິເນຍຍະ ໂລເກ ອະກິບືດາໂທມະນັສັງ ;
 ມີຄວາມເພີຍຮເຄື່ອງແກກີເລສ, ມີສັນປັບປຸງ ມີສົດ,
 ດອນຄວາມພອໃຈແລະຄວາມໄໝພອໃຈ ໃນໂລກອອກເລີຍໄດ້ ;
ຈິຕເຕ ຈິຕຕານຸປໍສົສີ ວິທະຣະຕີ,
 ຍ່ອມເປັນຜູ້ພິຈາລະນາເຫັນຈິຕໃນຈິຕອູ່ເປັນປະຈຳ,
 ອາຕາປີ ສັນປະໄໂນ ສະຕິມາ, ວິເນຍຍະ ໂລເກ ອະກິບືດາໂທມະນັສັງ ;
 ມີຄວາມເພີຍຮເຄື່ອງແກກີເລສ, ມີສັນປັບປຸງ ມີສົດ,
 ດອນຄວາມພອໃຈແລະຄວາມໄໝພອໃຈ ໃນໂລກອອກເລີຍໄດ້ ;
ອັມເມສຸ ອັມມານຸປໍສົສີ ວິທະຣະຕີ,
 ຍ່ອມເປັນຜູ້ພິຈາລະນາເຫັນອຽມໃນອຽມທີ່ໜ້າຍອູ່ເປັນປະຈຳ,
 ອາຕາປີ ສັນປະໄໂນ ສະຕິມາ, ວິເນຍຍະ ໂລເກ ອະກິບືດາໂທມະນັສັງ.
 ມີຄວາມເພີຍຮເຄື່ອງແກກີເລສ, ມີສັນປັບປຸງ ມີສົດ,
 ດອນຄວາມພອໃຈແລະຄວາມໄໝພອໃຈ ໃນໂລກອອກເລີຍໄດ້.
ອະຍັງ ວຸຈະຕີ ກິກຂະເວ ສັນມາສະຕີ.
 ດູກ່ອນກິກໜຸທີ່ໜ້າຍ, ອັນນີ້ເຮັກລ່ວງວ່າ ຄວາມຮະລຶກຂອບ.

(ອົງຄໍມຣຄທ' ๔) ກະຕະໂມ ຈະ ກິກຂະເວ ສັນມາສະມາອີ,
 ດູກ່ອນກິກໜຸທີ່ໜ້າຍ, ຄວາມຕັ້ງໃຈມິ່ນໜອບ ເປັນອ່າງໄຮເລ່າ?
ອົຮະ ກິກຂະເວ ກິກໜຸ,
 ດູກ່ອນກິກໜຸທີ່ໜ້າຍ, ກິກໜຸໃນອຽມວິນໜີ້,

วิวิจเจาะ กาเมหิ,

สังดแล้วจากกามทั้งหลาย,

วิวิจจะ อะกุสะเลหิ อัมเมหิ,

สังดแล้วจากธรรมที่เป็นอกุศลทั้งหลาย,

สะวิตักกัง สะวิจารัง, วิเวกะชัง ปิติสุขัง ประจูรัง ภานัง อุปะสัมปัชชะ
วิหาระติ ;

เข้าถึงปฐมภาน, ประกอบด้วยวิตกวิจาร, มีปิติและสุข อันเกิดจากวิเวก
แล้วเลอญี่ ;

วิตักกะวิจารนัง ภูปะละมา,

เพระความที่วิตกวิจารทั้งสองระงับลง,

อัชมัตตัง สัมปะสาทะนัง เจตะໂສ, เอโกทิภาวงศ์, อะวิตักกัง อะวิจารัง,
สะมาธิชัง ปิติสุขัง ทุติยัง ภานัง อุปะสัมปัชชะ วิหาระติ ;

เข้าถึงทุติยภาน, เป็นเครื่องฝ่องใสแห่งใจในกายใน,

ให้smithเป็นธรรมอันเอกสารดุมีขึ้น, ไม่มีวิตก ไม่มีวิจาร,

มีแต่ปิติและสุข อันเกิดจากsmith แล้วเลอญี่ ;

ปิติยา จะ วิราقا,

อนึง เพระความจางคลายไปแห่งปิติ,

อุเปกขะໂໂ ก จะ วิหาระติ, สะໂຕ จะ สัมปะชาโน,

ย่อมเป็นผู้อยู่อุเบกษา, มีสติและสัมปัชัญญะ,

สุขัญจะ กาเยนะ ปะปฏิสังเวเตติ,

และย่อมเสวยความสุขด้วยนามกาย,

ยันตัง อะริยา อาจิกขันติ, อุเปกขะໂໂ ก สะติมา สุขะวิหารี ติ,

ชนิดที่พระอริยเจ้าทั้งหลาย ย่อมกล่าวสรรเสริญผู้นั้นว่า,

“เป็นผู้อยู่อุเบกษา มีสติ อยู่เป็นปกติสุข” ดังนี้,

ตะติยัง ภานัง อุปสมปชชะ วิหาระติ ;
 เข้าถึงตติยภาน แล้วแลอยู่ ;
 สุขสสะ จะ ปะหานา,
 เพราะละสุขเสียได้,
 ทุกขสสะ จะ ปะหานา,
 และเพราะละทุกขเสียได้,
 ปุพเพะ โสมนัสสะโอมนัสstanang อัตถังคามา,
 เพราะความดับไปแห่งโสมนัสและโอมนัสทั้งสอง ในการก่อน,
 อะทุกขะมะสุขัง อุเปกขาสะติปาริสุทธิing,
 จะตุตถัง ภานัง อุปสมปชชะ วิหาระติ.
 เข้าถึงจตุตถภาน, ไม่มีทุกขไม่มีสุข,
 มีแต่ความที่สติเป็นธรรมชาติบริสุทธิ์ เพราะอุเบกขา แล้วแลอยู่.
 อะยัง วุจฉติ กิกขะเว สัมมาสะมาธิ.
 ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย, อันนี้เรากล่าวว่า ความตั้งใจมั่นชอบ.

.....

ปัจจเวกชน์องค์อุปถัศ্মี

(ตั้งแต่ “ຍາວະໜີວັງ ອະຮະໜັນໂຕ ... ອຸປະກຸດໂຄ ກະວິສະຕິ.)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๒

ອັງຄຸຕະຣນິກາຍ ຕິກນິບາຕ

[ໃຊ. ທຸຕິຍັບຜົນຜາສົກ] (๓) ໄຊ.ມະຫວາຮຣຳ

๑๐. ອຸປະສົດສູຕຣ ຂໍ້ອ ໤໧-໤໧/

ວ່າດ້ວຍອຸປະສົດ ๓ ອຍ່າງ

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ปราสาทที่นางวิสาขาสร้างไว้ในบุพพาราม ใกล้นครสาวัตถี นางวิสาขาได้เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับในวันอุปถัດ ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว นั่งในที่สมควร พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตามนางวิสาขาว่า มาจากไหนตั้งแต่วัน นางวิสาขากราบทูลว่าเข้าจำอุปถัດ แล้วพระองค์ได้กล่าวแสดงอุปถัດประเภทต่าง ๆ คือ

๑) ໂຄປາລກອຸປະສົດ - อຸປະສົດที่เข้าจำเหมือนคนเลี้ยงໂຄ ๒) ນິຄັນຮູ້ອຸປະສົດ - อຸປະສົດที่เข้าจำอย่างพากนิครนີ້ ๓) ອຣຍອຸປະສົດ - อຸປະສົດที่เข้าจำເຢີຍອຣຍສາວກ ໃນອຣຍອຸປະສົດຍັງທຽກລ່ວຍຂາຍອອກໄປອືກ ຄື່ອ (๓.๑) ພຣහມອຸປະສົດ ມາຍຄົງ ອຸປະສົດທີ່ຮະລືກຄົງພຣັງຜູ້ປະເລີງ ພຣහມໃນທີ່ມາຍຄົງພຣັງພຸທອເຈົ້າ (๓.๒) ອຣຣມອຸປະສົດ ມາຍຄົງ ອຸປະສົດທີ່ເຂົ້າຈຳໂດຍປຣາກຄົງໂລກຸດຕຣອຣມ ๔ ຄື່ອມຣຳ ៥ ພລ ៥ ນິພພານ ๖ (๓.๓) ສັ້ນອຸປະສົດ ມາຍຄົງ ອຸປະສົດທີ່ເຂົ້າຈຳໂດຍປຣາກຄົງຄຸນຂອງພຣອຣຍບຸຄຄລ ៥ (๓.๔) ຄືລອຸປະສົດ ມາຍຄົງ ອຸປະສົດທີ່ເຂົ້າຈຳດ້ວຍກຣະລືກຄົງຄືລຂອງຕນ (๓.๕) ເທວດາອຸປະສົດ ມາຍຄົງ ອຸປະສົດທີ່ຜູ້ເຂົ້າຈຳຮະລືກຄົງຄຸນຄວາມດີຂອງຕນໂດຍຕັ້ງເທວດາທັງໝາຍໄວ້ໃນຈູນະເປັນປະຈັກໜີພຍານ ແລ້ວຈຶ່ງທຽນແສດງກຣີຈານອົງຄ້ອງອຸປະສົດ

(ตั้งแต่ เอวัง อุปะฏูโถ ... มหาวิปพาโร อิตि.)

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๓ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๕

อังคุตตันิกาย อัญชุกนิบาต [๑. ปฐมปัณฑاسก]

๔. อุปโภสสรรค

๑. สังขิตตุปโภสสรสูตร

ว่าด้วยอุปโภสสมีองค์ ๘ มีผลมากโดยสังเขป

สมัยหนึ่ง ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร อาرامของท่านอนานบินทิกเคราะห์ เขตพระนครสาวัตถี พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า อุปโภสประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ อันบุคคลอยู่รักษาเล้า จะมีผลมาก มีอานิสงส์มาก มีความรุ่งเรืองมาก มีความแพร่หลายมาก และองค์อุปโภสตีล อันบุคคลอยู่รักษาแล้วอย่างไร จึงมีผลมาก มีอานิสงส์มาก มีความรุ่งเรืองมาก มีความแพร่หลายมาก รายละเอียดเหมือนกับอุปโภสสูตร

ปัจจางชนองค์อุปโภสทำนได้นำส่วนท้ายจากสังขิตตุปโภสสรมาสรุปต่อจากอุปโภสสูตร ดังที่ปรากฏนี้.

ภาคผนวก

๖. ปัจจเวกชนองค์อุโบสถศีล

[(นำ) หันทะ มะยัง อุโปสะถวัลจังคะ ปัจจะເວກຂະณະ ປາຈັງ ກະນາມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังคง จงสวดพระบาลว่าด้วยการพิจารณาองค์อุโบสถศีลเดิม.

(องค์อุโบสถที่ ๑)

ข่าวเชิญ อะระหันໂຕ,

จำเดิมແຕ່ຕົ້ນຈຸນຕລອດຊີວິຕ, ພຣະອຣ້ຫັນຕໍ່ທັ້ງໝາຍ,

ປາມາຕີປາຕັ້ງ ປະຫຍະ,

ທ່ານລະກາຮ່າສັກວົ່ວທີ່ມີຊີວິຕແລ້ວ,

ປາມາຕີປາຕາ ປະກົງວິຣະຕາ,

ເວັນຂາດຈາກກາຮ່າສັກວົ່ວມີຊີວິຕແລ້ວ,

ນິທີຕະຫຼັນທາ ນິທີຕະສັດຄາ,

ທຶນເຄື່ອງຖຸບຕີແລ້ວ, ທຶນເຄື່ອງຕັ້ງສັດຮາແລ້ວ,

ລັ້চີ ທະຍາບັນນາ,

ມີຄວາມລະອາຍແກ່ບາປ, ຄື່ງພຣ້ອມແລ້ວດ້ວຍຄວາມຂວາຍພະເກູ່າ,

ສັພພະປານະກູຕະທິຕານຸກົມປິໂນ ວິທະຮັນຕີ,

ເປັນຜູ້ເຂົຍໄມ້ໄດ້ໃນກາເກື້ອກຸລແກ່ສັກວົ່ວມີຊີວິຕທັງປົງ ;

ອະຫັນປັບປະ ອິມັນຈະ ຮັຕຕິງ ອິມັນຈະ ທິວະສັງ,

ແມ່ເຮົາໃນວັນນີ້, ຕລອດດືນໜຶ່ງວັນໜຶ່ງນີ້,

ປາມາຕີປາຕັ້ງ ປະຫຍະ,

ກີ່ລະກາຮ່າສັກວົ່ວມີຊີວິຕແລ້ວ,

ปานาติปานา ปะภูวิระโถ (หมายว่า : ระตา),
 เว้นขาดจากการม่าสัตว์มีชีวิตแล้ว,
 นิพิตะทัณโถ (หมายว่า : ทัณฑ) นิพิตะสัตโถ (หมายว่า : สัตตา),
 ทิ้งเครื่องทุบตีแล้ว, ทิ้งเครื่องศัสตราแล้ว,
 ลัชชี (หมายว่า : ลัชชินี) ทะยาปันโน (หมายว่า : ปันนา),
 มีความละอายแก่ปาป, ถึงพร้อมแล้วด้วยความขวนขวยเพราะกรุณา,
 สัพพะปานะภูตະหิตานุกัมปี (หมายว่า : กัมปีนี) วิหารามิ,
 เป็นผู้เฉยไม่ได้ในการเกื้อภูลแก่สัตว์มีชีวิตทั้งปวง,
 อิมินาปี อังเคนะ อะระหะตัง อันุกะโรมิ,
 เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสตแม่นี้,
 อุปะสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ กะวิสสะติ.
 และอุโบสตจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสตที่ ๒)

ยะวงศีวัง อะระหันโถ,
 จำเติมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,
 อะทินนาทานั้ง ปะหายะ,
 ท่านละการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว,
 อะทินนาทานา ปะภูวิระตา,
 เว้นขาดจากการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว,
 ทินนาทายี ทินนะปะภูกังชี,
 ถือเอาแต่สิ่งของที่เขาให้, มีความมุ่งหวังแต่สิ่งของที่เขาให้,
 อะเตเนนະ สุจิภูเตนະ อัตตะนา วิหารันติ,

ภาคผนวก

มีต้นเป็นคนไม่โอมย, มีต้นเป็นคนสะอาด เป็นอยู่;
 อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติ โอมัญจะ ทิวะสัง,
 แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,
 อะทินนาทานัง ปะหายะ,
 ก็ถือการถือเอาสิ่งของที่เขามาให้แล้ว,
 อะทินนาทานา ปะภูวิระโต (หมายว่า : ระตา),
 เว้นขาดจากการถือเอาสิ่งของที่เขามาให้แล้ว,
 ทินนาทาย (หมายว่า : ทายินี) ทินนะปากິกັງຂີ (หมายว่า : กັງຂິນີ),
 ถือเอาแต่สิ่งของที่เขาให้, มีความมุ่งหวังแต่สิ่งของที่เขาให้,
 อะเกเนนะ สุจູเตนะ อัตตะนา วิหารามิ,
 มีต้นเป็นคนไม่โอมย, มีต้นเป็นคนสะอาด เป็นอยู่,
 อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนຸກະໂຮມิ,
 เรากำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแม่นี้,
 อุโปสะໂຄ จะ เม อุປະວຸຕໂຄ ກະວິສສະຕີ.
 และอุโบสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๓)

ข่าวะชีวัง อะระหันໂຕ,
 จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,
 อะพรหົມະຈະຣີຍັງ ปะหายะ,
 ท่านละความประพฤติอันมิใช่พระมหาธรรมเสียแล้ว,
 ພຣໜະຈາຣີ ອາຣາຈາຣີ,
 เป็นผู้ประพฤติพระมหาธรรม, ประพฤติห่างไกลจากการคุณ,

วิรัตตา เมถุนา ความอัมมา,
เว้นจากการประพฤติของคนที่อยู่กันเป็นคู่ อันเป็นของสำหรับชาวบ้าน ;

อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวาสัง,
แม้เราในวันนี้ ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,
อะพ์รห์มะจะริยัง ปะหายะ,
กีลความประพฤติอันมิใช่พระมหาธรรมเจริญแล้ว,
พ์รห์มะจารี (หญิงว่า : จารินี) อาราจารี (หญิงว่า : จารินี),
เป็นผู้ประพฤติพระมหาธรรมเจริญ, ประพฤติห่างไกลจากการคุณ,
วิรัโต (หญิงว่า : ระตา) เมถุนา ความอัมมา,
เว้นจากการประพฤติของคนที่อยู่กันเป็นคู่ อันเป็นของสำหรับชาวบ้านเลี่ย,
อิมนานาป องเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ,
เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแม่นี้,
อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.
และอุโบสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๔)

ยาวะชีวัง อะระหันโต,
จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,
มุสาวาทัง ปะหายะ,
ท่านละการพูดเท็จแล้ว,
มุสาวาทา ปะภิวิรัตตา,
เว้นขาดจากการพูดเท็จแล้ว,

ภาคผนวก

สัจจะวาทีโน สัจจะสันدا,
 เป็นผู้พูดแต่คำจริง, สำรองไว้ชี้ความจริง,
 เฉต้า ปัจจะยิกा,
 เป็นผู้มีคำพูดเชื่อถือได้, เป็นผู้พูดมีเหตุผล,
 อะวิสังวatha ก้า โลกัสสะ,
 ไม่เป็นคนลวงโลก ;

อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง,
 เม้มเราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,
 มุสาวาทั้ง ปะหายะ,
 ก็จะการพูดเท็จแล้ว,
 มุสาวาทा ประภิวิระโต (ที่อยู่ : ระตา),
 เว้นขาดจากการพูดเท็จแล้ว,
 สัจจะวาที (ที่อยู่ : วาทินี) สัจจะสันโน (ที่อยู่ : สันดา),
 เป็นผู้พูดแต่คำจริง, สำรองไว้ชี้ความจริง,
 เฉต้า (ที่อยู่ : เฉต้า) ปัจจะยิกो (ที่อยู่ : ยิกา),
 เป็นผู้มีคำพูดเชื่อถือได้, เป็นผู้พูดมีเหตุผล,
 อะวิสังวatha กो (ที่อยู่ : วาทิกา) โลกัสสะ,
 ไม่เป็นคนลวงโลก,
 อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกกะโรมิ,
 เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแม่นี้,
 อุโปละโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภวิสสะติ.
 และอุโบสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุปถัที่ ๕)

yawaschivang orahantot,

จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,

สุราเมรณะมัชชะปามาทภูฐานัง ปะหายะ,

ท่านลักษณะเสพของมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความ
ประมาทแล้ว,

สุราเมรณะมัชชะปามาทภูฐานา ปะภิวิระตา,

เว้นขาดจากการเสพของมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของ
ความประมาทแล้ว ;

อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติ อะมัญจะ ทิวาสัง,

แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,

สุราเมรณะมัชชะปามาทภูฐานัง ปะหายะ,

ก็ลักษณะเสพของมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความ
ประมาทแล้ว,

สุราเมรณะมัชชะปามาทภูฐานา ปะภิวิระโต (หญิงว่า : ระตา),

เว้นขาดจากการเสพของมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของ
ความประมาทแล้ว,

อะมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ,

เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุปถัทแม้นี้,

อุปะโล ยะ เม อุปะวุตโโล ภะวิสสะติ.

และอุปถัทจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

ภาคผนวก

(องค์อุปถัทที่ ๖)

yawaschivang orahantot,

จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,

เอกสารภัตติกา,

ท่านมีอาหารวันหนึ่งเพียงหนเดียว,

รัตตุประตา,

งดการบริโภคในราตรี,

วิระตา วิกาละโภชนา,

เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล ;

อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวาสัง,

แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,

เอกสารภัตติโก (ที่อยู่ : ติกา),

ก็เป็นผู้มีอาหารวันหนึ่งเพียงหนเดียว,

รัตตุประโต (ที่อยู่ : ระตา),

งดการบริโภคในราตรี,

วิระโต (ที่อยู่ : ระตา) วิกาละโภชนา,

เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล,

อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ,

เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุปถัท衾ี้,

อุปสะโถ จะ เม อุปचุตโถ ภะวิสสะติ.

และอุปถัท衾ักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุปโถสที่ ๓/)

ยาวยาชีวัง อะระหันโต,

จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,
นั้นจะ คิตะ วาทิตะ วิสุกะ ทั้สสะนะ มาลา คันอะ วิเลปะนะ ဓาระณะ
มัณฑะนะ วิญญาณนักฐานา ปะภิวิรະตา,

ท่านเป็นผู้เว้นขาดแล้ว, จากการฟ้อนรำ การขับเพลง การดูนตรี,
การดูการเล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล, การทัดทรงสุมใส่ การประดับ
การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลินและเครื่องผัดทา ;

อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติ อะมัญจะ ทิวงศัง,

แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้,
นั้นจะ คิตะ วาทิตะ วิสุกะ ทั้สสะนะ มาลา คันอะ วิเลปะนะ ဓาระณะ
มัณฑะนะ วิญญาณนักฐานา ปะภิวิรະโต (หมายว่า : ระตา),

ก็เป็นผู้เว้นขาดแล้ว, จากการฟ้อนรำ การขับเพลง การดูนตรี,
การดูการเล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล, การทัดทรงสุมใส่ การประดับ
การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลินและเครื่องผัดทา,

อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ,

เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุปโถสมัยนี้,
อุปโสดิ จะ เม อุปะวุตโถ กะวิสสะติ.

และอุปโถสจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

ภาคผนวก

(องค์อุปโถสที่ ๘)

ยะวะชีวัง อะระหันໂຕ,

จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย,

อุจจาสะยະนะ มหาสะยະนัง ປະຫຍະ,

ท่านละการอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว,

อุจจาสะยະนะ มหาสะยະนา ປະภูวิระตา,

เว้นขาดจากการอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว,

นีจะเสยยัง กັບເປັນຕີ, ມັງຈະເກ ວາ ຕິຜະສັນຄະຣະເກ ວາ,

ຍ່ອມສໍາເຮົຈການอนบนที่นอนอັນຕໍ່າ, ບນເຕີຢັງນ້ອຍ,

හີ່ອບນເຄື່ອງລາດອັນທຳດ້ວຍຫຼູ້ ;

อะຫັນປັ້ງຈະ ອິມັງຈະ ຮັຕຕິງ ອິມັງຈະ ທິວະສັງ,

ແມ້ເຮົາໃນວັນນີ້, ຕລອດເຄື່ອນນີ້ວັນນີ້ນີ້,

อุຈจาสะยະนะ มหาสะยະນัง ປະຫຍະ,

ກົດການอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว,

อุຈຈາລະຍະນະ มหาລະຍະนา ປະພົວໂຕ (ຫຼິງວ່າ : ຮະຕາ),

เว้นขาดจากการอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว,

นีຈະเสຍຍัง กັບເປັນມີ, ມັງຈະເກ ວາ ຕິຜະສັນຄະຣະເກ ວາ,

ຍ່ອມສໍາເຮົຈການอนบนที่นอนอັນຕໍ່າ, ບນເຕີຢັງນ້ອຍ, ພີ້ອບນເຄື່ອງລາດ

ອັນທຳດ້ວຍຫຼູ້,

ອິມິນາປີ ວັງເຄີນະ ອະຮະຫະຕັ້ງ ອະນຸກະໂຮມ,

ເຮາທຳຕາມພຣອຮ້ອ້ານຕິ່ງຫລາຍ, ດ້ວຍອົງຄໍແໜ່ງອູປົສົດແມ້ນີ້,

អូពេសទេ នៅ មេ អុប្រាផទេ ភវិសសេតិ.
និងអូប្រាសតឱកបើនឹងខ្លួនខ្លួនចូលរួម។

.....

ເລວັງ ອຸປະວຸຕໂໂ ໂທ ກິກຂະເວ, ອຸ້ນສູງຄະສະມັນນາຄະໂຕ ອຸໂປະໂໂ,
ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ອຸໂປສດອັນປະກອບດ້ວຍອົງຕີແປດ,
ທີ່ອຣີຍສາວກເຂົ້າອູ່ແລ້ວ ດ້ວຍອາກາຮອຍ່າງນີ້,
ມະຫັປະໂລ ໂທຕີ ມະຫານີສັງໂສ, ຍ່ອມມືຜລໃຫ້ ມີອານີສັງລີໃຫ້,
ມະຫາຊຸຕິໂກ ມະຫາວິພາໂຣ, ມີຄວາມຮຸ່ງເຮືອງໃຫ້, ມີຄວາມແພີພະລາໃຫ້,
ອົຕີ. ດ້ວຍປະກາຮະນີແລ.

.....

ปฏิจจสมุปบาท

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๖ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๙

สังยุตนิกาย นิทานวรรณค

[๑.นิทานสังยุต] ๑.พุทธวรรณค

๑. ปฏิจจสมุปบาทสูตร ข้อ ๑

ว่าด้วยปฏิจจสมุปบาท

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาคตบิณฑิกเศรษฐี เขตพระนครสาวัตถี ณ ที่นั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุ ทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเหล่านั้น ทูลรับพระพุทธคำรัสแล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสดังนี้ว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรายังแสดง ปฏิจจสมุปบาทแก่เออทั้งหลาย เออทั้งหลายจะฟังปฏิจจสมุปบาทนั้น จงตั้งใจฟังให้ดี.

(๑. ปฏิจจสมุปบาท)

[(นำ) หันทะ มะยัง ปฏิจจะสะมุปปานั้ง ภะณามะ เส.]

ขอเชิญ เราทั้งหลาย จงหาดปฏิจจสมุปบาทเถิด.

กะตะโม จะ กิขะเว ปฏิจจะสะมุปปานो,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ก็ปฏิจจสมุปบาท เป็นอย่างไรเล่า?,

อะวิชาป្រజยะ กิขะเว สังหาร,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เพาะอะวิชาเป็นปัจจัย จึงเกิดมีสังหาร,

สังหาระป្រజยะ ិលូណាល៉ា,

เพาะสังหารเป็นปัจจัย จึงเกิดมีិលូណាល៉ា,

วิญญาณปัจจยะ นามะรูป,

เพราะวิญญาณเป็นปัจจัย จึงเกิดมีนามรูป,

นามะรูปปัจจยะ สะพายะตະนັງ,

เพราะนามรูปเป็นปัจจัย จึงเกิดมีสะพายตະนະ,

สะพายะตະນະปัจจยะ ຜັສໂສ,

เพราะสะพายตະນະเป็นปัจจัย จึงเกิดมີຜັສສະ,

ຜັສສະปัจจยะ เວທนา,

เพราะຜັສສະเป็นปัจจัย จึงเกิดมີເວທนา,

ເວທนาປັຈະຍາ ຕັ້ນຫາ,

เพราะເວທนาเป็นປັຈະຍາ จึงเกิดມີຕັ້ນຫາ,

ຕັ້ນຫາປັຈະຍາ อຸປາຫານັ້ນ,

เพราะຕັ້ນຫາเป็นປັຈະຍາ จึงเกิดມີອຸປາຫານ,

ອຸປາຫານະປັຈະຍາ ກະໂວ,

เพราะອຸປາຫານเป็นປັຈະຍາ จึงเกิดມີກະໂວ,

ກະວະປັຈະຍາ ທາຕີ,

เพราะກະວະປັຈະຍາเป็นປັຈະຍາ จึงเกิดມີທາຕີ,

ທາຕີປັຈະຍາ ຈະຮາມຮະຮັນັ້ນ,

เพราะທາຕີเป็นປັຈະຍາ จึงเกิดມີຈະຮາມຮະຮັນ,

ໄສກະປະຣີເທວະຖຸກຂະໂທມະນັສສຸປາຍາສາ ສັນກະວັນຕີ,

ໄສກະ ປຣີເທວະ ຖຸກຂໍ້ ໂທມນັສ ແລະອຸປາຍາສ ຈຶ່ງເກີດມື,

ເຂວະເມຕີສະ ເກວະລັສສະ ຖຸກຂັກຂັນອັສສະ ສະມຸທະໂຍ ໂທຕີ,

ຄວາມເກີດຂຶ້ນແໜ່ງກອງທຸກຂໍ້ທັ້ງສິນນີ້, ຍ່ອມເກີດມື ດ້ວຍອາກາຮອຍ່າງນີ້,

อายัง วุจจะติ ภิกขะเว ปฏิจจะสะมุปปาโต,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อันนี้เรารอเรียกว่า ปฏิจสมุปบาท,
 อะวิชชายะ เต็รัวะ อะเสสະวิราคานิโรธा สังขาระนิโรโธ,
 ก็ เพราะอวิชชาแน่นแล จางคลายดับโดยไม่เหลือ, สังขารจึงดับ,
 สังขาระนิโรธा วิญญาณะนิโรโธ,
 เพราะสังขารดับ วิญญาณจึงดับ,
 วิญญาณะนิโรธा นามะรูปะนิโรโธ,
 เพราะวิญญาณดับ นามรูปจึงดับ,
 นามะรูปะนิโรธा สะพายะตะนะนิโรโธ,
 เพราะนามรูปดับ สะพายตนะจึงดับ,
 สะพายะตะนะนิโรธा ผัสสะนิโรโธ,
 เพราะสะพายตนะดับ ผัสสะจึงดับ,
 ผัสสะนิโรธा เวทะนานิโรโธ,
 เพราะผัสสะดับ เวทนาจึงดับ,
 เวทะนานิโรธा ตัณหานิโรโธ,
 เพราะเวทนาดับ ตัณหาจึงดับ,
 ตัณหานิโรธा อุปทานะนิโรโธ,
 เพราะตัณหาดับ อุปทานจึงดับ,
 อุปทานะนิโรธा ภะวนะนิโรโธ,
 เพราะอุปทานดับ ภพจึงดับ,
 ภะวนะนิโรธा ชาตินิโรโธ,
 เพราะภพดับ ชาติจึงดับ,

ชาตินิโรรา ชารามะระณัง,

เพราะชาติดับ ชราและมรณะจึงดับ,

โสกะประริเทวะทุกขะโภມนะสสุปายาสา นิรุชമันติ,

โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โภมนัส และอุปายาสจึงดับ,

เอวะเมตสสะ เกัวลัสสะ ทุกขักขันธสสะ นิโรโธ โลติ.

ความดับแห่งกองทุกข์ทั้งล้านนี้, ย่อมเกิดมี ด้วยอาการอย่างนี้แล.

.....

ការណិយមេចចន្តុចទរ

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๗/

ខ្នុំទាកនិកាយ ខ្នុំទាកប្រាស់

๙. เมตตาสัตว์ ข้อ ๑-๑๐

ว่าด้วยการแผ่เมตตาจิต

၁၃

ສູຕະນິປາດ ດ. ເມຕະສູຕົງ ຂໍ້ອ ອຣລ-ອຳເຢ

เมื่อพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร เขตพระนครสาลวัตถี กิจชุ
คณะหนึ่งเข้าเฝ้าขอเรียนพระกรรมฐาน พ่อเรียนจบกีดูลากลับ ออกไปแสวงหา
สถานที่เหมาะสมสำหรับปฏิบัติกรรมฐาน เดินทางไปถึงป่าเชิงเขาแห่งหนึ่ง ดูเหมือนดี
มีลักษณะน้ำ มีหมู่บ้านที่อาศัยบินทบาทอยู่ไม่ไกลนัก จึงตกใจจำพระราอยู่ที่นั่น

ภิกขุเหล่านั้น เริ่มบำเพ็ญสมณธรรม ฝ่ายรุกเทวadalisi สกิตอยู่ที่ตันไม้เหล่านั้น เพื่อหานผู้ทรงศีลามานั่งอยู่ใต้รุกขวิมานของตน เช่นนั้น ไม่สามารถจะนิ่งเฉยได้ ต้องออกจากวิมานอาศัยพื้นดิน ได้รับความลำบากมาก แรกๆ ก็พอทันได้ ด้วยเข้าใจว่า ไม่นานนัก พระคุณเจ้าจะกลับไป แต่พอทราบว่า พระคุณเจ้าจำพรรษา ณ สถานที่นี้ จึงคิดวิธีขึ้นไส้ โดยแปลงร่างเป็นผีหลอก ส่งเสียงໂหยหวน และมีกลิ่นเหม็น ภิกขุทั้งหลาย遂ดึงกลัวจิตฟังช่าน ไม่สามารถปฏิบัติกรรมฐานได้ จึงตัดสินใจไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า

เมื่อภิกษุคุณนั้นกราบทูลให้ทรงทราบ พระองค์จึงตรัสว่า สถานที่ไหน ๆ ก็ไม่
เหมาะสม ทรงแนะนำให้กลับไปที่เดิมอีก และทรงสอนให้หมั่นแผ่เมตตา ความรัก ความ
ปรารถนาดี ออกไปโดยไม่มีประมาณ แก่หมู่สัตว์ทั้งปวง ตลอดถึงเทวดา ภูตผี ปีศาจ
เมื่อปฏิบัติอยู่อย่างนี้ จะไม่มีภัยจากเทวดาอีก และจะได้รับการช่วยเหลืออีกดูจาก
เหล่าเทวดา

กາລຕ້ອມາ ກົກໝ່ເຫັນນີ້ຈຶ່ງຄັຍອູ່ເປັນສຸຂ ຈນໄດ້ບຣຣຸພຣະວຣໜັນຕີ ກຣນີຢີເມຕຕ-ສູ່ຮນີ້ ເຮັດວຽກ “ພູທຮາວູ” ອາວູອທິພຣະພູທອເຈ້າທຽງປະການແກ່ພຣະສາກ

(៤. ការណិយមនធពត់ស្ថារ)

[(ນໍາ) ທັນທະ ມະຍັງ ກຣດີຢະເມຕຕະສູຕະ ປາຈຸ້າ ກະຄາມະເສ.]

ขอเชิญ เรากำลังหา จงสอดพะบາลีว่าด้วยกรณีเมตตาสตรเดิ.

กระทรวงมหาดไทย ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสเมจฉ,

ສັກໂກ ອຸ້ນ ຈະ ສູ່ທຸນ ຈະ, ສູວະໂຈ ຈັດສະ ມຸຖຸ ອະນະຕິມານີ,

บุคคลผู้ฉลาดในสิ่งที่มีประโยชน์, มุ่งหวังจะบรรลุทางสันบ คือ พระ

นิพพาน, พึงบำเพ็ญคีล สมาริ และปัญญา, เป็นคนกล้า เป็นคนซื่อ,

เป็นคนตรง ว่าจ่าย, อ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่ง,

សំណុះសំកែ និង ស្ថាកេវ និង, អំពីភក្តិត និង សំលាលអូរការុត,

សំណិតិនទ្ទីរូម និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស និងការបង្កើតរឹងរាល់ដែលអាចបង្កើតឡើងជាប្រព័ន្ធឌីជីថល និងប្រព័ន្ធអ៊ីនធីបាន។

เป็นผู้ลับโดด เลี้ยง่าย, มีภารกิจน้อย คล่องตัว, ระมัดระวังการแสดงออก

รู้ตัว, ไม่คุณอง ไม่คลุกเคลือในตรากฎทั้งหลาย,

នະ ធម្មទំនុក សមាជីរោង កិច្ចិតិ, យេនដ វិលូលូ ប័រ អូប៉ាវេទេយុង,

ສຸຂິໂນ ວາ ເຂມິໂນ ໂທນຕູ, ສັ້ນເພ ສັດຕາ ກະວັນຕູ ສຸຂິຕັດຕາ,

ไม่พึงประพฤติสิ่งที่วิญญาณสำนึกเห็นด้วยความชั่วช้า

จะมีความสุขภายใต้บ้าน, มีความเจริญสำราญเดิม,

ເຢ ເກີ ປານະຄູຕັດຄື, ຕະສາ ວ ຄາວະຮາ ວ ອະນະວະເສສາ,

ທີ່ມາ ວ ເຢ ມະຫັນຕາ ວ,

ម៉ោងិមា រៀតសកា ឧណ្ណកភាពា,

ขอสัตว์ทั้งหลายบรรดา มี, จะเป็นสัตว์ตัวอ่อน หรือตัวแข็งก็ตาม, เป็นสัตว์
ลำตัวยาว หรือลำตัวใหญ่ก็ตาม, ลำตัวปานกลาง หรือตัวสั้นก็ตาม, ตัวเล็ก
หรือตัวโต ก็ตาม,

ทิภูรู้ วา เ yeast จะ อะทิภูรู้,
ภูตตา วา สัมภะเวสี วา, yeast จะ ทูเร อะสันติ อะวิทูเร,
เป็นสัตว์มองเห็นได้ หรือมองไม่เห็นก็ตาม, ที่อยู่ใกล้ หรืออยู่ไกล ก็ตาม,
ที่เกิดแล้ว หรือ กำลังหาที่เกิดอยู่ก็ตาม, ขอหมู่สัตว์ทั้งปวงนั้น, จงสุขกาย
สหายใจเชิด,

นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพตะ,
พ์ยาโรสะนา ปะภีอะสัญญา,
บุคคลไม่พึงหลอกลงผู้อื่น, ไม่ครารดูหมิ่นเหยียดหยามใคร ๆ,
ถึงจะมีความชุ่นเคืองໂกรธแคนกัน, ก็ไม่ครารมุ่งร้ายต่อกันและกัน,

มาตา ยะตา นิยัง ปุตตัง,
เอวัมปि สัพพະภูเตสุ,
พึงแผ่เมตตาจิตไม่มีประมาณ ในหมู่สัตว์ทั้งปวง, ดุจมารดาณอม
และปกป้องบุตรสุดที่รักคนเดียว ด้วยชีวิต ฉะนั้นแล,

เมตตัญจะ สัพพะโลกส์มิง,
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ,
พึงแผ่เมตตาจิตไม่มีประมาณ, ไม่มีขอบเขต ไม่คิดผูกເວົວ ไม่เป็นศัตรู,
ในหมู่สัตว์โลกทั้งปวง ทั่วทุกทิศ,

ติภูรัญจะรัง นิสินโน วา,
ເອຕัง ສະຕິງ อะອົງເຈີເຈີຍຍະ,
สะยานो วา ယາວະຕ້ສສະ ວິຄະຕະມິຫໂຣ,
ພໍຣໍ່ມະເມຕັງ ວິຫາຮັງ ອີອະມາຫຸ,

ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น, ยืน เดิน นั่ง หรือนอน, ตลอดเวลาที่ตนยังตื่นอยู่,
 พึงตั้งสติอันประกอบด้วยเมตตามนี้ให้มั่นคง, ในธรรมวินัยนี้, บัณฑิตทั้งหลาย
 กล่าวว่า, การอยู่ด้วยเมตตามนี้ เป็นพระมหาวิหาร (การอยู่อย่างประเสริฐ),
 ทิภูมิจุฬา อะนุปัคคัมมะ สีละวา, ทั้สสะเนนะ สัมปันโน,
 กาเมสุ วินายยะ เคธัง, นะ หิ ชาตุ คัพกะเสียยัง ปุณะเรตี-ติ.
 บุคคลผู้เจริญเมตตาจิต, ละความเห็นผิดได้แล้ว, มีศีล ได้บรรลุโสดาปัตติ-
 บรรค, กำจัดความกำหนดเครื่องในการໄດลึ้นเชิง, ย่อมไม่กลับมาเกิดอีก
 เป็นแน่แท้แล.

.....

ภาคผนวก

ธัมมจักรกัปปวัตตนสูตรป้าฉุะ

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๔ พระวินัยปิฎก เล่มที่ ๔

มหาวารroc [๑. มหาชั้นธကະ]

๖. ปัญจรัคคิยกถา ข้อ ๑๐ – ๑๙

ว่าด้วยพระปัญจรัคคី

และ

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๙ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๑

สังขุตตันนิกาย มหาวารroc

[๑๒. สัจจสังขุต] ๒. ธัมมจักรกัปปวัตตนวารroc

๑. ธัมมจักรกัปปวัตตนสูตร ข้อ ๑๐๘๑

ว่าด้วยทรงแสดงพระธรรมจักร

ขณะที่พระพุทธองค์ทรงประทับเสวยวิมุตติสุขใต้ต้นอชปานิโคร (ต้นไทร) ในสัปดาห์ที่ ๕ ทรงพิจารณาถึงพระธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นสิ่งลึกลับ ยากที่มนุษย์โดยทั่วไปจะเข้าใจได้ แต่ด้วยพระมหากรุณาริคุณและพระปัญญาคุณของพระองค์ ทรงเห็นว่าบุคคลที่มีกิเลสเบาบาง มีความเห็นแก่ตัวน้อยแสวงหาสัจธรรมเพื่อการหลุดพ้น เมื่อนั่งดองบัวที่โผล่พ้นน้ำรับแสงอาทิตย์ก็มืออยู่ พระองค์ไม่ควรที่จะเก็บความรู้อันประเสริฐไว้แต่เพียงลำพัง ควรจะเผยแพร่ให้รู้กันทั่ว ๆ ไป เพื่อคนเหล่านั้นจะได้รับประโยชน์จากความรู้อันประเสริฐนี้ด้วย เมื่อทรงตกลงพระทัยที่จะประกาศคำสอนให้แพร่หลายไปจึงทรงระลึกถึงบุคคลที่จะรับฟังคำสอน

อันดับแรกทรงระลึกถึงอาหารดาวสและอุทกดาวสอาจารย์เก่าของพระองค์ แต่ได้ทราบว่าท่านทั้งสองได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว ในที่สุดก็ทรงระลึกถึงปัญจรัคคីที่ได้เคยอยู่ปรนนิบัติพระองค์เมื่อตอนบำเพ็ญทุกกรกิริยา ซึ่งตอนนี้ได้ไปอาศัยอยู่ที่ป่า

อิสิปตันมฤคทายวัน ไกลเมืองพาราณสี จึงทรงเสด็จจากอุรุเวลาตรงไปยังป่าอิสิปตัน- มฤคทายวัน ขณะที่พระพุทธองค์เสด็จไปไกลจะถึงที่อยู่ของปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์ เห็นพระองค์เสด็จมาจึงตกลงกันว่าจะไม่ต้อนรับพระองค์ แต่เมื่อทรงอยู่ต่อหน้า ปัญจวัคคีย์ลังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงประภูมิที่พระองค์ มีความส่งงาม มีเววแห่ง ความประเสริฐซึ่งแตกต่างจากอดีต ทำให้ลืมข้อตกลงเดิม และได้เข้าไปต้อนรับอย่างดี

เมื่อพระพุทธองค์ประทับบนอาสนะแล้ว ทรงกล่าวกับปัญจวัคคีย์ว่าจะทรงแสดงธรรมให้ฟัง เหล่าปัญจวัคคีย์มีความสงสัยเกิดขึ้น ไม่ยอมเชื่อง่าย ๆ จึงกล่าวโต้ตอบ พระองค์มากมาย จนในที่สุดพระองค์กล่าวตอบว่า “ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกันครั้ง ก่อน พระองค์เคยกล่าวว่าได้บรรลุธรรมสูงสุดที่ทำให้อยู่เหนือความเกิดและ ความตายหรือไม่?” ปัญจวัคคีย์ยอมรับว่าพระองค์ไม่เคยกล่าวเช่นนี้มาก่อน จึง ยอมรับที่จะฟังธรรมจากพระพุทธองค์

คืนนั้นพระพุทธองค์ทรงพักค้างคืนกับปัญจวัคคีย์ รุ่งขึ้นเป็นวันเพ็ญอาสาฬห พระพุทธองค์ทรงแสดงเทคโนโลยีที่แรก ชื่อว่ารัมมจักรปวัตตนสูตร เมื่อพระพุทธ- องค์ตรัสรัมมจักรปวัตตนสูตรนี้จบลง พระมหาโนโกรหัณฑุณะได้มีดวงตาเห็นธรรม บรรลุโสดาบัน พระพุทธองค์ถึงกับทรงเปล่งอุทานว่า “อัญญาสิ ยะทะโภ โภ- หัณฑุณะ – โนโกรหัณฑุณะได้รู้แล้วหนอ” จากนั้นท่านจึงมีชื่อว่าอัญญาโนโกรหัณฑุณะ พร้อมทั้งทูลขออุปสมบท พระพุทธองค์จึงทรงประทานอุปสมบทให้ด้วยวิธีເອທິກິກຊ- อุปສັນປາ ทรงเปล่งพระวจาว่า “ท่านจะเป็นภิกษุมาเิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว ท่านจะประพฤติธรรมจรรยาเพื่อทำที่สุดแห่งทุกขโดยชอบเิด”

พระอัญญาโนโกรหัณฑุณะเป็นสาวกองค์แรกในพระพุทธศาสนา วันนั้นทรงกับวัน เพญกลางเดือนอาสาฬหหรือเดือน ๔ เป็นวันที่พระรัตนตรัยเกิดขึ้นในโลกเป็นครั้งแรก คือเมื่อพระพุทธ พระธรรม พระสังฆ ครบบริบูรณ์

(៨. ទីមន្ទីរក្រសួងពេទ្យពាណិជ្ជកម្ម)

[(น้ำ) หันทะ มะยัง อัมมะจักกปปัวตตนะสุตตะป่าฐานะ เส.]

ขอเชิญ เรายังคงกล่าวรัมมจักก์ปัวตุนสูตรถีด

ເທົ່ວມະ ກິກຂະເວ ອັນຕາ, ດູກ່ອນກິກຊູທັງຫລາຍ, ທີ່ສຸດແທ່ງກາຣະກະສອງ
ອ່າງເຫຼຸ່ານີ້, ມື່ຢູ່, ປັບພະຍືເຕັນະ ນະ ເສົວັກພາ, ເປັນສິ່ງທີ່ບໍຣັພືໃໝ່ຄວາມ
ຂ້ອງແວແລຍ. ໂຍ ຈາຍັງ ກາມເສຸ ກາມະສຸຂໍລິການຊູໂຍໂໂຄ, ນີ້ ດືກກາຣະກະບອນຕົນ
ພັວພັນອູ່ດ້ວຍຄວາມໄຄຮ່ ໃນກາມທັງຫລາຍ; ຫົໂນ, ເປັນຂອງຕໍ່ທ່ານ, ຄັ້ມໂມ, ເປັນ
ຂອງໜ້າບ້ານ, ໂປ່ງໜະນີໂໂຄ, ເປັນຂອງຄົນໜັນບຸຖຸ່ນ, ອະນະຮີໂຍ, ໄນໃຊ້ຂ້ອປົງປົກ
ຂອງພຣະອຣີເຈົ້າ, ອະນັດຄະສົມໜີໂຕ, ໄນປະກອບດ້ວຍປະໂຍໜນ໌ເລີຍ, ນີ້ອ່າງ
ໜຶ່ງ, ໂຍ ຈາຍັງ ອັດຕະກິລະມະຄານຊູໂຍໂໂຄ, ອີກອ່າງໜຶ່ງ, ດືກກາຣະກະບອນການ
ກຽມານຕົນໃຫ້ລໍາບາກ, ທຸກໂໂ, ເປັນສິ່ງນຳມາຊື່ງທຸກໆ໌, ອະນະຮີໂຍ, ໄນໃຊ້ຂ້ອປົງປົກ
ຂອງພຣະອຣີເຈົ້າ, ອະນັດຄະສົມໜີໂຕ, ໄນປະກອບດ້ວຍປະໂຍໜນ໌ເລີຍ.

ເອເຕ ເຕ ກິກຂະເວ ອຸໂກ ອັນເຕ ອະນະປະຄົມມະ ມ້າສົມມາ ປະລິປະທາ, ດູກ່ອນກິກຊູທັງຫລາຍ, ຂ້ອບປົງບັດເປັນທາງສາຍກລາງ, ໄນເຫັນໄປຫາສ່ວນສຸດແຫ່ງກຣະກທາສອງຍ່າງນັ້ນ, ມີອຸ່ງ່າງ, ຕະຖາຄະເຕັນະ ອະກິສຳມັພຸທຮາ, ເປັນຂ້ອບປົງບັດທີ່ຕັດຄົດໄດ້ຕຽບສົງເປົ້າມເຈົ້າແລ້ວ, ຈັກຊູກະຮະໝີ, ເປັນເຄື່ອງກຣະກທາໃຫ້ເກີດຈັກຊູ, ຫຼາມະ-ກະຮະໝີ, ເປັນເຄື່ອງກຣະກທາໃຫ້ເກີດຫຼາມ, ອຸປະສະມາຍະ, ເພື່ອຄວາມສົນບ, ອະກິມູມູຍະ, ເພື່ອຄວາມຮູ້ຍຶ່ງ, ສັນໂພຍະ, ເພື່ອຄວາມຮູ້ພົມ, ນິພພານຍະສັງວັດຕະຕິ, ເປັນໄປພຣ້ອມເພື່ອນິພພານ.

กະຕະมา จะ ສາ ກິກຂະເວ ມ້ຳມີມາ ປະກຸປະທາ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງຫລາຍ, ຂໍອປະກົບຕີເປັນທາງສາຍກລາງນັ້ນ ເປັນຍ່າງໄຮເລ່າ? ອະຍະເມວະ ອະຮີໂຍ ອັກຈັງຄືໂກ ມັກໂຄ, ຂໍອປະກົບຕີເປັນທາງສາຍກລາງນັ້ນ ຄື່ອຂໍອປະກົບຕີເປັນຫນທາງອັນປະເສົງຈູ້ ປະກອບດ້ວຍອົງຄີແປດປະກາຣານ ນີ້ເອງ, ເສຍຍະຄືທັ້ງ, ໄດ້ແກ່ລົ່ງເຫຼຳນີ້ ຄື່ອ :- ສັນມາທິກູຈີ, ຄວາມເຫັນຂອບ, ສັນມາສັ້ງກັບໂປ່ງ, ຄວາມດຳວິ່ຈອບ, ສັນມາວາຈາ, ກາຣຸ ພຸດຈາຈອບ, ສັນມາກັມມັນໂຕ, ກາຣຸທຳກາຣາງຈອບ, ສັນມາອົ້ງໂວ, ກາຣຸເລື່ອງໜີວິຕ ຈອບ, ສັນມາວາຍາໂມ, ຄວາມພາກເພີຍຈອບ, ສັນມາສະຕີ, ຄວາມຮະລຶກຈອບ, ສັນມາສະມາອີ, ຄວາມຕັ້ງໃຈນິ້ນຈອບ.

ອະຍັງ ໂຂ ສາ ກິກຂະເວ ມ້ຳມີມາ ປະກຸປະທາ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງຫລາຍ, ນີ້ແລ ຄື່ອຂໍອປະກົບຕີເປັນທາງສາຍກລາງ, ຕະຄາຄະເຕັນະ ອະກິສັມພຸທරາ, ເປັນຂໍອປະກົບຕີທີ່ ຕັດຄົດໄດ້ຕັ້ງສົງພົມເຈັບພະແລ້ວ, ຈັກຊຸກະຮະຄົນ, ເປັນເຄື່ອງກະທຳໃຫ້ເກີດຈັກຊຸ, ຝູ້າຜະກະຮະຄົນ, ເປັນເຄື່ອງກະທຳໃຫ້ເກີດຈູ້າຜະກະ, ອຸປະສະມາຍະ, ເພື່ອຄວາມສົບ, ອະກິບູ້ຈູ້າຜະກະ, ເພື່ອຄວາມຮູ້ຢື່ງ, ສັນໂພຍາຍະ, ເພື່ອຄວາມຮູ້ພົມ, ນິພພານຍາຍະ ສັງວັດຕະຕິ, ເປັນໄປພົມເພື່ອນິພພານ.

ອີທັງ ໂຂ ປະນະ ກິກຂະເວ ທຸກໜັງ ອະຮີຍະສັຈັງ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງຫລາຍ, ກີ ອອຍສັຈີ້ອຖຸກໜີ້, ມື້ຢູ່, ຊາຕີປີ ທຸກໜາ, ຄື່ອ ຄວາມເກີດກີ້ເປັນທຸກໜີ້, ຊະຮາປີ ທຸກໜາ, ຄວາມແກ່ກີ້ເປັນທຸກໜີ້, ມະຮະຄົມປີ ທຸກໜັງ, ຄວາມຕາຍກີ້ເປັນທຸກໜີ້, ໂສກະປະປິເທວະ-ທຸກຂະໂທມະນັສສຸປາຢາສາປີ ທຸກໜາ, ຄວາມໂສກ ຄວາມຮ່າໄຮຮັພັນ ຄວາມໄມ່ສາຍ ກາຍ ຄວາມໄມ່ສາຍໃຈ ຄວາມດັບແຄ້ນໃຈ ກີ້ເປັນທຸກໜີ້, ລັບປີເພີ້ ສັນປະໂຍໂຄ ທຸກໂຂ, ຄວາມປະສົງກັບລົ່ງໄມ່ເປັນທີ່ຮັກທີ່ພອໃຈກີ້ເປັນທຸກໜີ້, ປີເພີ້ ວິປະໂຍໂຄ ທຸກໂຂ,

ภาคผนวก

ความผลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พ่อใจ ก็เป็นทุกข์, ยังปิดจัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้นนั้น ก็เป็นทุกข์, สังขิตเหนະ ปัญจุปາ- ทานักขันธາ ทุกขา, ว่าโดยย่อ อุปทานขันธ์ทั้งห้า เป็นตัวทุกข์.

อิทัง ໂຍ ປະນະ ກິກຂະເວ ທຸກຂະສະມຸທະໂຍ ອະຮີຍະສ້ຈັງ, ດູກ່ອນກິກຊຸ ທັ້ງຫລາຍ, ກົ້ອຮີຍສັຈືບື້ເຫດຖຸໃຫ້ເກີດທຸກໆນີ້, ມື່ຢູ່, ຍາຍັງ ຕັ້ນຫາ, ນີ້ຄືອຕັ້ນຫາ, ໂປ່ໂນພກວິກາ, ອັນເປັນເຄື່ອງທຳໃຫ້ມີການເກີດອີກ, ນັ້ນທີຣາຄະສະຫະຄະຕາ, ອັນ ປະກອນອູ້ຍຸດ້ວຍ ຄວາມກຳນັດດ້ວຍອຳນາຈຄວາມເພີນ, ຕັ້ນຮະ ຕັ້ນຮາກິນັນທຶນີ້, ເປັນ ເຄື່ອງໃຫ້ເພີນອຍ່າຍິ່ງໃນອາຮມົນ້ນໆ, ເສຍຍະຄືທັງ, ໄດ້ແກ່ຕັ້ນຫາເຫຼຳນີ້ ຄືອ :- ກາມະຕັ້ນຫາ, ຕັ້ນຫາໃນກາມ, ກະວະຕັ້ນຫາ, ຕັ້ນຫາໃນຄວາມມີຄວາມເປັນ, ວິກະວະ- ຕັ້ນຫາ, ຕັ້ນຫາໃນຄວາມໄມ່ມີໄມ່ເປັນ.

ອີທັງ ໂຍ ປະນະ ກິກຂະເວ ທຸກຂະນິໂຣໂຣ ອະຮີຍະສ້ຈັງ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງ ຫລາຍ, ກົ້ອຮີຍສັຈືບື້ຄວາມດັບໄມ່ເໜືອແໜ່ງທຸກໆນີ້, ມື່ຢູ່, ໂຍ ຕັ້ສສາເຍວະ ຕັ້ນຫາຍະ ອະເສສະວິຣາຄະນິໂຣໂຣ, ນີ້ຄືອຄວາມດັບສົນທີພະຈາກໄປໂດຍໄມ່ມີເໜືອຂອງ ຕັ້ນຫານັ້ນ ນັ້ນເອງ, ຈາໂໂຄ, ເປັນຄວາມສະຫຼິ້ງ, ປະກິນິສສັກໂໂຄ, ເປັນຄວາມສັດດືນ, ມຸຕິຕິ, ເປັນຄວາມປລ່ອຍ, ອະນາລະໂຍ, ເປັນຄວາມທຳໄມ່ໃຫ້ມີທີ່ອາສີຍ, ຜຶ່ງຕັ້ນຫານັ້ນ.

ອີທັງ ໂຍ ປະນະ ກິກຂະເວ ທຸກຂະນິໂຣອະຄາມນີ້ປະກິປະທາ ອະຮີຍະສ້ຈັງ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງຫລາຍ, ກົ້ອຮີຍສັຈືບື້ຂອບປັບປຸດທີ່ທຳສັດວ່າໃຫ້ລຸ່ມື່ຄວາມດັບໄມ່ເໜືອແໜ່ງ ທຸກໆນີ້, ມື່ຢູ່, ອະຍະເມວະ ອະຮີໂຍ ອັກສູງຄົກໂໂມ ມັກໂໂຄ, ນີ້ຄືອຂອບປັບປຸດເປັນຫນາງ ອັນປະເສົາ ປະກອບດ້ວຍອົງຄົມແປດປະການ, ເສຍຍະຄືທັງ, ໄດ້ແກ່ລົ່ງເຫຼຳນີ້ ຄືອ :-

สัมมาทิภูณุ, ความเห็นชอบ, สัมมาสังก์ปี, ความดำริชอบ, สัมมาวาราชา, การพูดจาชอบ, สัมมาກัมมันโต, การทำการงานชอบ, สัมมาอาชีโว, การเลี้ยงชีวิตชอบ, สัมมาวายาโม, ความพากเพียรชอบ, สัมมาสะติ, ความระลึกชอบ, สัมมาสะมาอิ, ความตั้งใจมั่นชอบ.

อิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจันตि เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักชุง อุทะปาทิ, ญาณัง อุทะปาทิ, ปัญญา อุทะปาทิ, วิชชา อุทะปาทิ, อาโลโก อุทะปาทิ, ถูก่อนภิกษุทั้งหลาย, จักขุเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ญาณเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ปัญญาเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, วิชชาเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, แสงสว่างเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ในธรรมที่เรามาไม่เคยฟังมาก่อน, ว่าอริยสัจคือทุกข์ เป็นอย่างนี้ อย่างนี้ ดังนี้, ตั้ง ໂ ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ประริญญาณยันตि, ว่า ก็ อริยสัจคือทุกข้นแล เป็นสิ่งที่ควรกำหนดธูป ดังนี้, ตั้ง ໂ ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะ-สัจจัง ประริญญาตันตि, ว่า ก็ อริยสัจคือทุกข้นแล เรากำหนดธูปได้แล้ว ดังนี้.

อิหัง ทุกขะสมุทะโย อะริยะสัจจันตि เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุส-สุเตสุ อัมเมสุ, จักชุง อุทะปาทิ, ญาณัง อุทะปาทิ, ปัญญา อุทะปาทิ, วิชชา อุทะปาทิ, อาโลโก อุทะปาทิ, ถูก่อนภิกษุทั้งหลาย, จักขุเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ญาณเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ปัญญาเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, วิชชาเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, แสงสว่างเกิดขึ้นแล้วแก่เรา, ในธรรมที่เรามาไม่เคยฟังมาก่อน, ว่า อริยสัจคือ เหตุให้เกิดทุกข์ เป็นอย่างนี้อย่างนี้ ดังนี้, ตั้ง ໂ ปะนิหัง ทุกขะสมุทะโย อะริยะสัจจัง ประพาตพันตि, ว่า ก็ อริยสัจคือเหตุให้เกิดทุกข้นแล เป็นสิ่งที่ควรละเลีย ดังนี้, ตั้ง ໂ ปะนิหัง ทุกขะสมุทะโย อะริยะสัจจัง ประพินนตि, ว่า ก็ อริยสัจคือเหตุให้เกิดทุกข้นแล เราละได้แล้ว ดังนี้.

ອີທັງ ທຸກຂະນິໂຣໂຣ ອະຮີຍະສ້ຈັນຕີ ເມ ກົກຂະເວ, ປຸພເພ ອະນະນຸສສຸເຕສຸ ອັນເມສຸ, ຈັກຊຸງ ອຸທະປາທີ, ຝູາຜັງ ອຸທະປາທີ, ປັບປຸງ ອຸທະປາທີ, ວິຊາ ອຸທະປາທີ, ອາໂລໂກ ອຸທະປາທີ, ຕຸກ່ອນກົກໜຸທັງໝາຍ, ຈັກໝຸເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ຝູາຜັນເກີດຂຶ້ນ ແລ້ວແກ່ເຮົາ, ປັບປຸງເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ວິຊາເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ແສນສ່ວ່າງເກີດຂຶ້ນ ແລ້ວແກ່ເຮົາ, ໃນອຣມທີ່ເຮົາໄມ່ເຄຍຟັງມາແຕ່ກ່ອນ, ວ່າ ອົຣຍສັຈືກືອຄວາມດັບໄມ່ເຫຼືອ ແຫ່ງທຸກ໌ ເປັນຍ່າງນີ້ຍ່າງນີ້ ດັ່ງນີ້, ຕັ້ງ ໂໂ ປະນິທັງ ທຸກຂະນິໂຣໂຣ ອະຮີຍະສ້ຈັງ ສັຈົກາຕັພັນຕີ, ວ່າ ກົກ່ອຣຍສັຈືກືອຄວາມດັບໄມ່ເຫຼືອແຫ່ງທຸກ໌ນັ້ນແລ ເປັນສິ່ງທີ່ຄວາມ ທຳໃຫ້ແຈ້ງ ດັ່ງນີ້, ຕັ້ງ ໂໂ ປະນິທັງ ທຸກຂະນິໂຣໂຣ ອະຮີຍະສ້ຈັງ ສັຈົກະຕັນຕີ, ວ່າ ກົກ່ອຣຍສັຈືກືອຄວາມດັບໄມ່ເຫຼືອແຫ່ງທຸກ໌ນັ້ນແລ ເຮົາທຳໃຫ້ແຈ້ງໄດ້ແລ້ວ ດັ່ງນີ້.

ອີທັງ ທຸກຂະນິໂຣະຄາມນິປະກຸປະກາ ອະຮີຍະສ້ຈັນຕີ ເມ ກົກຂະເວ, ປຸພເພ ອະນະນຸສສຸເຕສຸ ອັນເມສຸ, ຈັກຊຸງ ອຸທະປາທີ, ຝູາຜັງ ອຸທະປາທີ, ປັບປຸງ ອຸທະປາທີ, ວິຊາ ອຸທະປາທີ, ອາໂລໂກ ອຸທະປາທີ, ຕຸກ່ອນກົກໜຸທັງໝາຍ, ຈັກໝຸເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ຝູາຜັນເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ປັບປຸງເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ວິຊາເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ແສນສ່ວ່າງເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເຮົາ, ໃນອຣມທີ່ເຮົາໄມ່ເຄຍຟັງມາແຕ່ກ່ອນ, ວ່າອົຣຍສັຈືກືອຂໍ້ອັບປຸດທີ່ທຳໃຫ້ສັຕິ ໄທ້ລຸຖື່ງຄວາມດັບໄມ່ເຫຼືອແຫ່ງທຸກ໌ ເປັນຍ່າງນີ້ຍ່າງນີ້ ດັ່ງນີ້, ຕັ້ງ ໂໂ ປະນິທັງ ທຸກຂະນິໂຣະຄາມນິປະກຸປະກາ ອະຮີຍະສ້ຈັງ ກາວເຕັພັນຕີ, ວ່າ ກົກ່ອຣຍສັຈືກືອຂໍ້ອັບປຸດທີ່ທຳໃຫ້ສັຕິ ໄທ້ລຸຖື່ງຄວາມດັບໄມ່ເຫຼືອແຫ່ງທຸກ໌ນັ້ນແລ ເປັນ ສິ່ງທີ່ຄວາມ ທຳໃຫ້ເກີດມີ ດັ່ງນີ້, ຕັ້ງ ໂໂ ປະນິທັງ ທຸກຂະນິໂຣະຄາມນິປະກຸປະກາ ອະຮີຍະສ້ຈັງ ກາວີຕັນຕີ, ວ່າ ກົກ່ອຣຍສັຈືກືອຂໍ້ອັບປຸດທີ່ທຳສັຕິ ໄທ້ລຸຖື່ງຄວາມດັບໄມ່ ເຫຼືອແຫ່ງທຸກ໌ນັ້ນແລ ເຮົາທຳໃຫ້ເກີດມີໄດ້ແລ້ວ ດັ່ງນີ້.

ຍາວະກිව්‍යාຈະ ເມ ກິກຂະເວ, ອົມສຸ ຈະຕູສຸ ອະຮີຍະສ້ຈັເສຸ, ເວັນຕີ-ປະຣິວັກຸງ ທ່ວະທະສາກາຮັງ ຍະຄາງູຕັ້ງ ພාມະທັສສະນັ້ງ ນະ ສຸວິສຸທອັງ ອະໂລສີ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງໝາຍ, ປັບປຸງເຄື່ອງຮູ້ເຫັນຕາມທີ່ເປັນຈິງ, ມີປະຣິວັກຸງສາມ ມີອາການສົບສອງ ເຊັ່ນນັ້ນ, ໃນອົບຍັດທັ້ງສີເຫຼຳນີ້, ຍັງໄໝເປັນຂອງບຣິສຸທີ່ມີຈົດດ້ວຍດີແກ່ເກາ ອູ່ເພີ່ມໃດ, ແນະ ຕາວາໜັງ ກິກຂະເວ ສະເທວະເກ ໂລເກ ສະມາຮະເກ ສະພົບໜໍ່ມະເກ, ສັສສະມະຜະພົບໜໍ່ມະນີຢາ ປະຈາຍະ ສະເທວະມະນຸສສາຍະ, ອະນຸຕະຕະຮັງສົມມາສັມໂພົງ ອະກິສັມພຸຖໂຣ ປັຈຈຸບັນຢູ່ສີ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງໝາຍ, ຕລອດກາລເພີ່ມນັ້ນ, ເຮັດວຽກໄປ້ໄດ້ຕຣັສຮູ້ພົມເລີພາະແລ້ວ, ຂຶ່ງອຸນຸຕຣສົມມາສັມໂພົງ-ຢູ່ສີ, ໃນໂລກພົມທັ້ງເທວໂລກ ມາຮໂລກ ພຣໍາໂລກ, ໃນໜຸ່ສັຕິວົງພົມທັ້ງສົມຜົນ-ພຣາໝານີ້ ພົມທັ້ງເທວາແລະມຸນຸ່ມຍີ.

ຢະໂຕ ຈະ ໂໂ ເມ ກິກຂະເວ, ອົມສຸ ຈະຕູສຸ ອະຮີຍະສ້ຈັເສຸ, ເວັນຕີ-ປະຣິວັກຸງ ທ່ວະທະສາກາຮັງ ຍະຄາງູຕັ້ງ ພාມະທັສສະນັ້ງ ສຸວິສຸທອັງ ອະໂລສີ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງໝາຍ, ເມື່ອໃດ, ປັບປຸງເຄື່ອງຮູ້ເຫັນຕາມທີ່ເປັນຈິງ, ມີປະຣິວັກຸງສາມ ມີອາການສົບສອງ ເຊັ່ນນັ້ນ, ໃນອົບຍັດທັ້ງສີເຫຼຳນີ້, ເປັນຂອງບຣິສຸທີ່ມີຈົດດ້ວຍດີແກ່ເກາ, ອະຄາໜັງ ກິກຂະເວ ສະເທວະເກ ໂລເກ ສະມາຮະເກ ສະພົບໜໍ່ມະເກ, ສັສສະມະຜະພົບໜໍ່ມະນີຢາ ປະຈາຍະ ສະເທວະມະນຸສສາຍະ, ອະນຸຕະຕະຮັງສົມມາສັມໂພົງ ອະກິສັມພຸຖໂຣ ປັຈຈຸບັນຢູ່ສີ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງໝາຍ, ເມື່ອນັ້ນ, ເຮັດວຽກໄປ້ໄດ້ຕຣັສຮູ້ພົມເລີພາະແລ້ວ, ຂຶ່ງອຸນຸຕຣສົມມາສັມໂພົງ-ຢູ່ສີ, ໃນໂລກພົມທັ້ງເທວໂລກ ມາຮໂລກ ພຣໍາໂລກ, ໃນໜຸ່ສັຕິວົງພົມທັ້ງສົມຜົນພຣາໝານີ້ ພົມທັ້ງເທວາແລະມຸນຸ່ມຍີ.

ຢູ່ສີ ປະນະ ເມ ທັສສະນັ້ງ ອຸທະປາທີ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັ້ງໝາຍ, ກີ່ຢູ່ສີ ແລະທັກນະໄດ້ເກີດຂຶ້ນແລ້ວແກ່ເກາ, ອະກຸປປາ ເມ ວິມຸຕິ, ວ່າຄວາມຫລຸດພັນຂອງເກາ ໄນກໍລັບກໍາເຮີບ, ອະຍະມັນຕິມາ ທາຕີ, ຄວາມເກີດນີ້ເປັນການເກີດຄັ້ງສຸດທ້າຍ, ນັຕືກ-ທານີ ປຸ່ນພະກະໂວ-ຕີ, ບັດນີ້ ຄວາມເກີດອີກຍ່ອມໄມ້ມີ ດັ່ງນີ້.

ภาคผนวก

อิทัปปัจจยตามปฏิจจสมุปปatha

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๖ พระสูตตันตปิฎก เล่มที่ ๙

สังยุตนิกาย นิทานวรรณค

๑. นิทานสังยุต ๒. อาหารวรรณค

๑๐. ปัจจยสูตร ข้อ ๒๐

ว่าด้วยธรรมที่օасัยกันเกิดขึ้น

เมื่อเจ้าชายลิทธัตถีจอกอบบรรพชาที่ริมฝั่งแม่น้ำโโนมา หลังจากบรรพชาแล้วทรงเข้าไปศึกษา กับอาจารย์ดาบสและอุทกดาบสแต่ยังพบว่ามิใช่หนทางตรัสรู้ จึงทรงปฏิบัติตามความนิยมสมัยนั้นคือการบำเพ็ญทุกกรกิริยาด้วยการทราบตนให้ได้รับความล้ำบากเพื่อหวังปลดเปลือกเลสเป็นเวลาถึง ๖ ปี จนแทบทะลึ่นพระชนม์

สุดท้ายทรงพบว่าการทราบตนก็ยังไม่ใช่หนทางตรัสรู้ ระหว่างที่ทรงทราบตนนี้ มีนักบัวปัญจวัคคีย์มาอยู่คอยปรนนิบัติ เมื่อทรงเลิกการบำเพ็ญทุกกรกิริยาปัญจวัคคีย์ก็หลีกหนีไป พระองค์จึงทรงมีเวลาได้ร่วมญาติและพิจารณาธรรมอย่างสงบตามลำพัง พระองค์ได้ทรงตั้งพระสติและเดินทางสายกลาง คือ การปฏิบัติในความพอเหมาะพอดควร

ในตอนเช้าวันเพ็ญเดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๔๕ พระมหาบุรุษประทับที่โคนต้นไทรด้วยอาการสงบ นางสุชาดาคิดว่าเป็นเทวดาจึงถวายข้าวમธุปายาส ทรงฉันแล้ว เสด็จไปริมฝั่งแม่น้ำเรณุชรา ตอนเย็นวันนั้นเองพระองค์ได้กลับมายังต้นโพธิ์ พับคนหานหมาชื่อโลตุสิยะ คนหานหมาได้ถวายหมาให้พระองค์ปูปลาดเป็นอาสนะ ณ ใต้ต้นโพธิ์ แล้วประทับหันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก ทรงตั้งจิตอธิษฐานว่า “แม้เลือดในกายของเราจะเหือดแห้งไปเหลือแต่หนัง เอ็น กระดูก ก็ตาม ถ้ายังไม่พบโพธิญาณแล้วจะไม่ยอมหยุดความเพียรโดยลูกจากที่นี่เป็นอันขาด”

เมื่อทรงตั้งจิตอธิษฐานแล้ว พระองค์ก็ทรงสำรวมจิตให้สงบແນ່ວແນ່ พระองค์เริ่มบำเพญเพียรทางจิต และในที่สุดทรงชนะความลังเลพระทัยจิตพันจากกิเลสทั้งปวง ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระชนมายุ ๓๕ พรรษา ในวันເພື່ອເດືອນ ລ ວິສາຂມາສ ธรรมที่พระองค์ตรัสรู้นີ້ คือ “อิทัปปัจจยຕາປົງຈົສມຸປາທ”

พระสูตรนี้ทรงแสดงกับภิกษุทั้งหลาย ขณะประทับอยู่ที่พระวิหารเชตวัน เมื่อสัปดาห์ถัด แคว้นโกศล.

(๑๐. อิทัปปัจจยຕາປົງຈົສມຸປາທປາສູ)

[(นำ) หนังะ ມະຍັງ ປະກົງຈະສະມຸປາທອັນເມສຸ

ອີທັບປັງຈະຍະຕາທີອັມມະປາສູ້ ກະຄາມະ ເສ.]

ขอเชิญ เรายังคงล่าพระสูตรอิทัปปัจจยຕາປົງຈົສມຸປາທເດີ

ກະຕະໂມ ຈະ ກີກຂະເວ ປະກົງຈະສະມຸປາໂຫ, ດູກ່ອນກີກຊຸທັ່ງໝາຍ,
ກົງປົງຈົສມຸປາທເປັນຍ່ອງໄຮເລ່າ?

(๑) ชาติปัจจยา ກີກຂະເວ ຬະຮາມະຮະຜັນ, ດູກ່ອນກີກຊຸທັ່ງໝາຍ,
ເພຣະชาຕີເປັນປັຈັຍ, ທຣາມຮະຍ່ອມມື. ອຸປປາທ ວ ກີກຂະເວ ຕະຄາຄະຕານັ້ນ,
ອະນຸປາທ ວ ຕະຄາຄະຕານັ້ນ, ດູກ່ອນກີກຊຸທັ່ງໝາຍ, ເພຣະເຫດຖື່ພຣະຕາຄຕ
ທັ່ງໝາຍ, ຈະບັງເກີດຂຶ້ນ ກີຕາມ, ຈະໄມ່ບັງເກີດຂຶ້ນ ກີຕາມ, ສູງຕາວະ ສາ ອາດຸ, ອຣມຮາຕຸ
ນັ້ນ ຍ່ອມຕັ້ງອູ່ແລ້ວ ນັ້ນເຖິວ, ອັມມັກຸລືຕະຕາ, ຄືຄວາມຕັ້ງອູ່ແກ່ຮຣມດາ, ອັມມະ-
ນິຍາມະຕາ, ຄືຄວາມເປັນກູຕາຍຕົວແກ່ຮຣມດາ, ອີທັບປັງຈະຍະຕາ, ຄືຄວາມທີ່
ເມື່ອມີລິ່ງນີ້ລິ່ງນີ້ ເປັນປັຈັຍ, ລິ່ງນີ້ລິ່ງນີ້ ຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນ.

ຕັ້ງ ຕະຄາຄະໂຕ ອະກິສັນພຸ່ອມະຕີ ອະກິສະເມຕີ, ຕຄາຄຕຍ່ອມຮູ້ພຣ້ອມ

ເລີພາະ ຍ່ອມຄື່ງພຣ້ອມເລີພາະ, ຊິ່ງຮຽນຮາຕຸນ້ນ, ອະກິສັມພຸ່ຊມົດຕົວ ອະກິສະເມົດຕົວ, ຄົ້ນຮູ້ພຣ້ອມເລີພາະແລ້ວ ຄື່ງພຣ້ອມເລີພາະແລ້ວ, ອາຈິກຂະຕິ ເທເສຕີ, ຍ່ອມບອກ ຍ່ອມແສດງ, ປັບປຸງປະເປີ ປັກສູງປະເປີ, ຍ່ອມບັບປຸງຫຼຸດ ຍ່ອມຕັ້ງຫື້ນິວ່າ, ວິວະຮະຕີ ວິກະຈະຕີ, ຍ່ອມເປີດເຜີຍ ຍ່ອມຈຳແນກແຈກແຈງ, ອຸຕຕານີກະໂຮຕີ, ຍ່ອມທຳໄຫ້ເປັນເໜືອນກາຮ່າຍຂອງທີ່ຄວ່າ, ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, ຂາຕີປັຈຈະຍາ ກິກຂະເວ ຈະຮາມຮະຮັບັງ, ແລະ ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນບັດນິວ່າ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ທ່ານທັງຫລາຍຈົງມາດູ, ເພຣະ ຂາຕີເປັນປັຈຍັງ, ຜຣາມຮັບຍ່ອມມື.

ອີຕີ ໂຂ ກິກຂະເວ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ເພຣະເຫດຸດັ່ງນີ້ແລ້, ຍ່າ ຕັດຮະ-ຕະຄະຕາ, ອຮຽນຮາຕຸໄດ ໃນກຣີນ້ນ, ອັນເປັນ ຕດຕາ, ດື່ອຄວາມເປັນອຍ່າງນັ້ນ, ອະວິຕະຄະຕາ, ເປັນ ອວິຕດຕາ, ດື່ອຄວາມໄມ່ພິດໄປຈາກຄວາມເປັນອຍ່າງນັ້ນ, ອະນັບປຸງປະຄະຕາ, ເປັນ ອັນປຸງປະຕາ, ດື່ອຄວາມໄມ່ເປັນໄປໂດຍປະກາດອື່ນ, ອິທັປ-ປັຈຈະຍະຕາ, ເປັນ ອິທັປປັຈຈະຕາ, ດື່ອຄວາມທີ່ເມື່ອສິ່ງນີ້ລື່ງນີ້ ເປັນປັຈຍັງ ສິ່ງນີ້ລື່ງນີ້ ຈຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນ.

ອະຍັງ ວຸຈະຕີ ກິກຂະເວ ປະກິຈຈະສະມຸປປາໄທ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ອຮຽນນີ້ ເຮົາເຮີຍກວ່າ ປະກິຈສມຸປປາທ, (ດື່ອອຮຽນອັນເປັນອຮຽນຂາຕີ ອາສັຍກັນແລ້ວ ເກີດຂຶ້ນ)^๙

(໢) ກະວະປັຈຈະຍາ ກິກຂະເວ ຂາຕີ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ເພຣະກພເປັນ ປັຈຍັງ, ຂາຕີຍ່ອມມື. ... ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, ກະວະປັຈຈະຍາ ກິກຂະເວ ຂາຕີ, ແລະ ໄດ້ ກ່າວແລ້ວໃນບັດນິວ່າ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັງຫລາຍ, ທ່ານທັງຫລາຍຈົງມາດູ, ເພຣະກພເປັນ ປັຈຍັງ, ຂາຕີຍ່ອມມື. ...

^๙ ຂ້ອທີ່ (၁) ສວດເຕີມອຍ່າງໄຮ ຂ້ອທີ່ (၂)-(၃)-(၅) ຈນຄື່ງຂ້ອທີ່ (၀၀) ກີ່ສວດເຕີມອຍ່າງນັ້ນ ແຕ່ລໍາກັບຂ້ອທີ່ (၀၀) ນັ້ນ ພິມພິໄວເຕີມອຍ່າງຂ້ອທີ່ (၁) ແລ້ວ : ທັນນີ້ເພື່ອປະຫຍັດເນື້ອທີ່.

(๓) อุปทานะปัจจะยา กิขะเว กะโว, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, เพราะอุปทานเป็นปัจจัย ภพย่ออมมี. ... ปัสสะถาติ จาหะ, อุปทานะปัจจะยา กิขะเว กะโว, และได้กล่าวแล้วในบัดนี้ว่า, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย จงมาดู, เพราะอุปทานเป็นปัจจัย, ภพย่ออมมี. ...

(๔) ตัณหาปัจจะยา กิขะเว อุปทานัง, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, เพราะตัณหาเป็นปัจจัย, อุปทานย่ออมมี. ... ปัสสะถาติ จาหะ, ตัณหาปัจจะยา กิขะเว อุปทานัง, และได้กล่าวแล้วในบัดนี้ว่า, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย จงมาดู, เพราะตัณหาเป็นปัจจัย, อุปทานย่ออมมี. ...

(๕) เวทะนาปัจจะยา กิขะเว ตัณหา, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, เพราะเวทะนาเป็นปัจจัย, ตัณหาย่ออมมี. ... ปัสสะถาติ จาหะ, เวทะนาปัจจะยา กิขะเว ตัณหา, และได้กล่าวแล้วในบัดนี้ว่า, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย จงมาดู, เพราะเวทะนาเป็นปัจจัย, ตัณหาย่ออมมี. ...

(๖) ผัสสะปัจจะยา กิขะเว เวทะนา, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, เพราะผัสสะเป็นปัจจัย, เวทะนาย่ออมมี. ... ปัสสะถาติ จาหะ, ผัสสะปัจจะยา กิขะเว เวทะนา, และได้กล่าวแล้วในบัดนี้ว่า, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย จงมาดู, เพราะผัสสะเป็นปัจจัย เวทะนาย่ออมมี. ...

(๗) สะพายะตะนะปัจจะยา กิขะเว ผัสโซ, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, เพราะสะพายะตะนะเป็นปัจจัย, ผัสสะย่ออมมี. ... ปัสสะถาติ จาหะ, สะพายะตะนะ-ปัจจะยา กิขะเว ผัสโซ, และได้กล่าวแล้วในบัดนี้ว่า, ดูก่อนกิกชุทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย จงมาดู, เพราะสะพายะตะนะเป็นปัจจัย, ผัสสะย่ออมมี. ...

(๙) นามะรูปปัจจยะ ภิกขะເວ ສະພາຍະຕະນັ້ງ, ດູກ່ອນກິກມຸທັ້ງຫລາຍ,
ເພຣະນາມຮູບເປັນປັຈັຍ, ສຳພາຍຕະນະຍ່ອມນີ້. ... ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, นามະຮູບ-
ປັຈັຍ ภົກຂະເວ ສະພາຍະຕະນັ້ງ, ແລະ ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນບັດນີ້ວ່າ, ດູກ່ອນກິກມຸທັ້ງ
ຫລາຍ, ທ່ານທັ້ງຫລາຍຈົມມາດຸ, ເພຣະນາມຮູບເປັນປັຈັຍ, ສຳພາຍຕະນະຍ່ອມນີ້. ...

(๙) ວິຜູ້ຄູາຜະປັຈະຍາ ກີກຂະເວ ນາມຮຽນປັງ, ດູກ່ອນກີກຊຸທັງຫລາຍ,
ພຣະວິຜູ້ຄູາເປັນປັຈັຍ, ນາມຮູປຢ່ອມນີ. ... ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, ວິຜູ້ຄູາຜະ-
ປັຈະຍາ ກີກຂະເວ ນາມຮຽນປັງ, ແລະ ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນບັດນີ້ວ່າ, ດູກ່ອນກີກຊຸທັງ
ຫລາຍ, ທ່ານທັງຫລາຍຈຳນາດຸ, ພຣະວິຜູ້ຄູາເປັນປັຈັຍ, ນາມຮູປຢ່ອມນີ. ...

(๑๐) สังฆารະปัจจะยา กິກຂະເວ ວິຫຼຸງຄູານັ້ນ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັ້ງໝາຍ,
ເພຣະສັງຫັກເປັນປັຈັຍ, ວິຫຼຸງຄູານຍ່ອມມື. ... ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, ສັງຫັກປັຈັຍ
ກິກຂະເວ ວິຫຼຸງຄູານັ້ນ, ແລະ ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນບັດນີ້ວ່າ, ດູກ່ອນກິກໜຸ້ທັ້ງໝາຍ, ທ່ານທີ່
ໝາຍຈົນມາດຸ, ເພຣະສັງຫັກເປັນປັຈັຍ, ວິຫຼຸງຄູານຍ່ອມມື. ...

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌະติ อะภิສະเมติ, ตราคตย่อມรู้พร้อม
เฉพาะ ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ชึ้งธรรมราตุนั้น, อะภิสัมพุชฌົມົດຕາ อะภิສະເມດຕາ,
ครັ້ງຮູ້ພຣ້ອມເຈພາະແລ້ວ ຄຶ່ງພຣ້ອມເຈພາະແລ້ວ, ອາຈິກຂະຕີ ເທເສຕີ, ຍ່ອມບອກ ຍ່ອມ
ແສດງ, ປັນຍຸະເປີ ປັງຈະເປີ, ຍ່ອມບັນຍຸຕີ ຍ່ອມຕັ້ງຂຶ້ນໄວ້, ວິວະຮະຕີ ວິກະະຫະຕີ,
ຍ່ອມເປີດເຜຍ ຍ່ອມຈຳແນກແຈກແຈງ, ອຸຕຕານີກະໂຮຕີ, ຍ່ອມທຳໃຫ້ເປັນເໜືອນການ
ໜາຍຂອງທີ່ຄວ່າ, ປັສສະຄາຕີ ຈາກະ, ອະວິຊາປັຈຈະຍາ ກິກຂະເວ ສັງຂາຣາ, ແລະ
ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນບັດນີ້ວ່າ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັງໝາຍ ທ່ານທັງໝາຍຈົມມາດູ ເພຣະວິຊາ
ເປັນປັຈຍ, ສັງຂາຣທັງໝາຍຍ່ອມນີ້.

ອີຕີ ໂຂ ກິກຂະເວ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັງໝາຍ, ເພຣະເຫດຸດັ່ງນີ້ແລ, ຍາ ຕັດຮະ-
ຕະຄະຕາ, ອຣມຮາຕຸໄດ ໃນກຣມນີ້ນັ້ນ, ອັນເປັນ ຕຄຕາ, ຄື່ອຄວາມເປັນອຍ່າງນັ້ນ, ອະວິຕະຄະຕາ,
ເປັນ ອິວິຕຕາ, ຄື່ອຄວາມໄມ່ຜິດໄປຈາກຄວາມເປັນອຍ່າງນັ້ນ, ອະນັ້ນຢູ່ມູນຄະຕາ, ເປັນ
ອນ້ນຢູ່ມູນຄະຕາ, ຄື່ອຄວາມໄມ່ເປັນໄປໂດຍປະກາຍອື່ນ, ອິທັປປັຈຈະຍະຕາ, ເປັນ ອິທັປ-
ປັຈຍຕາ, ຄື່ອຄວາມທີ່ເມື່ອມີລິ່ງນີ້ລິ່ງນີ້ ເປັນປັຈຍ, ລິ່ງນີ້ລິ່ງນີ້ຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນ.

ອະຍັງ ວຸຈະຕີ ກິກຂະເວ ປະມິຈະສະມຸປປາໂທ, ດູກ່ອນກິກຊຸທັງໝາຍ,
ອຣມນີ້ ເຮົາເຮັງກວ່າ ປະມິຈະສະມຸປປາຖ, (ຄື່ອອຣມອັນເປັນອຣມໜາຕີ ອາສັຍກັນແລ້ວ
ເກີດຂຶ້ນ), ອີຕີ. ດັ່ງນີ້ແລ.

.....

๑๑. ຮາຕຸປໍຈະເວກຂະພາສູງ

ບທສຽບຫວ້າໃຈພຣະພຸທອຄາສນາເຮື່ອງສຸມຜູ້ຕາແລະອນັຕຕາ ທີ່ພຣະບູພາຈາຍປະກອບ
ຂຶ້ນເປັນບທຄີກຫາບທແຮກລໍາຮັບຜູ້ທີ່ຈະເຂົ້າມາອຸປະນບທ ໃນພຣະພຸທອຄາສນາ ໃຊ້ສີບໆ ກັນມາ
ປຣາກງວຍໃນໜັງສື່ວາດມນີຈົບບໍລວງ ເປັນດັນ

[(ນໍາ) ທັນທະ ມະຍັງ ຮາຕຸປໍຈະເວກຂະພາສູງ ກະນາມະ ເສ.]

ຂອເສີມ ເຮົາທັ້ງໝາຍ ສວດພິຈາລາດຖາຕຸເດີດ

(ຂ້ອວ່າດ້ວຍຈິວ), ຍະຄາປໍຈະຍັງ ປະວັດຕະມານັ້ນ ຮາຕຸມັດຕະເມເວຕັ້ງ,
ສິ່ງເຫຼຳນີ້ ເປັນສັກວ່າຮາຕຸຕາມອຣຣມ໌ຈາຕີເທົ່ານີ້ນ, ກຳລັງເປັນໄປຕາມເຫດຕາມປໍຈັຍ
ອຢູ່ເນື່ອນນີ່, ຍະທີທັງ ຈິວຮັງ, ຕະຖຸປະກຸງໝະໂກ ຈະ ປຸດຄະໂລ, ສິ່ງເຫຼຳນີ້ ຄື້ອ
ຈິວ, ແລະຄນູ່ໃຫ້ສອຍຈິວຮັ້ນນີ້, ຮາຕຸມັດຕະໂກ, ເປັນສັກວ່າຮາຕຸຕາມອຣຣມ໌ຈາຕີ,
ນິສສັຕໂຕ, ມີໄດ້ເປັນສັຕວະອັນຍັ່ງຍືນ, ນິ້ຊື້ໂວ, ມີໄດ້ເປັນຊົວອັນເປັນບຸຮຸ່ງບຸຄຄລ,
ສຸມໂຄງ, ວ່າງເປົ່າຈາກຄວາມໝາຍແຮ່ງຄວາມເປັນຕົວຕນ, ສັພພານ ປະນະ ອິມານີ
ຈິວຮານີ ອະຊີຄຸຈະນິຍານີ, ກີ່ ຈິວທັ້ງໝາດນີ້ ໄມເປັນຂອງນໍາເກລື້ອມາແຕ່ເດີມ,
ອິມັງ ປຸຕິກາຍັງ ປັດວາ, ຄຣົ້ນມາຄູກເຂົ້າກັນກາຍ ອັນເນ່າອຢູ່ເປັນນີ້ແລ້ວ, ອະຕິວິຍະ
ຊີຄຸຈະນິຍານີ ຂ້າຍັນຕີ, ຍ່ອມກລາຍເປັນຂອງນໍາເກລື້ອດອ່າງຍິ່ງໄປດ້ວຍກັນ.

(ຂ້ອວ່າດ້ວຍບິຄທບາຕ), ຍະຄາປໍຈະຍັງ ປະວັດຕະມານັ້ນ ຮາຕຸມັດຕະເມເວຕັ້ງ,
ສິ່ງເຫຼຳນີ້ ເປັນສັກວ່າຮາຕຸຕາມອຣຣມ໌ຈາຕີເທົ່ານີ້ນ, ກຳລັງເປັນໄປຕາມເຫດຕາມປໍຈັຍ
ອຢູ່ເນື່ອນນີ່, ຍະທີທັງ ປິມທະປາໂຕ, ຕະຖຸປະກຸງໝະໂກ ຈະ ປຸດຄະໂລ, ສິ່ງເຫຼຳນີ້

กุญแจโก จะ ปุคคลோ, สิ่งเหล่านี้ คือเงลับบริหารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคเงลับบริหารนั้น, อาทิตย์ตະโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสสัตโต, มิได้เป็นสัตวะอันยิ่งยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุญโญ, ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพโพ ปะนายัง คิลานะป้าจะยะ-เงลับชະประริกขาโร อะซຸຈະນີໂຍ, กົດືລານເກລັບບຣິຫາຣທັ້ງໝົດນີ້ ໄມ່ເປັນຂອງນ່າເກລີຍດມາແຕ່ເດີມ, ອິມັງ ປຸຕິກາຍັງ ປົດວາ, ຄຣົນມາຖຸກເຂົາກັບກາຍ ອັນເນຳອູ່ເປັນນີ້ແລ້ວ, ອະຕິວິຍະ ຂຸຈະນີໂຍ ທ່າຍະຕີ. ຍ່ອ່ມກລາຍເປັນຂອງນ່າເກລີຍດອຍ່າງຍຶ່ງໄປດ້ວຍກັນ.

១៩. ព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃនៃការងារ

ปักษานี้เข้าใจว่า พระบูรพาจารย์นำมาจากพระบาลี มู.ม. ๑๒/๑๗/๑๔ และฯลฯ ใช้เป็นบทพิจารณาปัจจัยสี่ สีบ ๆ กันมาปรากฏอยู่ในหนังสือสวดมนต์ฉบับหลวง เป็นต้น.

[(นำ) หันทะ มะยัง ตั้งขณะิกปัจจะเกกขณะะปารุ๊ง ภะณามะ เส.]

ขอเชิญ เรากำลังหา สาดพิจารณาปัจจัยสี่ ที่บริโภคในขณะนี้แล้ว

(ข้อว่าด้วยจีวร), ประภิสังข่า โยนิโส จีวรัง ประภิเสวามิ, เราย่อม พิจารณาโดยแยกชายแล้วนุ่งห่มจีวร, yawatethewa สีตั้สสะ ประภิมาตายะ, เพียง เพื่อบำบัดความหนาว, อุณหัสสะ ประภิมาตายะ, เพื่อบำบัดความร้อน, ทังสะ- มะกะสะวะตาตะปะสิริงสะปะส้มผ้าสานัง ประภิมาตายะ, เพื่อบำบัดส้มผ้าส อันเกิดจากเหลือบ ยุ่ง ลม แดด และสัตว์เลี้ยงคลานหั้งหลาย, yawatethewa หริโก- ปินะประภิจลาทะนัตถัง, และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันให้เกิดความละอาย.

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต), ปะภูสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะภูเสวาม,
เรายื่อมพิจารณาโดยแยกค่ายแล้วฉันบิณฑบาต, 乃至 ทะวยะ, ไม่ให้เป็นไป
เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน, 乃 มะทายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามัน
เกิดกำลังพลังทางกาย, 乃 มัณฑนายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ, 乃 วิญญาณยะ,
ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง, ยavage เทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา, แต่ให้เป็นไป
เพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้, ยาปะนายะ, เพื่อความเป็นไปได้ของอัตตภาพ,
วิหิงสุปะระติยา, เพื่อความลึ้นไปแห่งความลำบากทางกาย, พ์รห์มะจะริยา-
นุคคะหายะ, เพื่อนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์, อิติ ปุราณัญจะ

เวทมนั้ง ประภิพงษามิ, ด้วยการทำอย่างนี้, เรายอมระงับเสียงได้ ซึ่งทุกเวทนาเก่า คือความทิว, นະวัญจะ เวทมนั้ง นະ อุปปาเทสสามิ, และไม่ทำทุกเวทนาใหม่ ให้เกิดขึ้น, ยาตร์รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาริ ชา-ติ, อนึ่ง, ความเป็นไปโดยสะตอแหน่งอัตตภานีด้วย, ความเป็นผู้หาโภชมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักรีแก่เรา, ดังนี้.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ), ปฏิสังขा โยนิโส เสนาสะนั้ง ประภิเสวามิ, เรา ย้อมพิจารณาโดยแยกชายแล้วใช้สอยเสนาสนะ, yawatethewa สีตัสสะ ประภิชา-ตายะ, เพียงเพื่อบำบัดความหนา, อุณหสสะ ประภิมาตayah, เพื่อบำบัดความร้อน, ทั้งสมะกะสะวataตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานั้ง ประภิมาตayah, เพื่อ บำบัดสัมผัสอันเกิดจาก เหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย, yawatethewa อุตุปริสสะยะวิโนทัณนั้ง ประภิสลลاناรามัตถัง. เพียงเพื่อ บรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ ในที่หลีกเร้นสำหรับภารนา.

(ข้อว่าด้วยคิลานเกลช), ปฏิสังขा โยนิโส คิลานะปัจจะยะเกสชชะ- ประกิขารัง ประภิเสวามิ, เรา ย้อมพิจารณาโดยแยกชายแล้วบริโภคเกลชบริหาร อันเกือกูลแก่คนไข้, yawatethewa อุปปันนานั้ง เวiyapaอิกานั้ง เวทนาอัน ประภิมาตayah, เพียงเพื่อบำบัดทุกเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาการต่าง ๆ เป็น นูลด, อัพยาบชัมภะประมะตayah-ติ. เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็น อย่างยิ่ง, ดังนี้.

.....

มงคลสูตร

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๗/

อุททกนิกร ขุททกปาฐะ

๔. มงคลสูตร ข้อ ๑ – ๓๓

ว่าด้วยมงคลสูงสุด ๓๔ ประการ

มงคลสูตรเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่ง ในอรรถกถาขยายความว่า ก่อน พุทธกาลเทวดาและมนุษย์ต่างสนทนากันถึงสิ่งที่เป็นมงคลใช้เวลานานถึง ๑๒ ปี จนพระอินทร์ต้องส่งเทวดาตามหนึ่งมาทูลถามพระพุทธเจ้า พระสูตรนี้ มีเนื้อหาแสดงถึง การปฏิเสธมงคลภายนอก ที่นับถือเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ว่าเป็นมงคลหรือมีมงคล โดยอธิบายว่าในทัศนะพระพุทธศาสนา มงคลของมนุษย์และเทวดาย่อมเกิดจาก การกระทำอันได้แก่ มงคลภายนอก คือต้องกระทำการดี และความดีนั้นจะเป็นสิ่งที่เรียกว่ามงคลเองโดยไม่ต้องไปอ้อนวอนกราบไหว้ขอมงคลจากภายนอกจากที่ไหน เมื่อดำเนินชีวิตตามหลักมงคล ๓๔ ประการ หากทำได้จะปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย จนถึงความพ้นทุกข์สิ้นอา娑ะในที่สุด

(๑๓. ມົງຄລສູຕຣ)

[(ນໍາ)ຫັນທະ ມະຍັງ ມັກຄະລະສຸຕະຄາຕາໂຍ ກະນາມະ ເສ.]

ຂອເຊີ່ງ ເຮັດວຽກ ສັດຄາຕາວ່າດ້ວຍມົງຄລເຄີດ.

ເລວັມເມ ສຸຕັງ ເອກັງ ສະມະຍັງ

ໃນສັນຍໍ່ ພຣະອານຸນໍ້ເຕຣເຈົ້າ ໄດ້ສັດບມາວ່າ

ກະຄະວາ ສາວຕັດຍິ່ງ ວິທະຣະຕີ ເຊຕະວະເນ ອະນາຄະປິຄທິກສະ ອາຮາເມ

ພຣູມື້ພຣະກາຄເຈົ້າ ເສັດຈປະທັບອູ່ໃນພຣະເຊຕວນາຮາມ ຂອງອານຸປິຄທິກ-
ເສຣໜູ້ໃນກຽງສາວຕັດ

ອະຄະ ໂຂ ອັນຍູບຕະຮາ ເຖວະຕາ

ຄຣັງນັ້ນແລ ເທພຍດາອົງຄໍໄດອົງຄໍໜຶ່ງ

ອະກິກກັນຕາຍະ ຮັດຕິຢາ, ອະກິກກັນຕະວັນຄາ

ນີ້ຮັສມື່ງານຍິ່ງ ເມື່ອຮາຕຣີປຸ່ມຍາມຜ່ານໄປແລ້ວ

ເກວະລະກັບປັ້ງ ເຊຕະວະນັ້ງ ໂອກາເສົ່ວ

ຍັ້ງພຣະເຊຕວນທັງສິນ ໃຫ້ສ່ວ່າງໄສວທົ່ວແລ້ວ

ເຢະນະ ກະຄະວາ ເຕັນປະສັງກະນີ

ໄດ້ເຂົ້າໄປເຝົ້າພຣູມື້ພຣະກາຄເຈົ້າ ຈນຄື່ງທີ່ປະທັບ

ອຸປະລັງກະມິຕ້ວາ ກະຄະວັນຕັ້ງ ອະກິວາເທົ່ວວາ ເອກະມັນຕັ້ງ ອັງຈາລີ

ຄຣັງເຂົ້າໄປເຝົ້າແລ້ວ ຈຶ່ງຄວາຍອກິວາທພຣູມື້ພຣະກາຄເຈົ້າ ແລ້ວຢືນອູ່ ປີ ທີ່
ຄວາສ່ວນຂ້າງໜຶ່ງ

ເອກະມັນຕັ້ງ ສູງຕາ ໂຂ ສາ ເຖວະຕາ, ກະຄະວັນຕັ້ງ ດາຍະ ອັ້ນມະກາສີ

ແລ້ວໄດ້ກຣາບຖຸລຄາມພຣູມື້ພຣະກາຄເຈົ້າ ດ້ວຍຄາຕາວ່າ

ພະຫຼຸງ ເທວາ ມະນຸສສາ ຈະ

ໜູ່ເທວາດາແລະມນຸ່ຍີເປັນອັນນາກ

ມັງຄະລານີ ອະຈິນຕະຍຸງ, ອາກັງຂະມານາ ໂສຕານັ້ງ

**ຜູ້ທຳກັນຄວາມສົວສົດ ໄດ້ພາກັນຄິດຄື່ນມົງຄລ ດື່ອເຫຼຸດໃຫ້ຄວາມເຈົ້າຢູ່ທັງໝາຍ
ພຽງມັງຄະລະມຸ່ຕະມັງ.**

ຂອພຣະອອງຄໍ ຈົງຕັ້ງສບອກມົງຄລອັນສູງສຸດດ້ວຍເຄີດ ດັ່ງນີ້

(ພຣະຜູ້ມີພະກາດເຈົ້າທຽບຕັ້ງອັນດັບວ່າ)

**ອະເສວະນາ ຈະ ພາລານັ້ງ
ປັນທິຕານັ້ນຈະ ເສວະນາ
ປູ້ຈາ ຈະ ປູ້ຈະນິຍານັ້ງ
ເອຕັມມັງຄະລະມຸ່ຕະມັງ.**

**ປະກົງປົງປະເທສະວາໂສ ຈະ
ປຸ່ພເພ ຈະ ກະຕະປຸ່ມູມູະຕາ
ອັດຕະສົມມາປະໂນີ ຈະ
ເອຕັມມັງຄະລະມຸ່ຕະມັງ.
ພາຫຼຸສັຈັນຈະ ສີປັບປຸງຈະ**

**ວິນະໂຍ ຈະ ສຸລິກຂີໂຕ
ສຸກາສີຕາ ຈະ ຍາ ວາຈາ
ເອຕັມມັງຄະລະມຸ່ຕະມັງ.**

**ການໄຟ່ຄົບຄົນພາລທັງໝາຍ
ການຄົບບັນທຶກທັງໝາຍ
ການບູ້ຈາດນີ້ກວຽບູ້ຈາ
ຕ້ອນນີ້ ເປັນມົງຄລອັນສູງສຸດ
ກາຮອງໃໝ່ໃນປະເທດອັນສົມຄວາ
ຄວາມເປັນຜູ້ມີບຸ້ນຸ້ອັນກະທຳໄວ້ແລ້ວ
ໃນກາລກ່ອນ**

**ການຕັ້ງຕົນໄວ້ໂດຍຂອບຮອມ
ຕ້ອນນີ້ ເປັນມົງຄລອັນສູງສຸດ
ຄວາມເປັນຜູ້ເຮັຍນົງມັກ,
ການມີຄືລປົວໂມ
ຄວາມເປັນຜູ້ມີຮະເບຍບວນຍິດ
ການພູດແຕ່ວາຈາທີ່ດີ
ຕ້ອນນີ້ ເປັນມົງຄລອັນສູງສຸດ**

ภาคผนวก

มาตาปิตรุปภูจานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะໂທ

อะนากุลา ຈະ ກົມມັນຕາ
ເອຕັມມັກຄະລະມຸຕະມັງ.

ທານ້ວຍຈະ ອັມມະຈະຮີຍາ ຈະ
ຢູາຕະການ້ວຍຈະ ສັງຄະໂທ
อะນະວັ້ຊ່ານີ ກົມມານີ
ເອຕັມມັກຄະລະມຸຕະມັງ.

ອາຮະຕີ ວິຣະຕີ ປາປາ
ມັ້ນຫະປານາ ຈະ ສັງລູບພະໂມ
ອັປະມາໂທ ຈະ ອັມເມສູ
ເອຕັມມັກຄະລະມຸຕະມັງ.

ຄາຣໂໄ ຈະ ນິວາໂຕ ຈະ
ສັນຕູກົງຈີ ຈະ ກະຕູ້ຢູ່ມຸຕາ
ກາເລະນະ ອັມມັສສະວະນັງ
ເອຕັມມັກຄະລະມຸຕະມັງ.

ຂັ້ນຕີ ຈະ ໂສວະຈັດສະຕາ
ສະມະຄານ້ວຍຈະ ທັສສະນັງ
ກາເລະນະ ອັມມະສາກັຈຈາ
ເອຕັມມັກຄະລະມຸຕະມັງ.

การบำรุงบิดามารดา
การส่งเคราะห์บุตร,
การส่งเคราะห์กรรมยา
การเป็นผู้ทำงานไม่คั่งค้าง
๔ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด
การให้ทาน, การประพฤติธรรม
การส่งเคราะห์ญาติทั้งหลาย
การทำงานที่ปราศจากໂທ
๔ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด
การงดเว้นจากความชั่ว
การละเว้นจากการดื่มน้ำเมາ
การไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย
๓ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด
การมีสัมมาคาราะ,
การอ่อนน้อมถ่อมตน
มีความสันโดษ, มีความกตัญญ
การฟังธรรมตามกาลเวลา
๔ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด
มีความอดทน, ความเป็นผู้ว่าง่าย
สอนง่าย
การพบทึนสมณะ ຄືອຜູ້ສັງປະງັບ
การสอนธรรมตามกาลเวลา
๔ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด

ตะโป จะ พ์ร์ห์ມະจะรີຍ້ງຈະ	ມີຄວາມເພີຍເຄື່ອງແກກິລັສ,
ອະຮີຍະສັຈານະຫັສະນັງ	ກາປະປຸດີພຣມຈຣຍ໌
ນິພານະສັຈົກົມີຣີຍາ จะ	ກາເທັນອຣີຍສັກ້າໜ້າລາຍ
ເວຕັມມັງຄະລະມູຕະມັງ.	ກາທຳພຣະນິພພານໃໝ່ແຈ້ງ
	ແ ຂໍ້ນີ້ ເປັນມົງຄລອັນສູງສຸດ

ធម្មតាសាសនា ឥឡូវបិទ ជាជាតិ ឬ សាសនាលេខាងក្រោម

จิตไม่หวนไหวในโลกธรรมทั้งหมด

อะโสกัง วิระชัง เขมัง

จิตไม่เคร้าโศก, จิตหมดธุลีคือกิเลส, จิตถึงความเกشم คือปลดจากโยคะ
กิเลสทั้งปวง

ເອຕັມມັງຄະລະມຸດຕະມັງ.

๔ ข้อนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด

ເອຕາທີສານີ ກົດວານະ ສັພັດຄະມະປະຣາຊີຕາ ສັພັດຄະ ໂສຕົງ ດັຈນັນຕີ
ເຫວດາແລະມ່ນນຸ່ຍໍທຶນໜ້າ ພາກນັ້ນປົງຕິມົງຄລອຮຣມ ເຄື່ອງໃຫ້ສິ່ງຄວາມ
ເຈີຣູມເຊັ່ນນີ້ແລ້ວ ຍ່ອມເປັນຜູ້ໄມ່ພ່າຍແພັ້ນຂ້າຕື້ກຖຸກໝູ່ເໜ່າ ຍ່ອມສິ່ງຄວາມ
ສົວສົດີ ໃນທີ່ທຸກສັນນ ໃນກາລທຸກເມື່ອ

ต้นเตสัง มังคะละมุตตะมันติ.

ข้อนี้เป็นมงคลอันสูงสุด ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายเหล่านี้ ด้วยประการจะนี้แล.

.....

ກາມສາສນພື້ນ

ນັບເປັນຂັ້ນຕອນສຳຄັງຂອງການເປັນພຸතຮສາສນິກົນ ແສດງເຈຕານໃນກາຣະລຶກ ແລະ ສຳນິກໃນພຣະຄຸນຕ່ອລີ່ງທີ່ສູງສຸດໃນພຣະພຸතຮສາສນາທັງ ۳ ແລ້ວປວາມາໃນກາຣະລຶງ ໄນເຈີງມາທັງປວງ ມາປຣາກກາຣປົງປົງຕິດປົງປົງບົດຂອບພຣອມກັບກາຣຂອ້ອຮຣມຈາກພຣະ ກົກຊຸສົງສຳສາກຂອງພຣະພຸතຮອງຄູ່ຜູ້ເປັນກໍລາຍານມິຕຣເບື້ອງບນ

ຄຳນູ້ພະຮະຮັດນຕຮ້ຍ ກ່ອນອາຮານາດີລ

ອະຮະທັງ, ສົມມາສັມພຸຖໂຣ ກະຄະວາ,

ພຣະຜູ້ມີພຣະກາຈົ້າ, ເປັນພຣະອຮ້ານຕໍ, ບຣິສຸທົ່ມດຈຈຈາກກິເລສ ເຄຣືອງ
ເຄຣາຮມອງທັງຫລາຍ, ໄດ້ຕຣະສຽງຄຸກຄ້ວນດີແລ້ວ;
ອີເມເທີ ສັກກາເຮົທີ, ຕັ້ງ ກະຄະວັນຕັ້ງ ອະກົປ່ະຍາມີ.
ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຫາ, ທີ່ພຣະຜູ້ມີພຣະກາຈົ້ານັ້ນ, ດ້ວຍເຄຣືອງສັກກາຣະເຫັນໆ.

(ກຣາບ)

ສ່ວັກຂາໂຕ, ກະຄະວະຕາ ອັ້ນໂມ,

ພຣະຮຣມມືອສາສນາ, ອັນພຣະຜູ້ມີພຣະກາຈົ້າ, ແສດງໄວ້ດີແລ້ວ;
ອີເມເທີ ສັກກາເຮົທີ, ຕັ້ງ ອັ້ນມັງ ອະກົປ່ະຍາມີ.
ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຫາ, ທີ່ພຣະຮຣມເຈົ້ານັ້ນ, ດ້ວຍເຄຣືອງສັກກາຣະເຫັນໆ.

(ກຣາບ)

ສຸປະກິບັນໂນ, ກະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໄມ,

ໜູ່ພຣະສົງຜູ້ເຊື່ອຟັງ, ຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາຈົ້າ, ປົງປົງຕິດແລ້ວ;
ອີເມເທີ ສັກກາເຮົທີ, ຕັ້ງ ສັງມັງ ອະກົປ່ະຍາມີ.
ຂ້າພເຈົ້າບູ້ຫາ, ທີ່ໜູ່ພຣະສົງເຈົ້ານັ້ນ, ດ້ວຍເຄຣືອງສັກກາຣະເຫັນໆ.

(ກຣາບ)

.....

ภาคศาสตร์พิธี

เป็นการกล่าวบททวนรำลึกถึงคุณปการแห่งพระพุทธ พระธรรม และ พระสังฆ์ แก่มวลมนุษย์ที่ควรแก่การศรัทธา เชื่อมั่น แล้วเรียนรู้และลงมือปฏิบัติตามแบบอย่าง หลักการ และ คำสั่งสอนทั้งหลาย

พระพุทธคุณ ได้แก่ การเป็นผู้รู้ ผู้ดีน ผู้เบิกบาน ตรัสรู้และดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์ได้สันเชิงโดยพระองค์เอง

พระธรรมคุณ ได้แก่ พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ควรถือและ ปฏิบัติตามเพื่อการดับทุกข์ได้

พระสังฆคุณ ได้แก่ สาวกผู้ปฏิบัติตามแบบและคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วคอยช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเพื่อสั่งสอนแนะนำต่อพากเราทั้งหลาย

.....

ກາຄຄາສະນພື້ນ

ກາຮອາຮານາສີລ

ນະໂມ ຕັ້ງທະ ກະຄະວະໂຕ ອະຮະහະໂຕ ສົມມາສົມພຸຖົວັດສະ
(ວ່າ ၃ ຈບ)

ຄໍາອາຮານາສີລ ៥

ມະຍັງ ກັນເຕ, ວິສຸງ ວິສຸງ ຮັກຂະນັດຄາຍະ, ຕີສະຮະເແນນະ ສະຫະ, ປັບຈະ
ສືລານີ ຍາຈາມະ.^๑

ທຸດີຍັ້ນປີ ມະຍັງ ກັນເຕ, ວິສຸງ ວິສຸງ ຮັກຂະນັດຄາຍະ, ຕີສະຮະເແນນະ ສະຫະ,
ປັບຈະ ສືລານີ ຍາຈາມະ.

ຕະຕີຍັ້ນປີ ມະຍັງ ກັນເຕ, ວິສຸງ ວິສຸງ ຮັກຂະນັດຄາຍະ, ຕີສະຮະເແນນະ ສະຫະ,
ປັບຈະ ສືລານີ ຍາຈາມະ.

ເປັນກາຮັກລ່າວອາຮານານິມນີ້ພຣະກົກຝູໃຫ້ຊ່ວຍນຳກາຮັກລ່າວຄຳປັບປຸງຢານເພື່ອ^໑
ກາຮນ້ອມຮັບຄືລອັນເປັນຂອບປັບປຸງບັດພື້ນຖານໃນກາຮັກໜາກາຍ ວາຈາແລະ ໄຈໃຫ້ສະອາດ
ບຣີສຸທຶນ໌ ປຣາຈາກບາປ ອກຸສລສິ່ງເສົ້າຮມອງມາຮບກວນນຳພາໄປໃນທາງທີ່ໄມ່ເໜາະໄມ່
ຄວຣທັ້ງຫລາຍ ເພື່ອກາຮນ້າໄປເປົ້າປັບປຸງບັດໃນຂົວຕິຈິຕິໃຈຕ່ອງ ໄປ ປະກອບດ້ວຍ ສີລ ៥, ສີລ
៥ ທີ່ອ ຍິ່ງ ຈີ່ ຂຶ້ນຕາມແຕ່ບຸຄຄລ

.....

^๑ ຄ້າວ່າຜູ້ເດືອວ ເປົ້າຢັນ ມະຍັງ ເປົ້າ ອະຫັງ, ຍາຈາມະ ເປົ້າ ຍາຈາມີ

คำกล่าวไตรสรณคณ์

นะโม ตัสสะ ภะคะວะໂຕ อะระහะໂຕ สัมมาສัมพุทธัสสะ^๑
(ว่า ๓ จบ)

พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ,
อัมมัง สาระณัง คัจฉามิ,
สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ,
ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา, เป็นที่พึงที่ระลึก,

ทุติยมปิ พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ,
ทุติยมปิ อัมมัง สาระณัง คัจฉามิ,
ทุติยมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สอง, ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา, เป็นที่พึง
ที่ระลึก,

ตะติยมปิ พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ,
ตะติยมปิ อัมมัง สาระณัง คัจฉามิ,
ตะติยมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สาม, ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา, เป็นที่พึง
ที่ระลึก,

(พระสัมมา) ติสาระณะคະມະณัง นิภูติ
การถึงชั่งไตรสรณคณ์ สำเร็จแล้ว เสร็จสิ้นแล้ว
(พึงรับพร้อมกันว่า) อะมะ ภันเต

คำสมາทาน ศีล ๕

ปณาตปตา เวระมะณี สิกขะปะหัง สะมาทิยามิ,
 อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขะปะหัง สะมาทิยามิ,
 กามेसุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขะปะหัง สะมาทิยามิ,
 มุสาวาทा เวระมะณี สิกขะปะหัง สะมาทิยามิ,
 สุรามะรณะมชชะปะมาท្យูจนา เวระมะณี สิกขะปะหัง สะมาทิยามิ.

(พระสัมพัทธ์) อิมานิ ปัญจะ สิกขะปะทานิ สะมาทิยามิ (ว่าตาม ๓ ครั้ง)
 สีเลนะ สุคติ ยันติ สีเลนะ โภคสัมปะทา
 สีเลนะ นิพุติ ยันติ ตั้งม่า สีลัง วิโสະයে.

(สาธ)

คำอ巴拉ณนาศีล ๕ และศีล ๘ คราวเดียวกัน

มะยัง ภันเต, วิสุ วิสุ รักชนนตถายะ, เอเก ติสาระเณนะ สะหะ,
 ปัญจะ สีลاني ยาจามะ, เอเก ติสาระเณนะ สะหะ, อংগুষ্ঠ សិលានិ^๑ ยาจามะ.
 ทุติยมปิ มะยัง ภันเต, วิสุ วิสุ รักชนนตถายะ, เอเก ติสาระเณนะ
 สะหะ, ปัญจะ สีลاني ยาจามะ, เอเก ติสาระเณนะ สะหะ, อংগুষ্ঠ សិលានិ
 ยาจามะ.

ตะติยมปิ มะยัง ภันเต, วิสุ วิสุ รักชนนตถายะ, เอเก ติสาระเณนะ
 สะหะ, ปัญจะ สีลاني ยาจามะ, เอเก ติสาระเณนะ สะหะ, อংগুষ্ঠ សិលានិ ยาจามะ.

^๑.ในกรณีที่ขอศีลอุโบสถ คำว่า “อংগুষ্ঠ សិលានិ” เปรียญเป็นว่า “อংগুষ্ঠং কলমন্নাকচত্ব আপোলং” แปลว่า
 อุโบสถ อันประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ.

คำแปล :-

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ! ข้าพเจ้าทั้งหลาย, พากหนึ่ง ขอศีล ๔ พร้อมทั้งไตร-
สรณคณ์, พากหนึ่ง ขอศีล ๘ พร้อมทั้งไตรสรณคณ์, เพื่อการรักษาแยกกัน ๆ ของ
แต่ละคน ๆ.

แม้ครั้งที่ ส่อง ...ฯลฯ ...

แม้ครั้งที่ สาม ...ฯลฯ ...

คำอ巴拉চনาศีล ๙

มะยัง กันเต, วิสุ วิสุ รักชนนตถายะ, ติสาระเณนะ สะ hakk, อঁঁ শুচি
সীলানি যাজামাম.

তুতিয়ম্পি মহায় গন্তে, বিসু বিসু রকখন্তত্ত্বায়, তিসরারেণন সহ, ওঁ শুচি
সীলানি যাজামাম.

তত্তিয়ম্পি মহায় গন্তে, বিসু বিসু রকখন্তত্ত্বায়, তিসরারেণন
সহ, ওঁ শুচি সীলানি যাজামাম.

คำสมາทานศีল ๙

ปานาติปตา เวระমະณี สิกขะປะทัง สะมาทิยาม,
อะทินนาทานা เวระมະณี สิกขะປะทัง สะมาทิยาม,
อะพร์মংজুরিয়া উৱেমণী সিক্খাপংগং ৰামাতিয়াম,
মুস্বারাথা উৱেমণী সিক্খাপংগং ৰামাতিয়াম,

สุราเมระยะมัชชะปะมาทกูฐานา เวระมะณี สิกขะปะทัง สะมาทิยามิ,
วิกาละโภชนา เวระมะณี สิกขะปะทัง สะมาทิยามิ,
นัจจะ คีตะ วาทิตะ วิสุกະ ทัสสนะ มาลา คันธะ วิเลปะนะ
ฉาระณะ มัณฑะนะ วิภูสະนกูฐานา เวระมะณี สิกขะปะทัง สะมาทิยามิ,
อุจจาສະຍະนะ มะหาສະຍະนา เวระมะณี สิกขะปะทัง สะมาทิยามิ.

คำอ巴拉ณนาธรรม

พ์รห์มา จะ โลกาธิปตี สะห้มปะติ
กัตอัญชลี อันธิware อะยาจะဓะ
สันตีอะ สัตตาปปะระชักชาติกา
เทเสตุ อัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

เป็นการกล่าวอ巴拉ณานิมนต์พระภิกษุให้แสดงพระธรรมคำสั่งสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามอย่างครั้งที่ท้าวสหัมบดีพระมหาทูลขอหลังจากทรงตรัสรู้แล้วประกว่าพระธรรมที่ทรงตรัสรู้นั้นยกแก่การเข้าใจของคนทั่วไป ครั้นท้าวสหัมบดีพระมหาจำแนกว่าหมู่คนนั้นเปรียบเสมือนบัว ๔ เหล่า ที่มีดอกซึ่งพร้อมบานรับพระธรรมแล้วผลลัพธ์น้ำได้ จึงทรงแสดงและสอนสั่งเป็นพระพุทธศาสนาสืบมา

คำอ巴拉ณนาพระปริตร

วิปัตติปฏิภพายะ,	สัพพะสัมปตติสิทธิยา,
สัพพะ ทุกขะ วินาสาyah,	ประริตตัง พ្រោះ ម៉ងគ់ល៉ាំ
วิปัตติปฏิภพายะ,	สัพพะสัมปตติสิทธิยา,
สัพพะ ភាយะ วินาสาyah,	ประริตตัง พ្រោះ ម៉ងគ់ល៉ាំ
วิปัตติปฏิภพายะ,	สัพพะสัมปตติสิทธิยา,
สัพพะ ໂរគ วินาสาyah,	ประริตตัง พ្រោះ ម៉ងគ់ល៉ាំ

คำแปล :-

ขอพระคุณเจ้าโปรดสวัสดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ
เพื่อความสำเร็จในสมบัติทุกประการ เพื่อให้ ทุกช่อง ภัย โรค อันตรายใดๆ ทุกชนิด
จะพินาศสูญไป

.....

คำถวายภัตตาหาร แด่พระสงฆ์

นะโม ตัสสะ ภะคะવະໂຕ ອະຮະໂຫໂຕ ສົມມາສົມພູທອັສສະ

(ວ່າ ๓ ຈບ)

(ວ່າພຣັມກັນ)

ອິມານີ ມະຍັງ ກັນເຕ, ກັດຕານີ^๑, ສະປະລິວາຣານີ, ກິກຊຸສັງໝັສະ, ໂອໂນ-
ໜະຍາມະ. ສາຊຸ ໂນ ກັນເຕ, ກິກຊຸສັງໂມ, ອິມານີ, ກັດຕານີ^๒, ສະປະລິວາຣານີ,
ປະວິຄຄົນຫາຕຸ, ອຳໝາກໝູເຈວະ, ມາຕາປີຕຸອາທິນໝູຈະ, ປູາຕະການໝູຈະ, ກາລະ-
ກະຕານັ້ງ, ທີ່ມະຮັດຕັ້ງ, ທີ່ຕາຍະ ສຸຂາຍະ.

คำแปล :-

ข้าแต่พระภิกษุສູງผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่ง
ภัตตาหาร^๒, ພຣັມກັບທັງບໍລິຫານທັງຫລາຍເຫັນໆ, ແດ່พระภิกษุສູງ

ขอพระภิกษุສູງຈົງໂປຣດັບ, ຊົ່ງภัตตาหาร^๒, ພຣັມກັບທັງບໍລິຫານທັງຫລາຍ
ເຫັນໆ, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ເພື່ອປະໂຍ່ນໆ, ເພື່ອຄວາມສຸຂ, ແກ່ຂ້າພເຈົ້າທັງຫລາຍ,
ແກ່ຄູາດີທັງຫລາຍ, ມີມາດາບີດາເປັນຕົ້ນ, ແລະຜູ້ທີ່ລ່ວງລັບໄປແລ້ວດ້ວຍ, (គື້...) ^{*}
ตลอดกาลนานເຫຼຸດ.

๑-๑. ถ้าถวายภัตตาหารอุทิศให้ผู้ชาย ແກ້ເປັນ “ມະຕະກະກັດຕານີ” ທັ້ງ ๒ ແທ່ງ

๒-๒. ถ้าถวายภัตตาหารอุทิศให้ผู้ชาย ແກ້ເປັນ “ມຕກັດຕານີ” ທັ້ງ ๒ ແທ່ງ

* ຂອດຄວາມໃນງານເລື່ບ, ກລ່ວເພະເມື່ອຄວາຍภัตตาหารອຸທິສະໄໝ ທີ່ປະສົງຕົວບຸ້ອ່າ, ໂດຍໄສ່ເຊື່ອຜູ້ຕາຍລົງທຶນ...ນັ້ນດ້ວຍ

คำถวายสังฆทาน (แบบทั่วไป)

อิมานิ มะยัง ภันเต, กัตตานิ, ^{**} สะປะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอม-ชะยามะ, สาอุ โน ภันเต, ภิกขุสังໂມ, อิมานิ, กัตตานิ, ^{**} สะປะริวารานิ, ปะภูคคัณฑາຕຸ, อົ້ມໜາກັງ, ທີມະຮັດຕັ້ງ, ພິຕາຍະ ສຸຂາຍະ.

คำแปล :-

ข้าแต่พระสังฆผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอນ้อมถวาย, ชี้่กัตตาหาร, ^{**} กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกขุสังฆ.

ขอพระภิกขุสังฆ์จงรับ, ชี้่กัตตาหาร, ^{**} กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ลึ้นกาลนาน เทอญ.

^{**} ถ้าสังฆทานนั้นไม่มีอาหารและถวายหลังเที่ยงไปแล้ว เปเลี่ยนคำว่า กัตตานิ เป็น กัปปิยะกัตตานิ และเปลี่ยนคำว่า กัตตาหาร เป็น กัปปิยะกัตตหาร

บทพระให้พร

(กรวดนำ)

ยะถา วาริวะหา บูรา ประบูเรนติ สาค河西

ห่วงนำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ ฉันได
เอwareเมware อิโต ทินนัง เปตานัง อุปகัปปะติ

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้, ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว
ได้ ฉันนั้น.

อัจฉิตัง ปัตติตัง ตุมหัง

ขออิภูติผลที่ท่านประทานแล้วตั้งใจแล้ว

ขิปะเมะ สะมิชมะตุ

จงสำเร็จโดยฉบับพลัน

สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา

ขอความดีริทั้งปวงจนเต็มที่

จันໂග ปัณณะระໂສ ยะถา

เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ

มะณิ โชคิระໂສ ยะถา

เหมือนแก้วมณีอันสว่างใส่ควรยินดีฯ

(ประนมมือรับพร)

สัพพิติโย วิวัชชันตุ

ความจัญไรทั้งปวง จงบำรุงไป

สัพพะໂຮໂຄ วินัสสະตุ

โรคทั้งปวง (ของท่าน) จงหาย

มา เต กะวัตวันตตราโย

อันตรายอย่ามีแก่ท่าน

สุขิ ทีหมายุโ哥 กะจะ

ท่านจะเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน

อะกวิชาทะนะสีลิสสะ นิจัง วุฒาปะจาโยโน, จัตตาโร อัมมาวัทมันติ,

อายุ วัณโน สุขัง พะลัง

ธรรมสีประการ คืออายุ วรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญแก่บุคคล ผู้มีปรกติ

ให้วักรับ, มีปรกติอ่อนน้อม (ต่อผู้ใหญ่) เป็นนิตย์ฯ

คำอธิษฐานเข้าพรรษา (สำหรับมราواส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระહะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(ว่า ๓ จบ)

อิมัง เตมาสัง วัสสัง, อิหัง กิจจัง, อุตตะໂຣຕະรัง, กะຮີສສາມີຕີ อะອິຫຼຈຸາມີ.
ຖຸຕີຍັມປີ, อີມັງ ເຕມາສັງ ວັສສັງ, อີຫັງ ກິຈຈັງ, อຸຕະໂຣຕະຮັງ, ກະຮີສສາມີຕີ อะອິຫຼຈຸາມີ.
ຕະຕີຍັມປີ, อີມັງ ເຕມາສັງ ວັສສັງ, อີຫັງ ກິຈຈັງ, อຸຕະໂຣຕະຮັງ, ກະຮີສສາມີຕີ อะອິຫຼຈຸາມີ.

คำแปล :-

ตลอดพรรษา ๓ เดือน ในຄູດຟັນ້ຳ ขັພເຈົ້າ ขอຕັ້ງຈິຕອອິຫຼຈຸານວ່າจะບຳເຜັນ
ກຣົນຍົກຈັດນີ້ໄໝຢຶ່ງໆ ຂຶ້ນຄົວ.....

ແມ່ຄຽງທີສອງ ...າລາ ...

ແມ່ຄຽງທີສາມ ...າລາ ...

.....

บทແຜ່ເມຕຕາ

ສັພເພ ສັຕຕາ

ສັຕວໍ່ທັງໝາຍທີ່ເປັນເພື່ອນທຸກ໌, ເກີດ ແກ່ ເຈັນ ຕາຍ, ດ້ວຍກັນທັງໝາດທັງລື້ນ
ອະເວຣາ ໂໂນຕຸ

ຈົງເປັນສຸຂເປັນສຸຂເດີດ, ອຍ່າໄດ້ມີເວຣື່ງໜຶ່ງກັນແລກັນເລຍ,
ອັພຍາປັ້ນສາ ໂໂນຕຸ

ຈົງເປັນສຸຂເປັນສຸຂເດີດ, ອຍ່າໄດ້ພຍາບາທເບີຍດເບີຍນ່ິ່ງກັນແລກັນເລຍ,
ອະນີ້າ ໂໂນຕຸ

ຈົງເປັນສຸຂເປັນສຸຂເດີດ, ອຍ່າໄດ້ມີຄວາມທຸກ໌ກ່າຍ ທຸກ໌ໃຈເລຍ,
ສຸຂີ້ ອັຕຕານັ້ນ ປະຮີຫະຮັນຕຸ.

ຈົງມີຄວາມສຸກ່າຍ ສຸຂໃຈ ວັກຫາຕນໃຫ້ພັນຈາກທຸກ໌ກ່າຍ, ທັ້ງລື້ນເຫອນ.

.....

อธิบายศัพท์บัญญัติ

ก) อุปกิเลส [รตนัตထยปปามคatha น.13(๖-๗)] หรือ จิตตอุปกิเลส ๑๖ หมายถึง ธรรมเครื่องเสร้ำหม่อง, ลิ่งที่ทำให้จิตชุ่มน้ำ รับคุณธรรมได้ยาก ดูผ้าเปรอะเปื้อนสกปรก ข้อมไม่ได้ดี ประกอบด้วย

๑. อภิชฌາวิสมโลภะ คิดเพ่งเลึงอยากได้ โลกไม่สมควร, โลกแล้ว จ้องจะเอา ไม่เลือกควรไม่ควร
๒. พญาบาท คิดร้ายเชา
๓. โกระ ความโกรธ
๔. อุปนาหะ ความผูกโกรธ
๕. มักขะ ความลบหลู่คุณท่าน, ความหลู่ความดีของผู้อื่น, การลบล้าง ปิดซ่อนคุณค่าความดีของผู้อื่น
๖. ปลาสะ ความตีเสมอ, ยกตัวเทียมท่าน, เอาตัวขึ้นตั้งวางไว้ ไม่ยอมยกให้ใครดีกว่าตน
๗. อิสสา ความริษยา
๘. มัจฉริยะ ความตระหนี่
๙. มายา มารยา
๑๐. สาเดียยะ ความโ้ออวดหลอกเข้า, หลอกด้วยคำโ้ออวด
๑๑. ถัมภะ ความหัวดื้อ, กระด้าง
๑๒. สารัมภะ ความแข่งดี, ไม่ยอมลดละ มุ่งแต่จะเอาชนะกัน
๑๓. นานะ ความถือตัว, ทะนงตน
๑๔. อตินานะ ความถือตัวว่ายิ่งกว่าเข้า, ดูหมิ่นเข้า
๑๕. มะ ความมัวเมาก

๑๖. ปมาทะ ความประมาท, ละเลย, เลินเล่อ

ข้อ ๒ มีต่างออกไป คือ ในอัมมายาทสูตร เป็น โภสະ ความคิดประทุษร้ายเชา

(ม.ม. ๑๔/๒๖/๒๖)

ข) โลกุตตระ [รตนัตตยปณามคตา น.13(๖-๗)] หมายถึง พ้นจากโลก, เหนือโลก, พ้นวิสัยของโลก, ไม่นื่องในพหทั้ง ๓

ค) พระสัทธรรม [สังมาภิคติ น.32(๑๙)] หมายถึง ธรรมที่ดี, ธรรมที่แท้, ธรรมของคนดี, ธรรมของสัตบุรุษมี สัทธรรม ๓ อย่าง คือ

- ๑. ปริยัติสัทธรรม สัทธรรมคือสิ่งที่พึงเล่าเรียน ได้แก่ พุทธศาสนา
- ๒. ปฏิบัติสัทธรรม สัทธรรมคือสิ่งพึงปฏิบัติ ได้แก่ ไตรลิกขา
- ๓. ปฏิเวธสัทธรรม สัทธรรมคือผลที่พึงบรรลุ ได้แก่ มรรคผล และนิพพาน ;
สัทธรรม ๓ คือ
 - ๑. ศรัทธา ๒. หิริ ๓. โอตตปปะ ๔. พาทุสัจจะ ๕. วิริยารัมภ ๖. สติ
 - ๗. ปัญญา

ง) ธรรมคำ [ติลักษณาทิคตา น.51(๒๖)] หมายถึง ทุจริต ความประพฤติชั่วประพฤติไม่ดี มีทั้งทางกาย วาจา ใจ

ธรรมขาว หมายถึง สุจริต ความประพฤติดี ประพฤติชอบ มีทั้งทางกาย วาจา ใจ

ง) สังขาร [บทพิจารณาสังขาร น.69(๓๔)] หมายถึง สภาพที่ปัจจัยทั้งหลายปัจจัยแต่งขึ้น, สิ่งที่เกิดจากเหตุปัจจัย

- ๑. อุปារทินนกสังขาร สังขารที่กรรมยึดครองหรือเกาะกุม ได้แก่ อุปារทินธรรม
- ๒. อนุปារทินนกสังขาร สังขารที่กรรมไม่ยึดครองหรือเกาะกุม ได้แก่ อนุปារทินธรรมทั้งหมด เว้นแต่สังขารธาตุ คือนิพพาน

จ) ภูมิทั้งสาม [สัพพปัตติทานคถา น.72(๓๖)]

ภูมิ มีความหมาย ๒ ประการ คือ (๑) พื้นเพ, พื้น, ชั้น, ที่ดิน, แผ่นดิน

(๒) ชั้นแห่งจิต, ระดับจิตใจ, ระดับชีวิต ภูมิทั้งสาม ได้แก่

- ภาวะจรภูมิ คือ ชั้นที่ยังท่องเที่ยวอยู่ในกามกพรหรือภูมิของจิตที่ติดอยู่ในการ
- รูปจรภูมิ คือ ชั้นที่ท่องเที่ยวอยู่ในรูปภาพหรือภูมิของจิตที่ติดอยู่ในรูปulan
- อรุปจรภูมิ คือ ชั้นที่ท่องเที่ยวอยู่ในอรุปภาพหรือภูมิของจิตที่ติดอยู่ในอรุปulan

ฉ) กำเนิดทั้งสี่ [สัพพปัตติทานคถา น.72(๓๖)]

๑. ชาลาพุชะ เกิดในครรภ์ ได้แก่ สัตว์ที่เกิดในมดลูก คือ มนุษย์และสัตว์เดร็จวนที่คลอดออกมากเป็นตัวและเลี้ยงลูกด้วยนม เช่น โโค กระบือ แมว เป็นต้น

๒. อัณฑะ เกิดในไข่ ได้แก่ สัตว์เดร็จวนที่ออกมากเป็นไข่ และจึงฟักไข่ออกมากเป็นตัว เช่น เป็ด ไก่ นก ปลา เป็นต้น

๓. สังເສທະ ເກີດໃນເຄົາໄໂລ ໄດ້ແກ່ ສັດວໍທັງຫລາຍທີ່ເກີດໂດຍໄມ່ອາສັຍທ່ວງພ່ວມແຕ່ອາສັຍເກີດຈາກຕົນໄນ້ ພລໄນ້ ດອກໄນ້ ອຣີ ຂອງໂສໂຄຣກ ອຣີ ທີ່ຊຸມຊື່ນ ແຊ່ ເຊື້ໂຮຄແລະສັດວໍເຊລ໌ເດີຍ ມີອະນຸມີບາພລາມີເຊີຍມ ເປັນຕົນ

๔. ໂອປປາຕິກະ ເກີດຜູດຂຶ້ນມາ ໄດ້ແກ່ ສັດວໍໂລກທີ່ເກີດມາໂດຍໄມ່ໄດ້ອາສັຍພ່ວມແຕ່ອາສັຍກຣມຍ່າງເດີຍ ແລະເນື່ອເກີດກີ່ເຕີບໂຕຂຶ້ນທັນທີກັນໄດ ເວລາຕາຍກີ່ໄມ່ຕ້ອງທີ່ງ່ວ່າເຂົາໄວ້ ແຊ່ ພວກສັດວ່ນຮກ ເປຣ ເທວດາ ພຣහມ ມີນຸ່ມຢີໂລກສົມຍັດກັບ ເປັນຕົນ ພວກນີ້ລ່ອງລອຍໄດ້ຄລ່ອງໄມ່ຕ້ອງອາສັຍຍານພາຫະເປັນໄປດ້ວຍອຳນາຈກຣມຂອງເຂາ

ช) ສັດວໍທີ່ມີຫ້າຂັນຮໍ [สัพพปัตติทานคถา น.72(๓๖)] ໄດ້ແກ່ ສັດວໍໃນກາມກັບ ແຊ່ ມີນຸ່ມຢີໂລກສົມຍັດກັບ ເທວດາ ຈະມີກາຍກັບຈິຕ ອຣີມີຂັນຮໍ ດຣບ, ກາຍຄືອຽຸປ່າຂັນຮໍ ຈິຕ ຄືອນາມຂັນຮໍ ດຣບ ໄດ້ແກ່ ເວກນາ ສັນຍາ ສັງຫຸກ ວິ່ນຍາ

ສັດວໍທີ່ມີຫ້າຂັນຮໍ ຄືວ ຜູ້ທີ່ເກີດມາມີຂັນຮໍເດີຍ ໄດ້ແກ່ ອສັນຍຸພຣහມ ອຣີທີ່ເຮັກວ່າ

พระหมลูกพัก เพาะเกิดนามีแต่รูปขันธ์อย่างเดียวไม่มีจิตมาเกิดด้วย
สัตว์ที่มีสื่อขันธ์ คือ อรูปพระหมทั้งหลาย เนื่องจากพระหมเหล่านี้เกิดมาไม่มีรูปมา
เกิดมีแต่จิตมาเกิด คือมีนามขันธ์ ๔ เท่านั้น คือ เวทนา สัญญา สัขาร วิญญาณ

ช) โลกุตตรธรรมเก้า [ปัญญานปนคatha น.74(๓๗-๓๘)] หมายถึง ธรรมอันมิใช่วิสัยของโลก, สภาวะพื้นโลก (+ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ = ๔๙ : ข. ปญ. ๓๑/๖๒๐/๕๓๕; Ps.II.๑๖๖)
ประกอบด้วย

มรรค ๔

มรรค ๔ ทางเข้าถึงความเป็นอริยบุคคล, ญาณที่ทำให้ละสังโยชน์ได้ขาด

๑. โสดาปัตติมรรค มรรคอันให้ถึงกระแสสที่นำไปสู่พระนิพพานที่แรก, มรรค
อันให้ถึงความเป็นพระโสดาบัน เป็นเหตุลั่สังโยชน์ได้ ๓ คือ ลักษณะทิฏฐิ วิจิจฉา
สีลัพพตปramaส

๒. สกทาคามิมรรค มรรคอันให้ถึงความเป็นพระสกทาคามี เป็นเหตุลั่
สังโยชน์ได้ ๓ ข้อต้น กับทำරาڪะ ໂກສະ ໂມໂຮ່ ໄທເບາງລັງ

๓. อนาคตคามิมรรค มรรคอันให้ถึงความเป็นพระอนาคตคามี เป็นเหตุลั่สังโยชน์
ເບື້ອງຕໍ່ໄດ້ທັງ ๔

๔. อรหัตมรรค มรรคอันให้ถึงความเป็นพระอรหันต์ เป็นเหตุลั่สังโยชน์ได้
หมดทั้ง ๑๐

ผล ๔

ผล ๔ ผลที่เกิดสืบเนื่องจากการละกิเลสได้ด้วยมรรค, ธรรมารมณ์อันพระ
อริยะพึงเสวย ที่เป็นผลเกิดเองในเมื่อกิเลสสิ้นไปด้วยอำนาจมรรคนั้นๆ

๑. โสดาปัตติผล ผลแห่งการเข้าถึงกระแสสที่นำไปสู่พระนิพพาน, ผลอันพระ
โสดาบันพึงเสวย

๒. สกทาคามิผล ผลอันพระสกทาคามีพึงเสวย

๓. อนาคตมิผล ผลอันพระอนาคตมีพึงเสวย
 ๔. อรหัตผล ผลคือความเป็นพระอรหันต์, ผลอันพระอรหันต์พึงเสวย
 ผล ๔ นี้ บางทีเรียกว่า สามัญญาณ ผลของความเป็นสมณะ, ผลแห่งการ
 บำเพ็ญสมณธรรม

นิพพาน หรือ อสังขตธาตุ ๑

นิพพาน สภาพที่ดับกิเลสและกองทุกข์แล้ว, ภาวะที่เป็นสุขสูงสุด เพราะไร้
 กิเลสไร้ทุกข์ เป็นอิสรภาพสมบูรณ์

๑. สุปากทิเสนินิพพาน นิพพานยังมีอุปاكิริหรือ
 ๒. อนุปากทิเสนินิพพาน นิพพานไม่มีอุปากิริหรือ
- หมายเหตุ: ตามคำอธิบายนัยหนึ่งว่า

๑. = ดับกิเลส ยังมีเบญจขันธ์เหลือ (= กิเลสปรินิพพาน)
 ๒. = ดับกิเลส ไม่มีเบญจขันธ์เหลือ (= ขันธปรินิพพาน)

หรือ

๑. = นิพพานของพระอรหันต์ผู้ยังเสวยอารมณ์ที่น่าชอบใจและไม่น่าชอบใจ
 ทางอินทรีย์ ๕ รับรู้สุขทุกข้ออยู่
 ๒. = นิพพานของพระอรหันต์ผู้ระงับการเสวยอารมณ์ทั้งปวงแล้ว

๙) ฐานะแห่งความอาภัพ ๑๙ อย่าง [ปัจฉันปนคตตา ๘.74(๓๗-๓๙)] [ตามคำ
 อธิบายของพระอรรถกถาจารย์ในอรรถกถาขัคควิสาณสูตร]

๑. ไม่เป็นคนบอดแต่กำเนิด
 ๒. ไม่เป็นคนหนวกแต่กำเนิด
 ๓. ไม่เป็นคนบ้า
 ๔. ไม่เป็นคนใบ้
 ๕. ไม่เป็นคนเคราะ

๖. ไม่เกิดในชนชาติมิลักขะ
๗. ไม่เกิดในท้องของนางทาสี
๘. ไม่เป็นคนนิยมจลาทิภูมิ
๙. ไม่เป็นคนกลับเพศ
๑๐. ไม่ทำอนันตริยกรรมห้าอย่าง
๑๑. ไม่เป็นคนโรคเรื้อรัง
๑๒. อัตตภาพสุดท้ายไม่เวียนมาในกำเนิดดิรฉลัน
๑๓. ไม่มีอัตตภาพให้ญี่ก่อช้าง
๑๔. ไม่เกิดในขุบปีปานสิกเปรตและนิชฌามตัณทิกเปรต
๑๕. ไม่เกิดในจำพากกาลกัญชิกาสูรทั้งหลาย
๑๖. ไม่เกิดในօเวจีนรอก
๑๗. ไม่เกิดในโลกันต์ริกนรอก
๑๘. ไม่เป็นมารในสวรรค์ชั้นกามาوار ไม่เกิดในอสัญญีภพในรูปวารภูมิ
ไม่เกิดในภพสุทธารา华ส ไม่เกิดในอันติมภพ ไม่ก้าวไปสู่จกรวาลอื่น

ญ) เวรหั้ง ๕ [ป្រៀងនូនបន្តាតា ន.74(៣៧-៣៨)] หมายถึง เวរកឃើយតាការលែង
លេមិទគីល ៥

ឱ) ការគុណហោ [ប្រៀងនូនបន្តាតា ន.74(៣៧-៣៨)] หมายถึง សំគាល់ដែរនៅ
ព្រាសនា, សំគាល់ដីវីរូស៊ុនរៀបរាយនៃការ

១. រួប៖	រួប
២. ស៉ុកទោ៖	លើយង
៣. គុណធម៌	កលិន
៤. រត់	រត

๔. ໂພກງົມພະ ສັນຜັກສາທາງກາຍ

ຫ້າຍ່າງນີ້ ເນັ້ນທີ່ ນໍາປະລ່ວນທີ່ ນໍາປະຄານ ນໍາໄຕຮ່ ນໍາພອໃຈ ເຮີຍກວ່າ ກາມຄຸນ

ໝ) ສຸຂສາມອ່າງ [ອຸທິສສນາອົງກົດຈາກຕາ ນ.78(ແອ-ແອ)] ມາຍຄື່ງ ສຸຂໃນ
ກາມກົບ ຮູປກພ ແລະ ອຽບປະ

ໝ) ບຸນູທັງສີບ [ອຸທິສສນາອົງກົດຈາກຕາ ນ.81(ແຕ-ແແ)] ມາຍຄື່ງ ບຸນູກົມວິວຕຸ
ໂດ ທີ່ ຕັ້ງແໜ່ງການທຳບຸນູ, ທາງທຳຄວາມດີ

១. ທານມັຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການໃຫ້ບັນສິ່ງຂອງ
២. ສື່ລັມມັຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການຮັກໜາຄືລ໌ຫຼືປະພຸດຕິດ
៣. ກວານນັມມັຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການເຈີ່ງການນັມຄື່ອື່ນກອບຮົມຈິຕິຈຳ
៤. ອປຈາຍນນັມຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການປະພຸດຕິອ່ອນນ້ອມ
៥. ເວຍຍາວັຈຈັມມັຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການຊ່ວຍຂວາງຂວາຍຮັບໃໝ່
៦. ປັຕິທານນັມຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການເຄີ່ຍສ່ວນແໜ່ງຄວາມດີໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ
៧. ປັຕານຸໂມກນານນັມຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍກາຍືນດີໃນຄວາມດີຂອງຜູ້ອື່ນ
៨. ອັນນັມສ່ວນນັມຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການຝຶກຮຽມຕື່ກໜາທ້າຄວາມຮູ້
៩. ອັນນັມເທෙສນານັມຍ	ທຳບຸນູດ້ວຍການສັ່ງສອນຮຽມໃຫ້ຄວາມຮູ້
១០. ທົງຈຸກົມມົງມົງ	ທຳບຸນູດ້ວຍການທຳຄວາມເຫັນໃຫ້ຕຽງ

.....

หนังสือประกอบการเรียนเบรียง

ทวยรภุชสุส เตปีภูก ๒๕๔๙ พุทธวัสดุ เภมิพลสุส ประมินทร์มหาราชวรสุส ปริปุณสภาราชสุส
ลิริชชุมงค์คล มหาภุชุมงค์คล ทวยสุขุมมาเรียสมามาเคน มุททาปิตา
พระไตรปีภูกภาษาไทย ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัด
งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙ มหาเถรสมาคมจัดพิมพ์.
ธรรมทานมูลนิธิ. คู่มืออุบลสกุลบุษิกา ภาค ๑-๒ ทำวัตร เช้า-เย็น และสวัสดิมนต์พิเศษบางบท
แปลไทย ของ สำนักสวนโมกขพลาราม ไซยา. พิมพ์ครั้งที่ ๘๓. กรุงเทพฯ : ธรรมทาน,
๒๕๔๔.
ธรรมทานมูลนิธิ. สวดมนต์แปล บทพิเศษต่าง ๆ ที่ใช้ในสวนโมกขพลาราม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖.
กรุงเทพฯ : ธรรมทานมูลนิธิ, ๒๕๕๓.
พระพรหมคุณภรณ์ (ป. อ. ปยุตุโต). พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖.
๒๕๔๑.
พระพรหมคุณภรณ์ (ป. อ. ปยุตุโต). พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลคำพห. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.
๒๕๔๑.
วศิน อินทสาระ. ธรรมบท ทางแห่งความดี เล่ม ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : ธรรมดา, ๒๕๔๔.
วศิน อินทสาระ. ธรรมบท ทางแห่งความดี เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : ธรรมดา, ๒๕๔๕.
วศิน อินทสาระ. ธรรมบท ทางแห่งความดี เล่ม ๓. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : ธรรมดา, ๒๕๔๔.
วศิน อินทสาระ. ธรรมบท ทางแห่งความดี เล่ม ๔. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ธรรมดา, ๒๕๔๓.
สมเด็จพระสังฆราช (ปุสสเทว). สวดมนต์ฉบับหลวง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพฯ : มหาบุญราชนิพ
วิทยาลัย, ๒๕๓๘.
สุชีพ ปุณณานุภาพ. พระไตรปีภูก ฉบับสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพฯ :
มหาบุญราชนิพวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

BIA

สสส.
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

5500001017984